

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

R A P O R T U L

**ACTIVITĂȚII ORGANELOR PROCURATURII
PENTRU ANUL 2012**

**C H I Ș I N Ă U
2 0 1 3**

CUPRINS

CAPITOLUL I

Aspecte generale

- 1.1. Organizarea activității organelor Procuraturii
- 1.2. Politica de cadre.....
- 1.3. Asigurarea tehnico-materială a organelor Procuraturii
- 1.4. Cooperarea cu organismele internaționale.....
- 1.5. Consolidarea cadrului juridic.....
- 1.6. Transparența și conlucrarea cu mas-media.....

CAPITOLUL II

Apărarea intereselor generale ale societății, drepturilor și libertăților omului

- 2.1. Rolul și atribuțiile Procuraturii în domeniul apărării intereselor generale ale societății, ordinii de drept, drepturilor și libertăților omului.....
- 2.2. Starea legalității în țară
- 2.3. Activitatea desfășurată
- 2.4. Respectarea Convenției Europene pentru Drepturile Omului.....
- 2.5. Respectarea legilor în Forțele Armate.....
- 2.6. Respectarea legilor în locurile de recluziune și executării hotărârilor judecătorești

CAPITOLUL III

Exercitarea și conducerea urmăririi penale

- 3.1. Analiza situației infracționale.....
- 3.2. Exercitarea urmăririi penale.....
- 3.3. Conducerea urmăririi penale.....
- 3.4. Criminalitatea juvenilă.....
- 3.5. Combaterea corupției.....
- 3.6. Combaterea traficului de ființe umane.....
- 3.7. Combaterea torturii și relelor tratamente.....
- 3.8. Investigarea infracțiunilor în domeniul informaticii.....
- 3.9. Aportul activității operative de investigații în combaterea criminalității

CAPITOLUL IV

Contribuirea la înlăptuirea justiției

- 4.1. Sarcinile domeniului de activitate.....
- 4.2. Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată
Datele statistice, analiza în dinamică.....
- 4.3. Pedepsele penale.....
- 4.4. Proceduri speciale.....
- 4.5. Contribuirea procurorului la înlăptuirea justiției pe cauze civile.....
- 4.6. Delicte contravenționale.....

CAPITOLUL V
Obiective pentru anul 2013

- 5.1. În domeniul apărării intereselor generale ale societății,
drepturilor și libertăților cetățenilor.....
- 5.2. În domeniul urmăririi penale.....
- 5.3. În domeniul contribuției la înlăptuirea justiției.....
- 5.4. De ordin organizatoric.....

CAPITOLUL VI
Concluzii

- 6.1. Concluzii.....

Capitolul I

ASPECTE GENERALE

1.1. Organizarea activității organelor Procuraturii

Pe parcursul anului 2012 Procuratura Republicii Moldova și-a desfășurat activitatea în contextul continuității proceselor de reformare a sistemului justiției inițiate anterior.

Întru executarea Legii privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, Procuratura Generală, în comun cu societatea civilă, a elaborat Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii pentru anii 2012-2014.

Urmare a dezbaterilor inițiate, la 04.12.2012 documentul în cauză a fost aprobat, acesta fiind cel mai important document în domeniul analizei necesităților actuale ale organelor Procuraturii, obiectivelor prioritare, direcțiilor de activitate, precum și evaluarea performanțelor instituționale.

Programul vizat identifică rolul atât al subdiviziunilor procuraturii, cât și al Consiliului Superior al Procurorilor, ca fiind garant al autonomiei, obiectivității și imparțialității procurorilor, ținând cont de atribuțiile funcționale stabilite prin Legea cu privire la Procuratură pe segmentele - instruirea inițială și continuă, cariera și disciplina procurorilor.

Instituirea organelor de autoadministrare a fost primul pas concret în reorganizarea procuraturii. Structura organizatorico-funcțională a Consiliului și a colegiilor din subordine, prevăzută de Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25.12.2008 este eficientă.

Pentru a asigura caracterul coerent, consecvent și durabil al reformelor din sectorul justiției în ansamblu, în anul 2012 Procuratura a avut drept priorități realizarea mai multor obiective de ordin organizatoric, inclusiv:

- perfecționarea legislației procesual penale în vederea înlăturării contradicțiilor existente între aceasta și standardele existente în domeniul protecției drepturilor omului și libertăților fundamentale;
- adoptarea actelor legislative elaborate în scopul reglementării activității funcționale a Procuraturii (Codului Penal, Codului de Procedură Penală, Codului de Procedură Civilă, Codului Contravențional, Legii cu privire la Procuratură, Legii cu privire la măsurile speciale de investigații);
- armonizarea cadrului juridic la rigorile și standardele internaționale – prin asigurarea protecției eficiente a drepturilor de muncă și sociale a angajaților Procuraturii prin consacrarea legislativă și asigurarea instituțională, funcțională și organizațională a drepturilor specifice acestei categorii de angajați;
- reglementarea explicită a competențelor organelor Procuraturii;
- asigurarea transparenței, parteneriatului și orientării sociale în activitatea Procuraturii prin crearea unui program care să asigure informarea corectă a societății despre activitatea Procuraturii;
- sporirea calității și rolului procesului analitic, care este un factor de apreciere a randamentului activității Procuraturii și de constatare a deficiențelor;
- ridicarea profesionismului fiecărui procuror la îndeplinirea sarcinilor puse în fața organelor Procuraturii, educarea lor în spiritul intoleranței față de corupție, eliminarea fenomenelor negative din activitate;
- fortificarea capacităților și asigurarea independenței Consiliului Superior al Procurorilor;
- reexaminarea mecanismului de finanțare a organelor Procuraturii.

Pe parcursul anului 2012 Procuratura a acordat o importanță sporită procesului de implementare a reformei în Procuratură.

În acest context au fost aprobate :

- Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale procurorilor;

- Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției de procuror în procuraturile teritoriale și specializate;
- Regulamentul privind procedura alegerii din rândul procurorilor a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, Colegiului de calificare și Colegiului disciplinar.

În decursul anului 2012 organele Procuraturii au menținut aceleași priorități de bază, direcționând eforturile spre implementarea practicilor avansate de analiză; sporirea disciplinei executorii; asigurarea transparenței; eficacitatea politicii de personal; educarea colaboratorilor în spiritul intoleranței față de fenomenul corupției; excluderea practicilor defectuoase la exercitarea urmăririi penale; asigurarea controlului eficient asupra măsurilor operative de investigații și a urmăririi penale; reacționarea promptă la pronunțarea hotărârilor vădit ilegale ale instanțelor de judecată, etc.

Activitatea organelor Procuraturii în perioada de raport a fost îndreptată spre realizarea programului de activitate al Procuraturii Generale, precum și a planurilor de activitate ale subdiviziunilor Procuraturii Generale, ale procuraturilor teritoriale și specializate. Măsurile programate pentru perioada de referință au fost executate integral și în termen.

1.2. Politica de cadre

Conform prevederilor Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, întru perfecționarea proceselor de instruire profesională a procurorilor, Institutul Național al Justiției a început perfecționarea proceselor de instruire profesională a candidaților la funcția de procurori, judecătorilor, precum și a altor persoane care înfăptuiesc justiția, inclusiv prin implementarea instruirii la distanță.

Formarea profesională continuă a procurorului constituie garanția independenței și imparțialității lui în exercitarea funcției. La formarea profesională continuă trebuie să se țină cont de dinamica procesului legislativ. Această formare constă mai ales în aprofundarea cunoașterii legislației interne, a actelor europene și internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor de judecată naționale și internaționale.

În vederea asigurării realizării activităților de instruire continuă a procurorilor, până în prezent au fost organizate 105 conferințe, mese rotunde, seminare cu participarea a 1192 procurori și 8 funcționari publici din Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și specializate.

O atenție sporită a fost acordată lucrului cu tinerii recomandați la învățătură de către Procuratura Generală și cu studenții care deja își fac studiile la facultățile de drept ale Instituțiilor de învățământ superior – USEM, USM și ULIM.

Pe parcursul anului 2012 au fost repartizați la practică în procuraturile teritoriale și specializate în total 1132 studenți ai facultăților de Drept de la instituțiile superioare de învățământ.

Totodată, în această perioadă de timp au fost organizate 23 de concursuri pentru suplینirea funcțiilor vacante de procurori.

La finele anului 2012 în cadrul organelor Procuraturii activau 1143 colaboratori, inclusiv:

- 743 procurori (bărbați - 487, femei - 256)
- 213 funcționari publici (bărbați – 31, femei - 182)
- 187 lucrători tehnici (bărbați - 14, femei -173).

La aceeași perioadă în concediul pentru îngrijirea copilului se aflau 29 procurori și 11 funcționari publici.

În perioada 1 ianuarie – 28 decembrie 2012 au fost angajați;

- în funcția de procuror – 30 persoane;
- în calitate de funcționar public - 45 persoane.

În perioada ianuarie-decembrie 2012 au demisionat conform art. 85 alin (1) și (2) Codul Muncii 42 procurori, 31 - funcționari publici și 6 lucrători tehnici.

1.3. Asigurarea tehnico-materială a organelor Procuraturii

Bugetul Procuraturii Generale pentru anul 2012 a fost precizat în sumă de 91272,2 mii lei, inclusiv:

- cheltuielile de personal – 75854,3 mii lei sau 83,11 la sută din planul precizat;
- plata mărfurilor și serviciilor – 9928,9 mii lei sau 10,88 la sută din planul precizat;
- deplasările de serviciu – 345,3 mii lei sau 0,38 la sută din planul precizat;
- documente executorii – 1288,0 mii lei sau 1,41 la sută din planul precizat;
- indemnizații achitate la încetarea raporturilor de muncă – 1723,2 mii lei sau 1,89 la sută din planul precizat;
- indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatorului – 132,5 mii lei sau 0,15 la sută din planul precizat;
- procurarea mijloacelor fixe – 400,10 mii lei sau 0,44 la sută din planul precizat;
- reparația capitală a clădirilor administrative – 1599,9 mii lei sau 1,75 la sută din planul precizat.

În perioada de raport bugetul a fost executat în sumă de 90858,24 mii lei, sau 99,55 la sută către planul precizat pentru anul 2012. Cheltuielile efective au fost estimate la suma de 91272,2 mii lei, datoriile față de furnizori și prestatorii de servicii se estimează în sumă de 1662,9 mii lei.

Pe parcursul anului 2012 au fost petrecute un șir de măsuri organizatorice pentru întreținerea funcțională a activității organelor Procuraturii în perioada anului Bugetar 2012, au fost semnate 56 contracte de valoare mică și petrecute **peste 50 concursuri** al ofertelor de preț pentru achiziționarea bunurilor materiale și a serviciilor prestate pentru întreținerea activității Procuraturii Republicii Moldova.

1.4. Cooperarea cu organismele internaționale

Pe parcursul anului 2012 Procuratura Generală și-a organizat activitatea de cooperare internațională, trasându-și următoarele priorități:

- stabilirea și consolidarea cooperării cu organismele internaționale și instituțiile similare din străinătate;

- asistența juridică internațională în materie penală;

- procesul de avizare legislativă .

În procesul de activitate, colaboratorii Procuraturii au cooperat cu:

- *autorități naționale* – MAEIE, Ministerul Justiției, Departamentul instituții Penitenciare, Departamentul Servicii Operative al MAI;

- *autoritățile străine* – Ministerele Justiției și Procuraturile din străinătate;

- *organizații internaționale* – organizații/proiecte atât rezidente în Republica Moldova, cât și cu sediul în alte state;

- *misiuni diplomatice acreditate pentru Republica Moldova*.

Activitatea de cooperare și de asistență juridică internațională în materie penală a Procuraturii Republicii Moldova, pe parcursul anului 2012 s-a axat pe:

- menținerea rezultatelor obținute în anii precedenți;

- îmbunătățirea relațiilor de cooperare cu statele și organismele străine;

- stabilirea de noi contacte;

- realizarea Planurilor și Strategiilor adoptate la nivel național ce se referă la liberalizarea regimului de vize și reforma în sectorul justiției;

- îmbunătățirea imaginii Procuraturii Republicii Moldova față de partenerii străini;

- asigurarea acordării organelor de drept din străinătate a asistenței calitative și în termene utile.

Pentru atingerea acestor scopuri, cu luarea în considerație a sarcinilor puse în fața colaboratorilor Procuraturii, în perioada de referință s-au realizat următoarele obiective:

- îmbunătățirea relațiilor dintre Procuratura Generală și reprezentanțele, ambasadetele țărilor străine acreditate pentru Republica Moldova (Ungaria, Cehia, România, Belgia, Turcia, Germania, Marea Britanie);

- stabilirea contactelor directe cu persoanele de legătură ale altor state (ofițeri de legătură de pe lângă Ambasade (Germania, Belgia, Cehia, România, Slovacia, Austria, Italia) procurori de legătură de la Eurojust, etc.);

- punerea bazelor și semnarea Acordurilor de cooperare cu alte state (Armenia, Georgia, Belgia etc.);

- monitorizarea și informarea MAEIE despre activitățile întreprinse în vederea realizării Planului de Acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize;

- organizarea deplasărilor peste hotare a procurorilor pentru participare la seminare cu tematici actuale, pentru vizite de studiu, participare la ședințele unor grupuri de lucru inclusiv și pentru discutarea situației din Republica Moldova;

- menținerea cooperării cu organisme internaționale (OSCE, Consiliul Europei, Oficiul reprezentantului Uniunii Europene în Republica Moldova);

- menținerea cooperării cu proiecte internaționale predispuse de a acorda ajutor organelor procuraturii în domeniul de perfecționare a cadrelor, logistică, reformă etc. (NORLAM, IRZ, Amnesty Internatioanl, etc.);

În vederea executării Măsurilor adiționale la Programul național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.130 din 24.02.2012, prin Ordinul Procurorului General nr. 27/07 din 05.04.2012 a fost aprobat Planul instituțional prin care fiecare subdiviziune a Procuraturii, este vizată de a realiza activități ce-i revin conform competenței funcționale.

În vederea apropierii momentului semnării acordului de cooperare între Republica Moldova și Eurojust, în perioada 10-14 septembrie 2012, 2 procurori din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, au efectuat o vizita de studiu la Eurojust, Haga.

Conform ultimelor evoluții, la 28.11.2012 Eurojust a informat Consiliul Uniunii Europene despre intenția sa de a începe la 01.02.2013 negocieri pe marginea acordului de cooperare cu RM.

Totodată, în anul 2012 s-a dezvoltat cooperarea cu OSCE prin:

- finisarea Proiectului comun între Procuratura Generală și OSCE cu privire la susținerea reformei Procuraturii și consolidarea capacităților, în baza experienței statelor baltice, semnat la 16.03.2011;

- editarea cu asistența financiară a OSCE a culegerii de prestații prezentate la 27 ianuarie 2012 la Conferința științifico-practică internațională „*Procuratura Republicii Moldova la 20 de ani. Rolul și locul Procuraturii într-un stat de drept*”;

- organizarea la 06.12.2012 în comun cu OSCE și Consiliul Național pentru Participare a Conferinței Internaționale „Consolidarea Independenței Procuraturii Republicii Moldova în Procesul de Integrare Europeană”.

În perioada vizată reprezentanții Procuraturii RM, cu susținerea financiară a EUBAM, au participat în perioada 28 octombrie - 2 noiembrie 2012 în Bangkok, Thailanda la cea de-a 17-cea Conferință a Asociației Internaționale a Procurorilor cu tema generală „Crima organizată transfrontalieră, expansiunea ei în diverse arii de criminalitate și rolul procurorului”. Reprezentantul Procuraturii RM a prezentat discurs la tema „Contrabanda cu țigări în Republica Moldova”.

La 15.10.2012 Procuratura Generală în cooperare cu Consiliul Europei, a organizat dezbateri publice asupra *Programului de dezvoltare strategică*. La eveniment au participat 2 experți propuși de Consiliul Europei, au fost invitați reprezentanți ai instituțiilor naționale, ai organizațiilor internaționale și societatea civilă. Cu luarea în considerație a remarcilor făcute în cadrul acestor discuții publice, la 04.12.2012 *Programul de dezvoltare strategică* a fost aprobat la ședința Consiliului Superior al Procurorilor.

Prin ordinul MAEIE nr.1093-b-168 din 08.10.2012 au fost numiți experții naționali titulari și supleanți la comitetele Consiliului European, printre care 8 experți sînt din rîndul procurorilor. Pe parcursul anului numiții au participat la ședințele ordinare și/sau extraordinare ale comitetelor indicate, cu prezentarea la MAEIE a rapoartelor despre participare.

În perioada de 14-15 iunie 2012 fost organizată în comun Masa rotundă „Probleme de drept procesual penal”, unde au fost puse în discuție un șir de propuneri de modificare și completare legislativă referitoare la imunitatea procesual penală, nulitățile procesuale penale, principiul „nor bis in idem”, sechestrul și confiscarea specială.

În perioada supusă raportului a mai fost organizată participarea a 3 procurori la școala de vară în orașul Bruhl, Germania pe tema „Dreptul german” /08-14 iulie 2012/, a 1 procuror la Cursul de limbă germană pentru juriști la Institutul Goethe din Germania /09-22 septembrie 2012/ la Bonn, Germania și a 1 procuror la programul de stagiu pentru procurori în perioada 11-30 noiembrie 2012, în Germania.

În perioada 8-9 mai 2012 Procuratura a participat la cea de a 20-cea reuniune a reprezentanților procuraturilor statelor-membre ale Grupului Consultativ al Procurorilor din Sud-estul Europei (SEEPAG), care a avut loc în or.Ohrid, Macedonia cu tematica „Organizațiile criminale, tipurile de grupuri organizate criminale, practica în statele membre SEEPAG și probleme apărute în activitatea practică”.

În plan de Cooperare cu procuraturile din străinătate au fost semnate acorduri de cooperare cu: Procuratura Generală a Armeniei la 29.01.2012, Chișinău; DIICOT România - la 11.03.2012, Chișinău; Procuratura Federală a Belgiei - la 15.11.2012, Bruxelles.

Pe parcursul anului 2012 au fost organizate 90 de deplasări ale procurorilor peste hotarele țării, pentru participare la seminare și conferințe internaționale (Slovenia, Spania, Belgia, Republica Cehă, Turcia, Ungaria, Franța, Italia, Federația Rusă, România, Portugalia, Ucraina, Germania, Austria, Belarus, Macedonia, Polonia, China, Georgia, SUA, Armenia, Irlanda, Olanda, Letonia, etc). În majoritate, tematica conferințelor a fost legată de combaterea diferitor aspecte ale criminalității organizate și transfrontaliere, ca traficul de ființe umane, spălarea banilor și finanțarea terorismului, contracararea legalizării veniturilor provenite din infracțiuni, criminalitatea cibernetică.

În aceeași perioadă s-a menținut cooperarea cu SELEC, EUBAM, Misiunea NORLAM, etc.

Pe parcursul anului 2012 au fost inițiate către statele străine 226 cereri de extrădare a infractorilor căutați de organele de drept moldave și reținuți sau localizați pe teritoriul altor state, au fost examinate 28 (37 în 2011) cereri de extrădare primite de la autoritățile statelor străine, dintre care de către instanța de judecată au fost admise 11 (8 în 2011) cereri. În 4 (10 în 2011) cazuri s-a refuzat extrădare, iar 13 (6 în 2011) materiale au fost transmise după competență.

Procuraturile teritoriale și specializate au primit spre executare 457 (564 în 2011) cereri de comisie rogatorie formulate de către organele de drept străine, din cele 472 (435 în 2011) parvenite. Restul 15 (31) au fost restituite inițiatorilor.

Totodată, organele de drept naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state 347 (396 în 2011) de cereri de comisie rogatorie dintre care 321 (269) au fost admise spre transmitere părților solicitate.

Au fost primite de la autoritățile străine 34 (41 în 2011) cauze penale, dintre care în 31 (27 în 2011) cazuri s-a decis continuarea urmăririi penale pe teritoriul Republicii Moldova.

În același timp, din 16 (16 în 2011) de cauze penale transmise la Procuratura Generală pentru transferul urmăririi penale în alte state au fost admise doar 10 (9) cazuri.

În perioada de referință au fost examinate 83 (142) de petiții ce prevedeau elemente de extraneitate, în majoritatea cazurilor fiind solicitate informații de la autoritățile străine cu prezentare de explicații petiționarilor.

1.5. Consolidarea cadrului juridic

Prin Ordinul Procurorului General nr.57/3 din 12 septembrie 2012 a fost creată Secția juridică, implementare a reformelor legislative și instituționale.

Subdiviziunea a fost creată cu scopul realizării următoarelor atribuții:

- promovarea intereselor instituționale ale Procuraturii în procesul legislativ cu antrenarea și participarea nemijlocită la toate etapele aferente acestui proces (elaborarea proiectelor de acte legislative și normative, precum și a notelor de fundamentare, avizarea, definitivarea, promovarea și prezentarea lor autorităților legislative și executive pentru adoptare în condițiile legii etc.);

- coordonarea și contrasemnarea proiectelor actelor juridice pregătite de subdiviziunile Procuraturii Generale care urmează să fie prezentate Procurorului General pentru aprobare;

- avizarea proiectelor de acte legislative și normative, formularea propunerilor și observațiilor pe marginea lor;

- coordonarea, ducerea evidenței și monitorizarea executării activităților prevăzute de programele, strategiile și concepțiile naționale sau instituționale ce vizează reforma sectorului justiției în general și a instituției Procuraturii în special;

- pregătirea și propunerea spre aprobare Procurorului General, sau Consiliului Superior al Procurorilor a proiectelor programelor și strategiilor de dezvoltare sau reformare a organelor Procuraturii și monitorizarea procesului de realizare a acestora;

- elaborarea studiilor, analizelor și informațiilor în legătură cu prevederile actelor normative internaționale, reglementările din legislația statelor europene și a altor state privind instituția Procuraturii și fac propuneri în vederea armonizării legislației interne cu reglementările internaționale etc.

Activitatea Procuraturii în plan de consolidare a cadrului normativ a fost axată pe realizarea acțiunilor prevăzute de Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobată prin Legea nr.231 din 25.11.2011 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16.02.2012, care sînt atribuite Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor, în calitate de instituții responsabile.

În scopul realizării acțiunilor prevăzute de actele legislative menționate, s-a efectuat următorul volum de lucru:

Prin Ordinul Procurorului General nr.48/09 din 17 iulie 2012 au fost constituite grupurile de lucru responsabile pentru executarea acțiunilor de realizare a domeniilor specifice de intervenție atribuite Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2012. În calitate de conducători ai grupurilor de lucru au fost numiți adjuncții Procurorului General.

În scopul executării prevederilor domeniilor specifice de intervenție din Planul de acțiuni, privind crearea unui sistem de evaluare periodică a performanței actorilor din sectorul justiției, bazat pe merit, pe criterii clare, obiective și transparente, Consiliul Superior al Procurorilor a aprobat la 11 septembrie 2012 Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale procurorilor.

La 04.12.2012 Consiliului Superior al Procurorilor a aprobat Programul de Dezvoltare Strategică (PDS) a Procuraturii Republicii Moldova pentru anii 2012 – 2014, elaborat întru executarea prevederilor Strategiei, potrivit căroră, instituțiile vizate de reformă urmează să elaboreze planuri strategice de dezvoltare și finanțare în conformitate cu direcțiile strategice și domeniile specifice de intervenție prevăzute în Strategie.

Proiectul PDS a fost examinat în cadrul dezbaterilor publice organizate la 15 octombrie 2012 de Procuratura Generală în comun cu Oficiul Consiliului Europei în Republica Moldova, la care au participat experți internaționali, reprezentanții organelor de drept și a societății civile.

În vederea realizării atribuțiilor de inițiativă legislativă, au fost elaborate 2 proiecte de acte legislative: proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la Procuratură, nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 și proiectul Hotărârii Parlamentului pentru modificarea și completarea Hotărârii nr.77 din 04 mai 2010, privind aprobarea structurii Procuraturii Generale,

elaborate de Procuratura Generală în vederea executării prevederilor art. II alin.(6) din Legea nr.66 din 5 aprilie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, precum și a executării prevederilor art.42 alin.(2) din Legea privind activitatea specială de investigații, nr.59 din 29 martie 2012, despre prezentarea de propuneri pentru aducerea legislației care reglementează activitatea Procuraturii în concordanță cu actele legislative menționate. Proiectele respective au fost examinate în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități care a propus examinarea acestora de către legislativ.

În cadrul grupului de lucru format pe lângă Ministerul Justiției în vederea identificării măsurilor de prevenire și combatere a corupției aferente oformării pachetului legislativ de punere în aplicare a Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției, în care au fost incluși și reprezentanții Procuraturii Generale, de rând cu reprezentanți ai Curții Supreme de Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii, Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, reprezentanți ai societății civile, au fost elaborate proiectele legilor care actualmente se află la faza de promovare dintre care cele mai importante fiind:

- Proiectul Legii privind testarea integrității profesionale;
- Proiectul Legii de modificare și completare a unor acte legislative:
- Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;
- Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;
- Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002;
- Legea nr.269-XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

În scopul realizării unei alte atribuții privind avizarea proiectelor de acte legislative și normative, formularea propunerilor și observațiilor pe marginea lor pe parcursul anului precedent au fost pregătite 68 avize asupra proiectelor parvenite în Procuratura Generală.

În vederea prevenirii și combaterii corupției în sistemul unor instituții din sectorul justiției, a fost pregătit proiectul Acordului de colaborare în domeniul consolidării integrității în justiție dintre Procuratură, Consiliul Superior al Magistraturii și Centrul Național Anticorupție.

1.6. Transparența și conlucrarea cu mass-media

Dezvoltarea unei activități prin care să fie asigurată transparența activității, însoțită cu protejarea aspectelor confidențiale presupuse de unele proceduri penale, a reprezentat o prioritate și o dimensiune importantă a activității, desfășurate în decursul anului 2012, de către Procuratura Generală.

Un accent deosebit, în această perioadă a fost pus pe organizarea și desfășurarea conferințelor și briefingurilor de presă cu participarea corpului de comandă al Procuraturii privind investigarea unor cauze cu rezonanță - 58 conferințe de presă (față de 13 conferințe de presă în anul 2011). Acest fapt a permis nu doar o mai bună mediatizare a subiectelor, ci stabilirea și întreținerea unei interacțiuni mai strânse a procurorilor cu reprezentanții mass-media.

Rezultatele atestate pe segmentul dat denotă o diversificare a tematicii subiectelor prezentate. De asemenea, a continuat practicarea participărilor procurorilor la emisii în direct, interviuri, publicarea articolelor pe baza cazurilor concrete, mediatizarea actelor de reacționare a procurorilor (sesizări, recursuri etc.).

Totodată, relațiile cu mass-media au fost realizate și prin intermediul a 483 comunicate de presă, 656 interviuri, declarații de presă, zilnic - răspunsuri telefonice; când a fost cazul - drept la replică, dezmințiri.

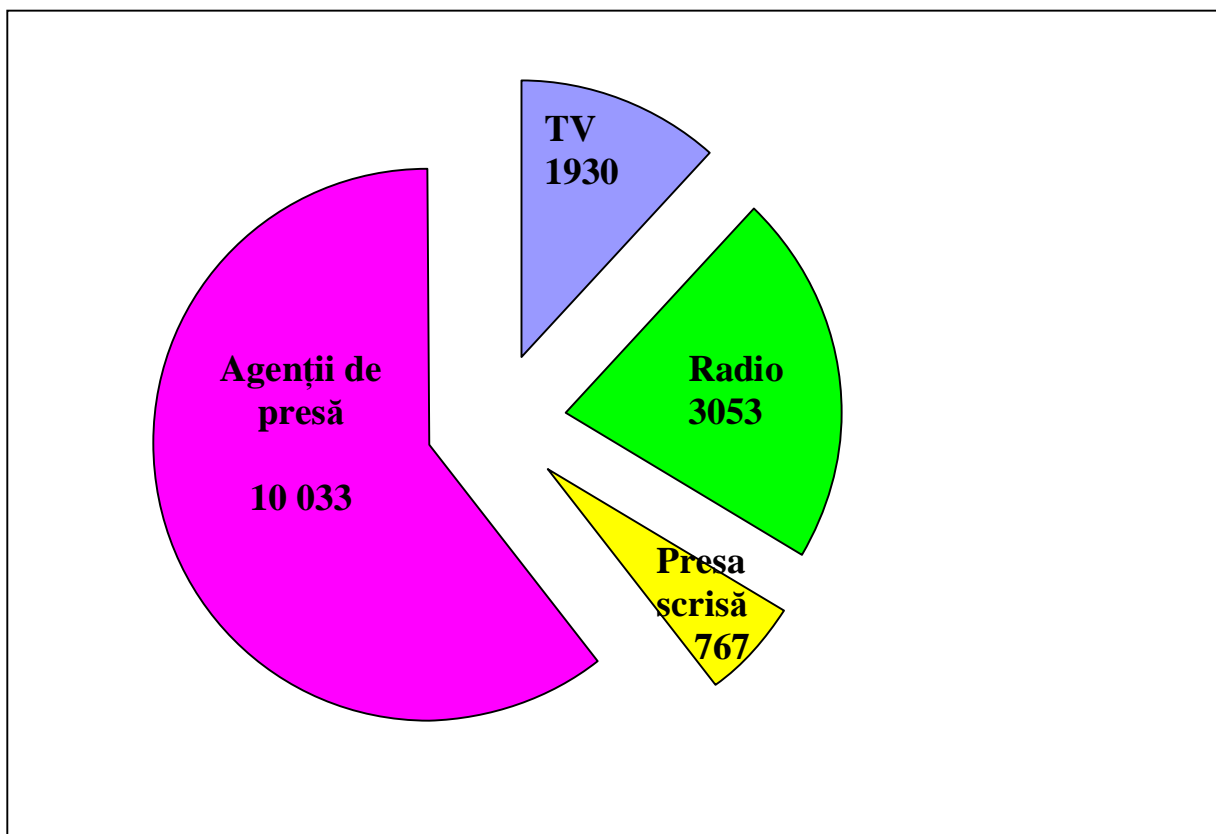
În cele mai multe cazuri, transmiterea comunicatelor a fost însoțită de acordarea de interviuri în direct sau telefonic, fie de către serviciul de presă, fie de către procurorii - posesori de informații. Totodată, au fost mediatizate evenimentele care reflectă interacțiunea sub aspect

internațional a Procuraturii în vederea stabilirii relațiilor de colaborare cu mecanismele internaționale (36 subiecte).

Astfel, statisticile ce reprezintă indicii de bază, obținuți de serviciul de presă al Procuraturii Generale sînt următoarele:

Informații furnizate	Presa scrisă	690
	Radio	605
	Televiziune	809
	Agenții de presă	741
Total		2845
Informații Furnizate	Drepturile constituționale ale omului	352
	Drepturile minorilor	57
	Corupție si protecționism	98
	Trafic de ființe umane	44
	Cauzele cu rezonanță socială sporită	483
	Alte subiecte	12

Prin urmare, în decursul anului 2012 Procuratura Generală a mediatizat masiv atât prin intermediul presei audio-vizuale, cît și a celei scrise naționale și internaționale 2845 de subiecte, care au fost preluate și mediatizate în total de 15783 ori de sursele mediatice:

Dacă să ne referim la activitatea organelor Procuraturii, atunci statistica este următoarea:

Informații furnizate	Presa scrisă	1	1961
	Radio	2	756
	Televiziune	3	1418
	Agenții de presă	4	1187
Total		5	5321
Informații furnizate	Drepturile constituționale ale omului	6	587
	Drepturile minorilor	7	172
	Corupție și protecționism	8	255
	Trafic de ființe umane	9	129
	Cauzele cu rezonanță socială sporită	10	1532
	Alte subiecte	11	841

Capitolul II

APĂRAREA INTERESELOR GENERALE ALE SOCIETĂȚII, A DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR OMULUI

2.1. Rolul și atribuțiile Procuraturii în domeniul apărării intereselor generale ale societății, ordinii de drept, drepturilor și libertăților omului

Atribuțiile procurorilor în domeniul investigațiilor generale își găsesc reflectare în art. 5 lit.a) din Legea nr. 294, care stabilește că procuratura, în numele societății și în interes public, asigură aplicarea legii, apără ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățeanului atunci când încălcarea acestora atrage sancțiune penală.

În acest sens, realizarea reformei organelor Procuraturii a constituit factorul primordial în ajustarea mecanismului de funcționalitate a Procuraturii conform valorilor sociale consacrate prin Constituție și standardele Uniunii Europene.

Pornind de la spectrul vast al domeniilor vulnerabile din societate și continuitatea tendințelor negative, sarcina primordială a Procuraturii în anul 2012 a constituit-o reacționarea adecvată și operativă în cazurile de violare a legislației. Rolul major în realizarea acestor atribuții ale Procuraturii a revenit Direcției investigații generale, atât sub aspectul realizării propriilor măsuri, cât și în dirijarea procuraturilor teritoriale la compartimentul activității extrajudiciare.

2.2. Starea legalității în țară

În domeniul apărării intereselor generale ale societății, ordinii de drept, drepturilor și libertăților omului au fost efectuate controale privind respectarea drepturilor la ocrotirea sănătății, gestionarea terenurilor publice, la petiționare, respectării legislației în cadrul achizițiilor publice de medicamente, etc. Activitatea procurorilor la acest capitol a fost axată pe apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor. Adresările atestă încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor în diverse domenii: încălcarea dreptului la protecția muncii, la ocrotirea sănătății, la un trai decent, dezacordul cu hotărârile adoptate în cadrul urmăririi penale și judecătorești, admiterea acțiunilor de tortură, etc

2.3. Activitatea desfășurată

În perioada de referință, în adresa procuraturilor teritoriale au fost expediate 8 instrucțiuni metodologice pentru a fi aplicate în practică la executarea măsurilor programate, precum și în cadrul activității.

La compartimentul respectării legislației referitoare la extragerea minieră, administrarea, gestionarea și protecția subsolului, inclusiv excluderii din circuitul agricol a terenurilor pe care se efectuează lucrări de exploatare a zăcămintelor comparativ cu perioada analogică a anului 2011, numărul încălcărilor constatate și a actelor de reacționare înaintate de procurorii teritoriali s-a micșorat nesemnificativ.

Controlul respectării legislației în cadrul achizițiilor publice de medicamente, utilaj și alte materiale de uz medical pentru necesitățile instituțiilor medico-sanitare publice, efectuat de Procuraturile teritoriale a constatat că nu există practic nici o instituție medico-sanitaro publică care ar petrece procedurile de achiziții publice fără abateri de la prevederile legislației.

De fapt, controlul a scos la iveală caracterul formal al activității grupurilor de achiziții, iar multiplele încălcări admise se datorează atitudinii neglijente a conducătorilor instituțiilor respective precum și includerii în grupurile de lucru cu achizițiile a persoanelor fără experiență profesională, care din lipsa cunoașterii legislației nu se preocupă de studierea pieței ofertelor și nu aplică metode

legale de admitere a furnizorilor la procedura de achiziție, evaluând formal datele de calificare a furnizorilor și în consecință cauzând prejudiciu bugetului public.

În majoritatea instituțiilor medico-sanitare publice, controlul efectuat de organele Procuraturii cu referință la legalitatea petrecerii achizițiilor publice este unicul în ultimii ani, deoarece alte instituții nu realizează măsuri de acest gen, cu excepția Inspecției Financiare, dar care verifică tangențial și selectiv aspectele respective.

Astfel, în pofida încălcărilor depistate care poartă un caracter foarte răspândit, sunt rare cazurile când organele de control financiar și fiscal ale Ministerului Finanțelor constată contravențiile prevăzute de art. 298 alin. (5), (6) Cod contravențional - divizarea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii din banii publici prin contracte separate sau efectuarea de către instituțiile finanțate din mijloacele bugetului public național a tranzacțiilor economice cu beneficiari prin încheierea contractelor neavantajoase și art. 327/1 Cod contravențional – încălcarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă Agenției Achiziții Publice și includerea în acestea a datelor false, deși trebuie de menționat că aceste măsuri sunt foarte dificil de aplicat din cauza termenelor restrânse prevăzute de Codul contravențional.

La subiect Procuraturile teritoriale au înaintat 44 de sesizări instituțiilor medico-sanitare publice, a fost pornit proces contravențional în baza art. 298 alin. (5) Cod contravențional în privința directorului Spitalului raional Rezina și au fost înregistrate 15 cazuri pentru examinare în ordinea art. 274 CPP.

La capitolul respectării legislației de către autoritățile publice locale privind gestionarea terenurilor publice, în perioada anilor 2011-2012, au fost constatate multiple încălcări de lege, în rezultatul cărui fapt au fost pornite 15 urmăriri penale conform art.327, 328, 329 din Codul penal, au fost înaintate 19 cereri de chemare în judecată, au fost contestate cu recurs 22 acte ilegale ale autorităților publice locale, au fost înaintate 63 sesizări privind lichidarea încălcărilor de lege.

Pe parcursul anului 2012 în domeniul investigațiilor generale, de către procurori au fost efectuate - 2 571 controale (2011 – 2 607), înaintate – 2 218 sesizări (2011 – 1 754), 435 recursuri (2011 – 341), 1 596 acțiuni civile în valoare de 55,5 mil. lei (2011 – 1 514 în valoare de 56,6 mil. lei), intentate - 315 urmăriri penale (2011 – 259), recuperate benevol daune în valoare de 15,4 mil. lei (2011 – 9 mil. lei) și examinate 20 212 petiții (2011 – 20 805). La majoritatea compartimentelor, indicii sânt în creștere.

Numărul impunător al actelor de reacționare, confirmă necesitatea și importanța activității extrajudiciare a organelor Procuraturii.

În perioada de referință a fost generalizată activitatea subdiviziunilor Procuraturii Generale, procuraturilor teritoriale și specializate în procesul de realizare a acțiunilor preconizate în Planul instituțional de măsuri și realizare a Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2011-2014; activitatea în procesul urmăririi penale pe cazurile de comitere a infracțiunilor în domeniul transportului; combaterii suicidului în rândurile copiilor; asigurării drepturilor copilului în procesul încuviințării adopției; respectării drepturilor copilului la viață, integritate fizică și psihică; în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie; etc.

Este în creștere numărul petițiilor despre activitatea nesatisfăcătoare a organelor publice în teritoriu. Rămân actuale problemele privind îngrijirea și educația copiilor, combaterea violenței în familie, executarea hotărârilor judecătorești, în special referitoare la pensia alimentară și indemnizațiile de incapacitate de muncă, neexecutarea ordonanțelor de protecție a victimelor violenței în familie.

O preocupare deosebită în anul 2012 a constituit mobilizarea autorităților competente ale statului în vederea combaterii suicidului/tentativelor de suicid în rândurile copiilor, care ia amploare. Astfel, dacă în anul 2011 au fost înregistrate 9 cazuri de suicid și 49 tentative, apoi în 11 luni ale anului 2012 – deja 22 cazuri de suicid și 73 tentative. Pentru mobilizarea autorităților publice centrale și locale, la inițiativa Procuraturii Generale, a fost convocată la 26.07.2012 ședința extraordinară a Comitetului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, în cadrul căreia s-a pus în discuție situația referitoare la suicid/tentativele de suicid în rândurile copiilor.

Spre finele anului 2012, Procuratura Generală a generalizat activitatea de prevenire și combatere a suicidului în rândurile copiilor. În scopul sporirii eficienței în activitatea structurilor publice abilitate, inclusiv organele de asistență socială, instituțiile de învățământ, organele de poliție, au fost sesizate autoritățile publice centrale responsabile și informat Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului.

O problemă arzătoare, identificată de către procuratură și care necesită soluționare stringentă, constituie asigurarea participării efective a specialistului-psiholog în procesele de urmărire penală, pentru acordarea asistenței necesare copiilor, atât celor care participă în calitate de victimă sau martor a infracțiunii, cât și pentru asistența minorilor aflați în conflict cu legea penală. Având în vedere faptul că, asigurarea participării eficiente a psihologului în procesul penal pe cauzele cu participarea copiilor, este o problemă care necesită soluționare în plan normativ și instituțional, Procuratura Generală a solicitat concursul Guvernului.

În 2012 au fost inițiate negocieri cu potențiali donatori, inclusiv Misiunea NORLAM în Moldova, UNICEF, Centrul Național pentru Prevenirea Abuzului față de Copii, în vederea obținerii finanțării pentru amenajarea camerelor de audiere a copiilor într-un șir de localități din țară. Pentru anul 2013 s-a obținut finanțare din buget în sumă totală de circa 1 mil. lei, care vor fi utilizați pentru amenajarea încăperilor specializate, în orașele Cahul, Comrat, Dondușeni, Glodeni, Leova, Soroca și Telenești.

2.4. Respectarea Convenției Europene pentru Drepturile Omului

În 2012, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a pronunțat 27 hotărâri în cauzele intentate contra Republicii Moldova: inclusiv 13 hotărâri privind încălcarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii, a relelor tratamente și condițiilor degradante de detenție), 7 hotărâri privind încălcarea art. 6 par. 1 (dreptul la un proces echitabil), 2 hotărâri privind încălcarea art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță), etc.

Suma totală dispusă de Curte cu titlu de satisfacție (inclusiv costuri și cheltuieli) în baza hotărârilor pronunțate în această perioadă constituie **850 876 Euro**.

Tot în această perioadă, Curtea de la Strasbourg a pronunțat **51 decizii** (inclusiv de inadmisibilitate, precum și de acceptare a acordurilor amiabile încheiate între reclamant și Guvern) în cauzele pendinte contra Moldovei. Din acest număr, Curtea a declarat **inadmisibile 19** cereri pendinte, ca urmare a inepuizării căii interne de recurs pentru alegațiile invocate (în speță, reclamantii au pretins constatarea încălcării art. 6§1, combinat cu art. 1 Protocol 1 CEDO pentru neexecutarea sau executarea tardivă a deciziilor judiciare naționale definitive în privința lor), indicând necesitatea adresării în instanțele naționale cu cereri de chemare în judecată conform mecanismului nou creat și, anume – Legea nr. 87/2011. **2 decizii au privit admisibilitatea** cererilor contra Moldovei și punerea lor pe rol pentru examinarea lor ulterioară în procedura contencioasă a Curții de la Strasbourg.

Restul **40 decizii** s-au referit la încetarea procedurilor contra Moldovei, pe motivul recunoașterii unilaterale de către Guvern a încălcărilor prevederilor Convenției, precum și în baza acordurilor amiabile, încheiate între părți privind recunoașterea violărilor și plata compensațiilor reclamantilor cu retragerea de către aceștia a cererilor astfel depuse. Suma totală dispusă de Curtea de la Strasbourg în baza deciziilor despre admiterea declarațiilor unilaterale ale Guvernului și de acceptare a acordurilor amiabile încheiate între reclamant și Guvern pentru anul 2012, a constituit **164 148 euro**.

În acest mod, per total, statul a fost obligat să acorde în baza deciziilor și hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului compensații în sumă de **1 015 024 euro**.

Reforma în sistemul de justiție, începută în 2012, prin modificările și completările codurilor de procedură civilă și penală, au fost precedate de modificările operate la Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de

urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești și la Legea nr. 87 din 21.04.2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Potrivit, modificărilor sus-enunțate, competențele de reprezentare ale intereselor statului în instanțele de judecată cât și cu drept de sesizare în vederea inițierii procedurilor penale și compensării în regres a daunelor față de persoanele cu funcții de răspundere, implicate în cadrul procedurilor judiciare au fost transferate de la Ministerul Finanțelor la Ministerul Justiției. Similar, prin modificările operate la Codul de procedură civilă, competențele de revizuire a procedurilor civile la nivel național în cauzele pendente la CtEDO au fost transferate de la Procurorul General către Agentul Governamental.

Prin asemenea modificări, Ministerul justiției și Agentul Governamental vor avea competența exclusivă de decizie asupra tragerii la răspundere materială a ofițerilor de urmărire penală, procurorilor și judecătorilor, pe care-i vor considera culpabili de pronunțarea unor asemenea hotărâri judiciare împotriva statului, fie că aceste hotărâri au fost pronunțate de instanțele de judecată naționale, fie că au fost pronunțate de Forul de la Strasbourg.

În atare situație, se impune ridicarea nivelului de responsabilitate al procurorilor în vederea excluderii cazurilor de tergiversare a procedurilor aflate în gestiunea lor: fie că e vorba de urmărirea penală aflate în exercitare sau conducere, fie procesele penale aflate pe rol în instanțele de judecată.

2.5. Respectarea legilor în Forțele Armate

În anul 2012, procurorii militari au acordat o atenție sporită obiectivelor aplicării uniforme a legislației de către comandamentul Forțelor Armate pe segmentele asigurării apărării naționale, inclusiv a protecției drepturilor militarilor.

Procurorii militari au efectuat 285 controale în ramurile integrității armamentului și munițiilor; asigurării securității alimentare; ocrotirii sănătății și asistenței medicale; asigurării cu echipament; conferirii gradelor militare; instruirii studenților la catedrele militare, etc.

În urma investigațiilor generale, factorilor de decizie le-au fost înaintate 139 sesizări (a.2011-138), 60 de recursuri (a.2011- 46) și 13 cereri de chemare în judecată.

La compartimentul integrității armamentului s-a atestat deficiențe de ordin major ce țin de respectarea termenilor de valabilitate (păstrare), exploatare și testare a munițiilor. În depozitele Armatei Naționale, Trupelor de Carabinieri și Serviciului Grăniceri (actuala Poliție de Frontieră) sunt păstrate mii de tone de muniții cu termene expirate care în esență poartă un risc enorm de deflagrații spontane și urmări nefaste de mari proporții inclusiv pentru populația din preajma epicentrelor dislocate. Majoritatea munițiilor sunt produse în anii 1941 - 1971 și deci, depășite de termenul valabilității cu circa 30 – 40 ani după componentele fizico-chimice ale substanțelor explozive. Păstrarea acestor muniții contravin cerințelor stării tehnice și standardelor internaționale.

Urmare rezultatelor controlului, la 23.07.2012 Consiliul Suprem de Securitate a adoptat Decizia nr.05/1-03-05 prin care a recomandat Guvernului elaborarea unui plan de acțiuni în vederea soluționării problematicei legate de armamentul învechit, unificării actelor normative în domeniu, înzestrării laboratorului de metrologie și testare a munițiilor, întreprinderea și altor măsuri de redresare a situației în domeniul vizat.

La acest capitol, procurorii militari nu au ocolit nici Serviciul de Informații și Securitate, unde au fost depistate încălcări esențiale a standardelor internaționale privind păstrarea a peste 5 tone de muniții cu termen expirat și cu risc enorm de deflagrații.

O stare îngrijorătoare, procurorii militari au depistat și în domeniul asigurării frontierei de stat în spațiul aerian.

În ultimii ani s-au înțesit survolările ilicite în spațiul aerian pe perimetrul frontierei de stat. În scopul eludării punctelor de control și trecere a frontierei de stat, infractorii au adaptat diverse aparate zburătoare în deosebi motodeltaplane și au trecut prin contrabandă țigări și altă marfă.

În 2012, până în luna iulie, Centrul de Operațiuni Aeriene a depistat **25** cazuri de survolare ilicită a spațiului aerian pe linia de frontieră din care în **5** cazuri sau constatat motodeltaplane, iar în **20** cazuri aparatele de zbor nu au putut fi identificate.

În această perioadă a anului 2012, organele competente au pornit urmărirea penală pe fapte de survolare ilicită a spațiului aerian (art.262 CP încălcarea regulilor de zbor) în **4** cazuri.

La subiect, procurorii militari au constatat o insuficientă colaborare între organele competente de supravegherea spațiului aerian și cercetarea cazurilor, pe care motiv întrunind reprezentanții Ministerului Apărării, Poliției de Frontieră, Procuraturii de transport, Poliției de Transport Aerian în mai multe ședințe, au finalizat lucrările cu elaborarea și aprobarea de către Ministrul Apărării și Ministrul Afacerilor Interne a Instrucțiunii privind interacțiunea organelor competente de supraveghere și cercetare a survolărilor ilicite în zona de frontieră.

Despre starea de fapt la acest capitol a fost informată Comisia securității naționale, apărare și ordine publică a Parlamentului și Consiliul Suprem de Securitate.

În rezultatul controlului privind comercializarea armamentului și munițiilor în perioada anilor 2001 – 2012 solicitat de Comisia securității naționale apărare și ordine publică, procurorii militari au depistat încălcări grave la realizarea unui lot esențial de lansatoare și rachete antiaeriene de tip „IGLA” în tranzacția din decembrie 2002 între Ministerul Apărării și o Întreprindere din Federația Rusă. În luna august 2012 pe caz a fost dispusă începerea urmării penale potrivit art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Procurorii militari au depistat derogări esențiale și la subiectul conferirii gradelor militare persoanelor aflate în rezerva Forțelor Armate.

În perioada anilor 2010 – 2012, cu încălcarea art.15 alin.(5) din Legea cu privire la rezerva Forțelor Armate nr.1244/18.07.2002, Ministrul Apărării a conferit grade militare mai multor persoane influente după funcțiile deținute în instituțiile publice.

Urmare a controlului la capitolul dat, procurorii militari au înaintat Ministrului Apărării **13** recursuri. Fiind respinse de autoritate, procurorii au înaintat cereri de chemare în judecată privind recunoașterea nulității Ordinului Ministrului Apărării de conferire ilegală a gradelor militare în rezervă.

Pe segmentul dezvoltării capacităților operaționale în procesul instruirii efectivului Forțelor Armate destinat fortificării apărării țării, procurorii militari au identificat unele acte vădit ilegale emise de Ministrul Apărării în anii 2006 – 2008 privind înstrăinarea a circa 700 ha de terenuri de la Centrele de instruire „Bulboaca”, „Florești” și din Regimentul de Rachete Antiaeriene „Trușeni” în favoarea unor întreprinderi cu exploatarea lor la cultivarea producției agricole.

Astfel, în anul 2012, Curtea de Apel Chișinău a anulat ordinele nr.231 din 28.09.2006 și nr.8 din 23.01.2007 emise de fostul Ministru al Apărării - dl V. Pleșca privind înstrăinarea a 471,38 ha (260 ha și 211,38 ha) din terenurile Poligonului „Bulboaca” ca fiind ilegale și a considerat nule actele izvorâte din aceste ordine, iar Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin Decizie irevocabilă, la 26.12.2012 a menținut Hotărârea primei instanțe.

Pe lângă terenurile menționate, la finele anului 2012 în instanțe au rămas nefinisate și alte pricini civile cu obiectul înstrăinării ilegale a terenurilor destinate apărării cu o suprafață de circa 300 ha.

În anul 2012 s-a înregistrat o descreștere a nivelului infracțional în Forțele Armate, fiind luate la evidență - 158 infracțiuni (2011 - 179), din care 121 crime militare (2011 - 111) și 37 de drept comun (2011 - 68) inclusiv 1 excepțional de gravă, 19 grave, 117 mai puțin grave și 21 ușoare.

Din acestea, Armatei Naționale revin - 88 infracțiuni (2011 - 123), Trupelor de Carabinieri - 46 (2011 - 31) și Poliției de Frontieră - 24 (2011 - 25).

La săvârșirea infracțiunilor au fost implicați 139 militari din care: ofițeri - 26 (2011 - 25), plutonieri - 27 (2011 - 27), sergenți - 18 (2011 - 18) și soldați - 68 (2011 - 95).

În anul 2012, procurorii militari au investigat 343 cauze penale (2011 - 320). Pe 201 cauze urmărirea penală a fost finalizată (2011 - 194) din care 81 (2011- 78) cauze cu rechizitoriu în privința a 104 persoane (2011- 97) au fost expediate în judecată, iar 120 cauze penale au fost încetate.

Procurorii militari au reprezentat acuzarea de stat pe 91 cauze penale (2011 - 71) cu deliberarea de către instanțe a sentințelor de condamnare pe 83 cauze în privința a 104 persoane (2011-51/64).

În privința inculpaților au fost aplicate pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe 50 cauze penale în privința a 69 persoane (2011 - 23/33); cu închisoare pe 11 cauze în privința a 11 persoane (2011 – 9/9), cu amendă penală pe 17 cauze în privința a 19 persoane (2011 - 11/11), cu munca neremunerată în folosul comunității pe 5 cauze în privința a 5 persoane (2011 – 11/8).

2.6. Respectarea legilor în locurile de recluziune și executării hotărârilor judecătorești

În perioada anului 2012 procurorii au efectuat 410 controale privind respectarea drepturilor deținuților, inclusiv 203 în Instituțiile penitenciare, 77 în Izolatoarele de Urmărire Penală, 129 în Birourile de Probațiune și 1 în Instituția psihiatrică.

Urmare a controalelor efectuate, au fost înaintate 285 acte de reacționare (sesizări și recursuri), inițiate 13 proceduri disciplinare în privința colaboratorilor instituțiilor penitenciare și în 9 cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale.

Procurorii responsabili de domeniu au participat la 2 337 ședințe judiciare în ordinea art.469 Cod procedură penală (2011 – 1 589) cu înaintarea a 41 recursuri.

În Instituțiile de profil au fost susținute 12 discursuri cu tematica - excluderea factorilor de risc și comportamentului coruptibil, 29 convorbiri cu factorii de decizie și alte 73 măsuri de profilaxie.

Printre activitățile realizate în anul 2012 la apărarea ordinii de drept în Instituțiile penitenciare și a drepturilor constituționale ale cetățenilor condamnați, primordiale au fost în domeniile:

- legalității la emiterea sentințelor de condamnare de către instanțele de judecată în lipsa inculpaților;
- legalității recursurilor procurorilor în privința persoanelor eliberate de pedeapsă penală în temeiul art.91, 92, 95 și 96 Cod penal;
- legalității examinării demersurilor Ministrului Justiției privind transferul condamnaților pentru executarea în continuare a pedepsei penale pe teritoriul RM;
- legalității transferului condamnaților la regim de resocializare;
- legalității liberării de la executarea pedepselor a persoanelor grav bolnave (art.95 Cod penal);
- prescripției executării sentinței de condamnare (art.97 Cod penal);
- protecției drepturilor copiilor aflați în detenție; etc.

În perioada anului 2012 procurorii de ramură au intensificat activitatea de control la compartimentul executării pedepselor non-privative de libertate administrat de către Birourile de Probațiune. În rezultatul controalelor în domeniul vizat la autoritățile teritoriale de Probațiune Bălți, Hâncești, Florești, Soroca, Călărași, Buiucani și Centru, au fost scoase în vileag un șir de încălcări ale normelor de executare. Despre neregulile depistate a fost sesizată conducerea Oficiului Central de Probațiune.

Capitolul III

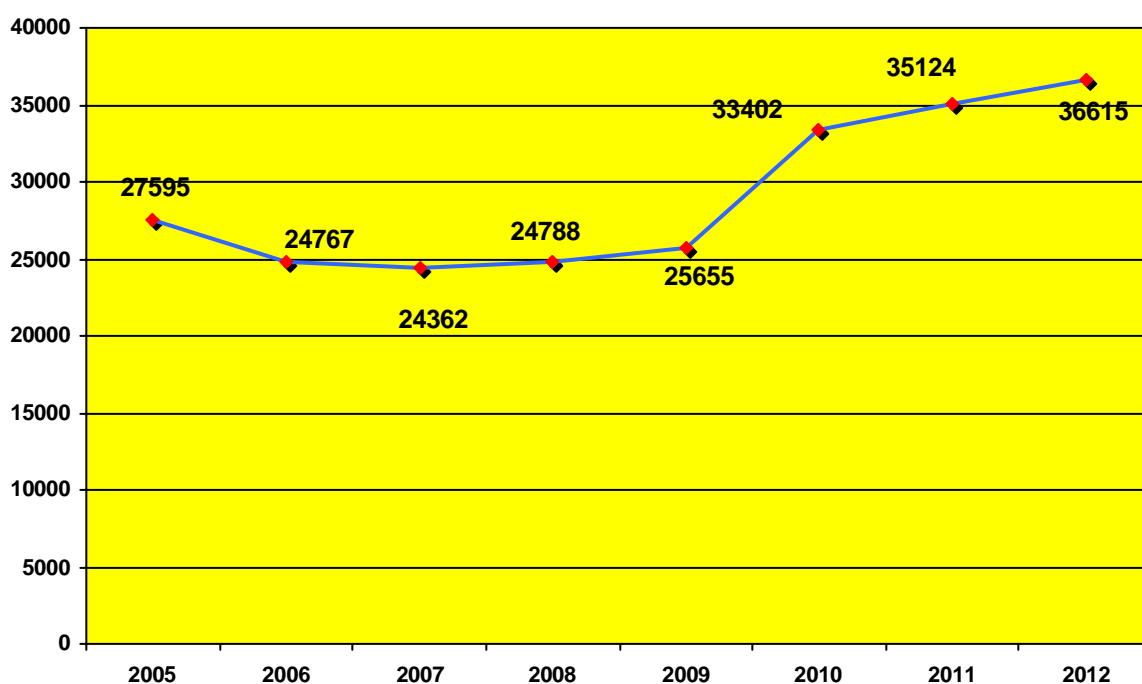
EXERCITAREA ȘI CONDUCEREA URMĂRIII PENALE

3.1. Analiza situației infracționale.

În anul 2012 pe teritoriul republicii au fost înregistrate 36615 infracțiuni, ce constituie o majorare cu 1491 a numărului infracțiunilor înregistrate, comparativ cu perioada anului 2011.

Astfel, nivelul criminalității pe teritoriul republicii a atestat o creștere în proporție de 4,2 la sută.

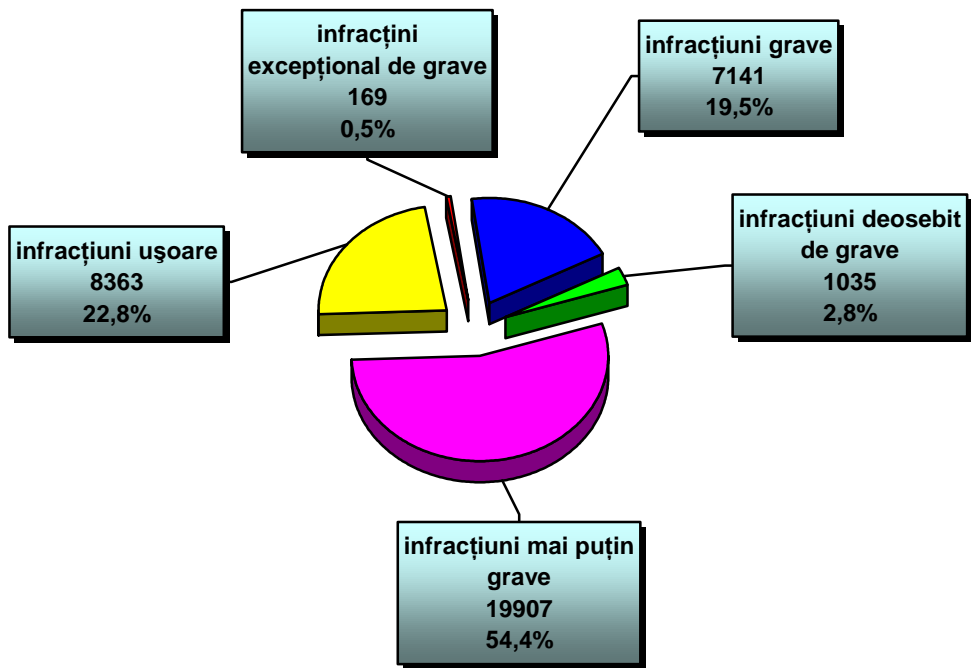
dinamica infracțiunilor înregistrate în anii 2005 - 2012

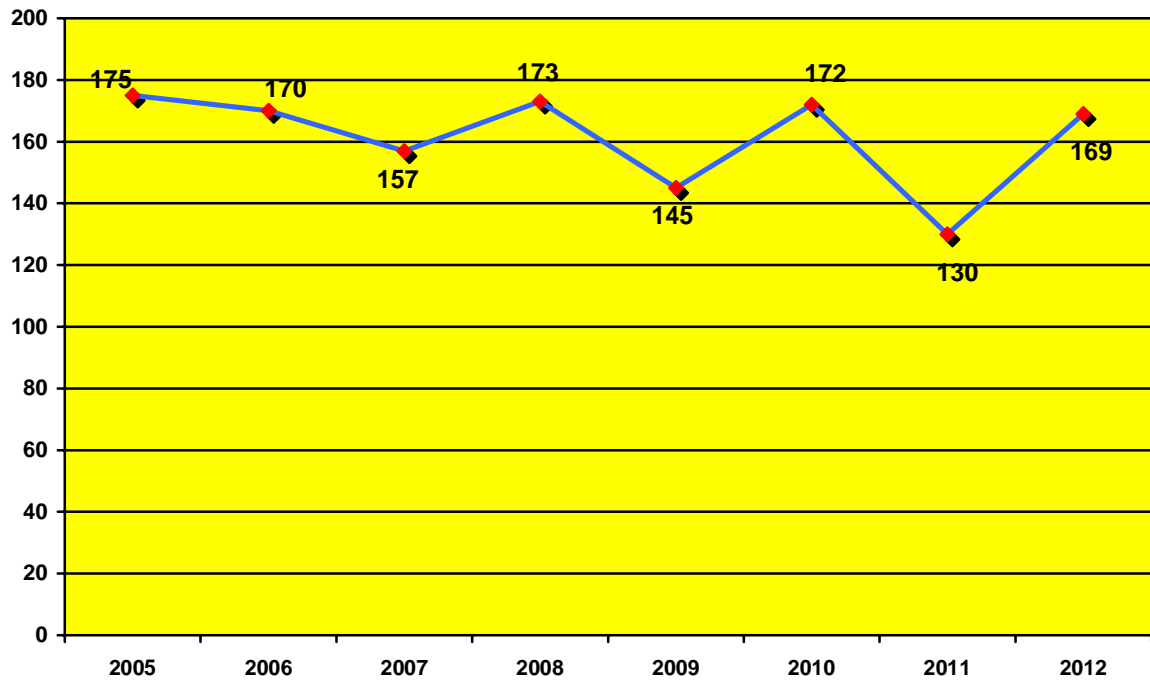
Pondere semnificativă în creșterea infracționalității revine crimelor grave numărul cărora s-a majorat cu 1089 cazuri (18,0 %), crimelor ușoare cu 601 (7,7 %), după care urmează deosebit de grave cu 162 (18,6 %) și excepțional de grave cu 39 (30,0%).

În scădere se află infracțiunile mai puțin grave cu 400 cazuri (-2,0%).

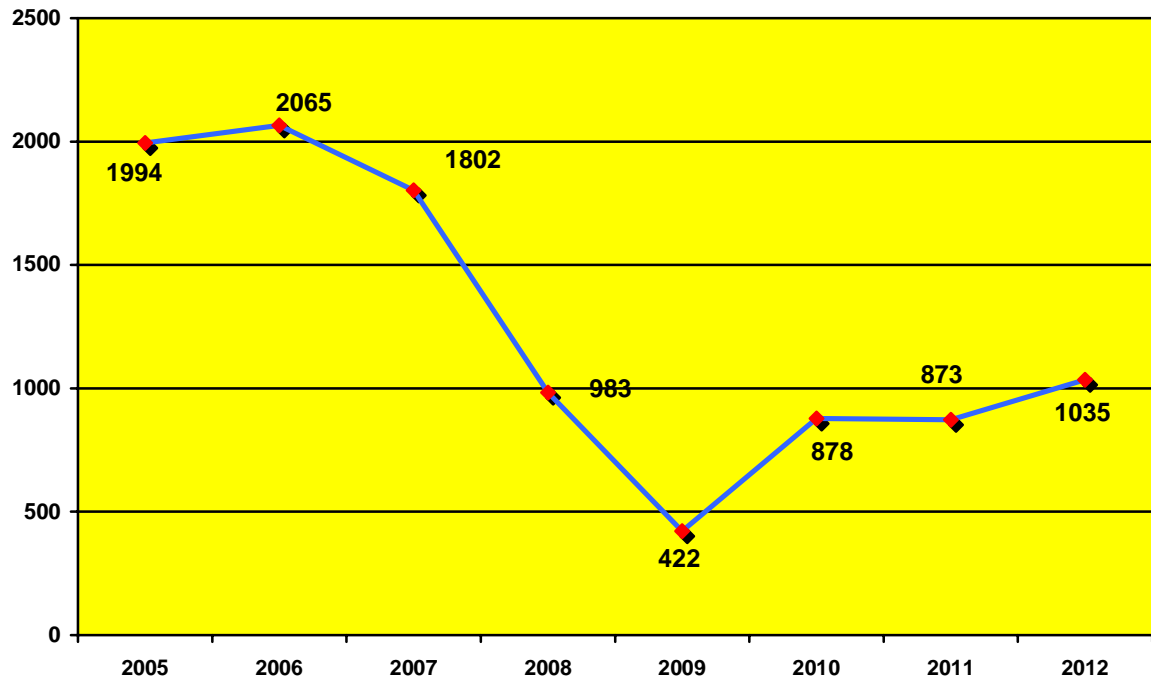
coraportul categoriilor de infracțiuni
înregistrate în anul 2012

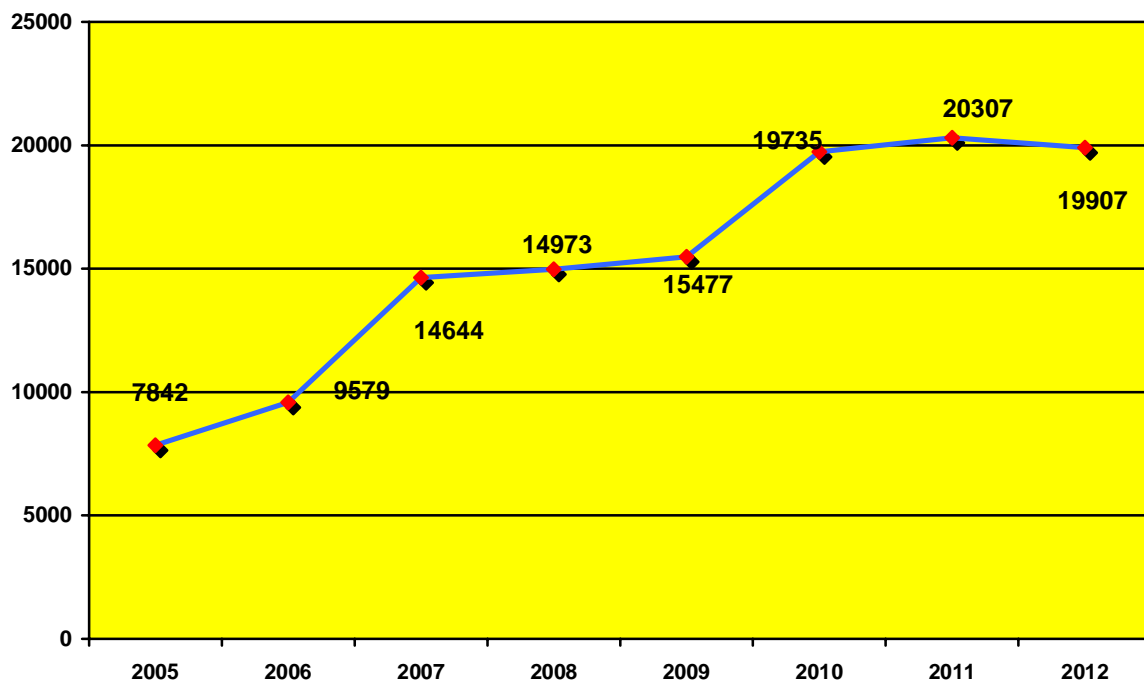
dinamica infracțiunilor excepțional de grave înregistrate în anii 2005 - 2012

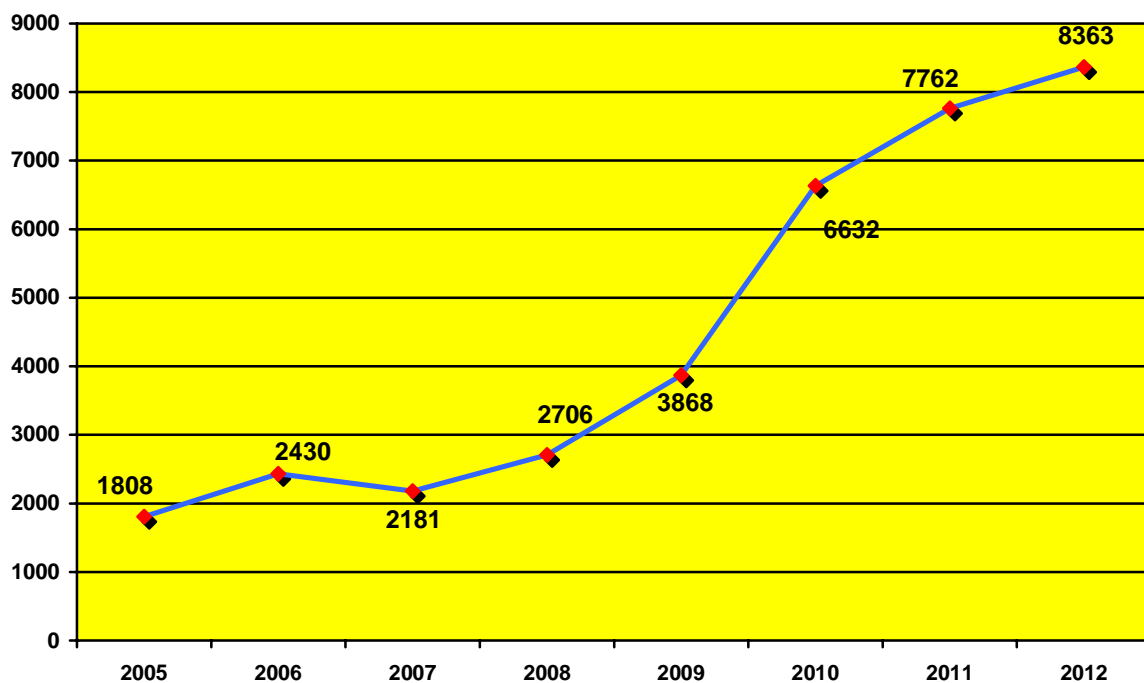
dinamica infracțiunilor deosebit de grave înregistrate în anii 2005 - 2012

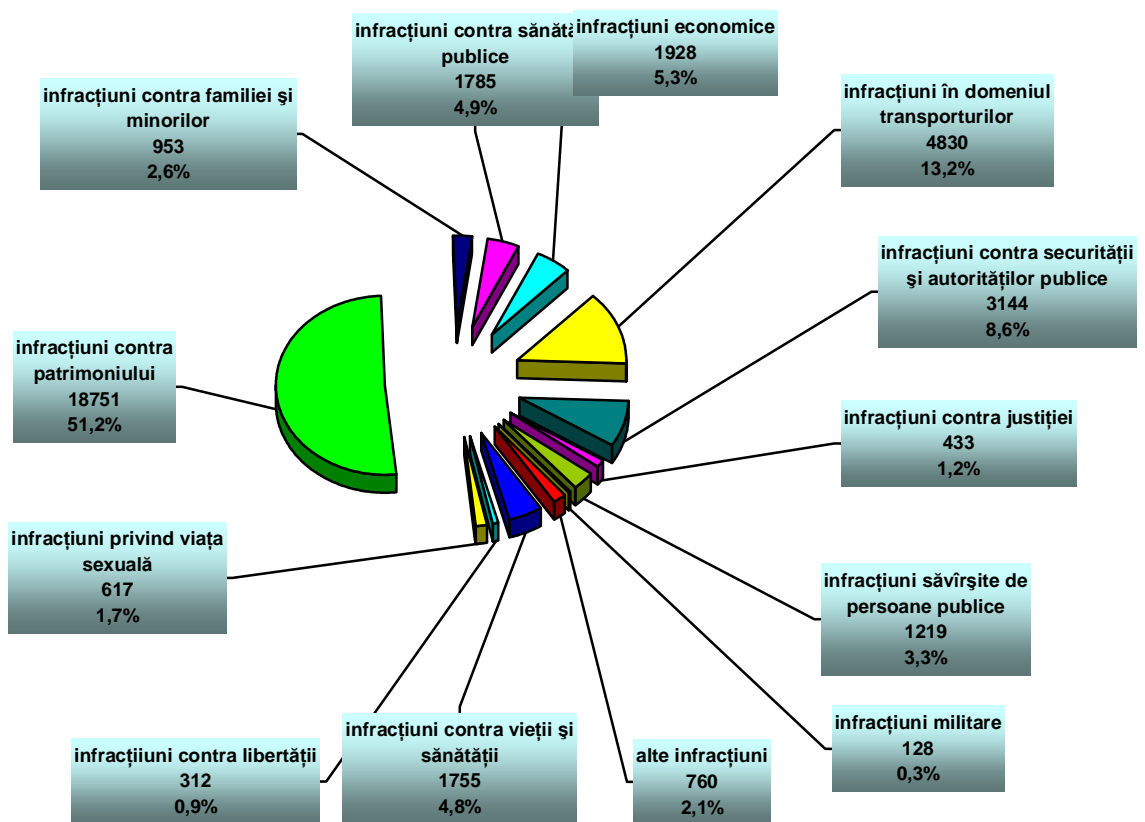
dinamica infracțiunilor mai puțin grave înregistrate în anii 2005 - 2012

dinamica infracțiunilor ușoare înregistrate în anii 2005 - 2012

**coraportul categoriilor de infracțiuni care caracterizează starea criminalității
în anul 2012**

Analiza nivelului criminalității în baza categoriilor de infracțiuni a reliefat **o creștere** la unele dintre acestea, după cum urmează:

- infracțiunile contra familiei și minorilor cu 356 cazuri (59,6 %);
- infracțiunile privind vieții sexuale cu 156 cazuri (25,5%), *inclusiv violuri cu 69 cazuri (33,8%)*;
- infracțiunile economice cu 544 cazuri (39,3 %), *inclusiv fabricarea și punerea în circulație a banilor falși cu 475 cazuri (69,8 %)* ;
- infracțiunile în domeniul transporturilor cu 670 cazuri (16,1%);
- infracțiunile contra securității publice cu 172 cazuri (12,8%), *inclusiv huliganismele cu 132 cazuri (11,5%)*;
- infracțiunile săvârșite de persoane publice (*inclusiv cele de corupție și conexe*) cu 237 cazuri (24,1%);
- infracțiunile militare cu 16 cazuri (14,3%);
- infracțiunile contra justiției cu 57 cazuri (15,2%);
- tâlhăriile cu 17 cazuri (9,9%); jafurile cu 24 cazuri (2,1%); șantajele cu 20 cazuri (45,5%), escrocheriile cu 77 cazuri (4,9%);
- omorurile cu 7 cazuri (3,2%)
- infracțiunile săvârșite de grupări organizate cu 27 cazuri (38,6%).

În scădere se află:

- infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei cu 44 cazuri (-2,4%), *inclusiv, vătămrile intenționate grave a integrității corporale cu 35 cazuri (-9,7%), vătămări intenționate medii ale integrității corporale cu 46 cazuri (-4,8%)*;

- infracțiunile contra patrimoniului cu 589 cazuri (-3,0%) *inclusiv furturile cu 766 cazuri (-5,1%), pungășiile cu 14 cazuri (-2,5%),*;
- infracțiunile privind circulația ilegală a drogurilor cu 83 cazuri (-5,0%);
- infracțiunile de contrabandă cu 48 cazuri (-22,7%) și de eschivare de la achitarea plăților vamale cu 6 cazuri (-28,6%);
- infracțiunile de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere cu 46 cazuri (-4,5%);
- infracțiunile contra autorităților publice cu 271 (-14,3%), *inclusiv cazurile de trecere ilegală a frontierei de stat cu 125 (-32,3%).*

Per ansamblu, în republică, pentru perioada de referință, se atestă un nivel majorat al stării criminalității în mai mult de jumătate din unitățile administrativ-teritoriale.

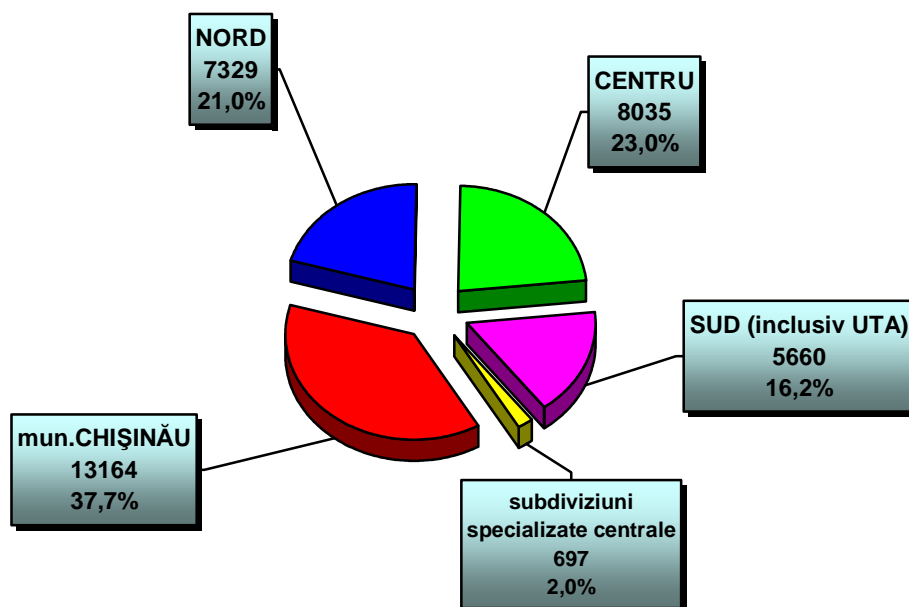
Numărul infracțiunilor înregistrate se află în creștere esențială comparativ cu perioada analogică a anului precedent în următoarele raioane: Cahul +152 infracțiuni (20,0 %); Criuleni +122 infracțiuni (18,0%); Șoldănești +122 infracțiuni (51,0 %); Sîngerei +119 infracțiuni (26,4%); Anenii Noi +110 infracțiuni (16,1%); Ciadâr Lunga +57 infracțiuni (12,5 %); Dondușeni +73 infracțiuni (25,1 %); Rezina +50 infracțiuni (13,3%); Taraclia +37 infracțiuni (10,9%); Ocnîța +36 infracțiuni (9,3%); Telenești +35 infracțiuni (6,8 %) Hîncești +33 infracțiuni (3,8%); în mun.Bălți +64 infracțiuni (3,5 %) și mun.Bender +48 infracțiuni (24,6 %).

La fel, creșterea nivelului de infracțiuni înregistrate s-a atestat în raioanele Leova +25 infracțiuni (6,5 %); Vulcănești +23 infracțiuni (11,6 %); Ungheni +21 infracțiuni (2,7%); Rîșcani +21 infracțiuni (5,2 %); Călărași +17 infracțiuni (3,5%); Basarabeasca +16 infracțiuni (6,5%); Căușeni +9 infracțiuni (1,3%); Edineț +9 infracțiuni (1,6%); Cimișlia +2 infracțiuni (-0,6%); Ștefan Vodă +1 infracțiune (0,1%).

Concomitent, s-a atestat o scădere a numărului infracțiunilor înregistrate în perioada de referință în și în raioanele Soroca -112 infracțiuni (-13,7%); Briceni -81 infracțiuni (-12,4%); Comrat -72 infracțiuni (-12,3%); Ialoveni -61 infracțiuni (-7,5%); Drochia -54 infracțiuni (-9,6%); Florești -48 infracțiuni (-9,7%); Orhei -29 infracțiuni (-3,9%); Nisporeni -23 infracțiuni (-6,6%); Strășeni -17 infracțiuni (-2,6%); Cantemir -10 infracțiuni (-2,2%); Dubăsari -9 infracțiuni (-3,9%); Fălești -5 infracțiuni (-1,2%); Glodeni -2 infracțiuni (-0,5%);

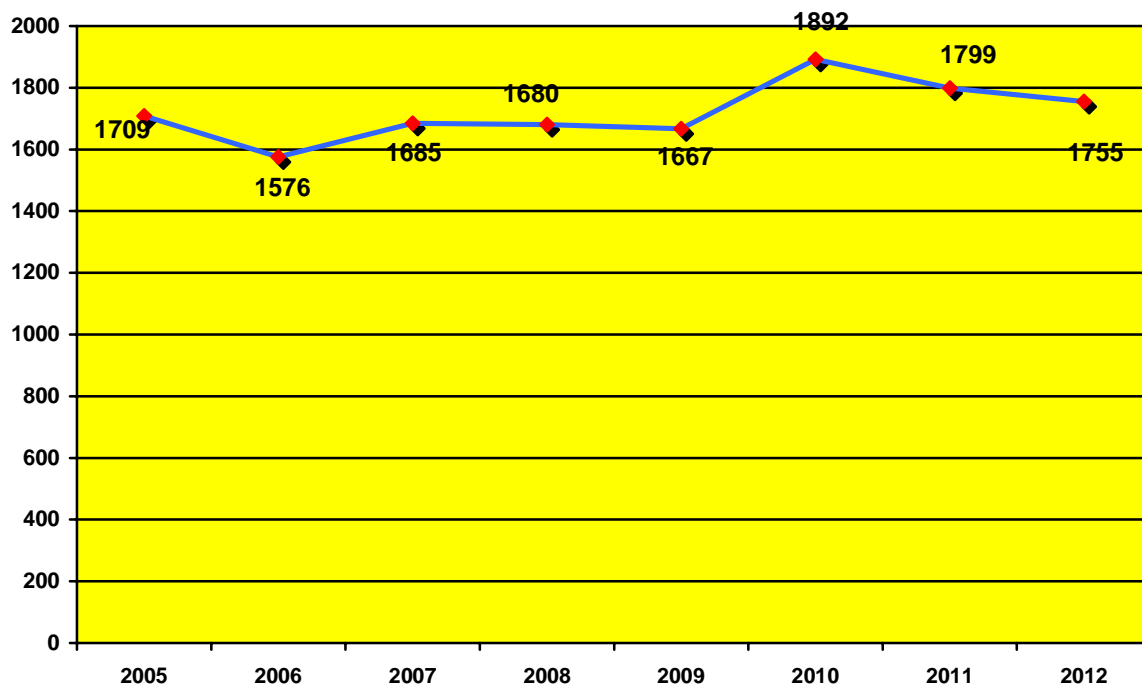
În municipiul Chișinău, de asemenea, s-a înregistrat o creștere a nivelului criminalității în comparație cu anul 2011, fiind înregistrate cu 1260 mai multe infracțiuni (10,6%).

coraportul infracțiunilor înregistrate
în anul 2012 conform divizării teritoriale

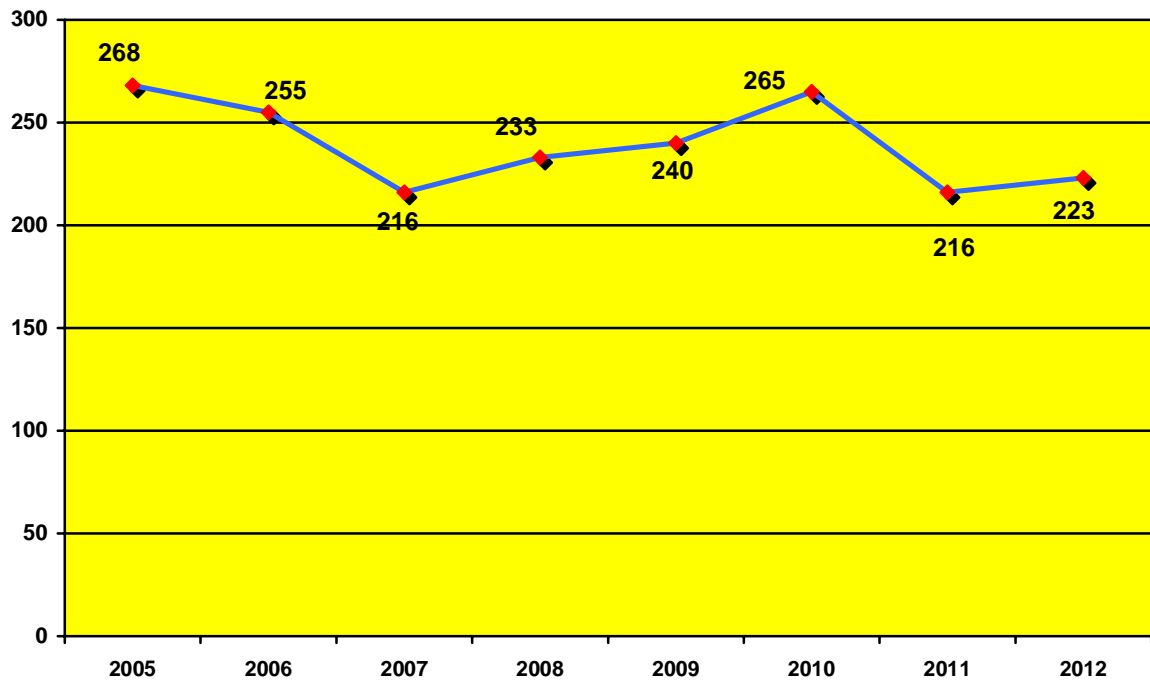

În diagramele ce urmează este reflectată starea și dinamica infracționalității înregistrate în republică în ultimii ani.

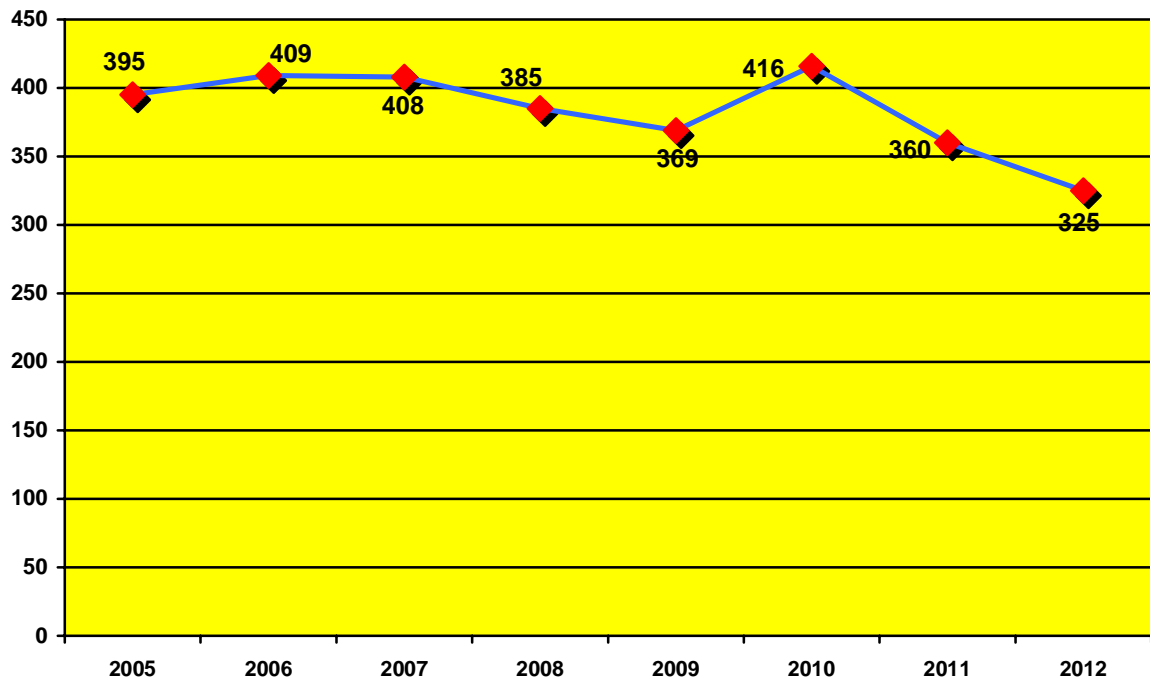
dinamica infracțiunilor contra vieții și sănătății înregistrate în anii 2005 - 2012

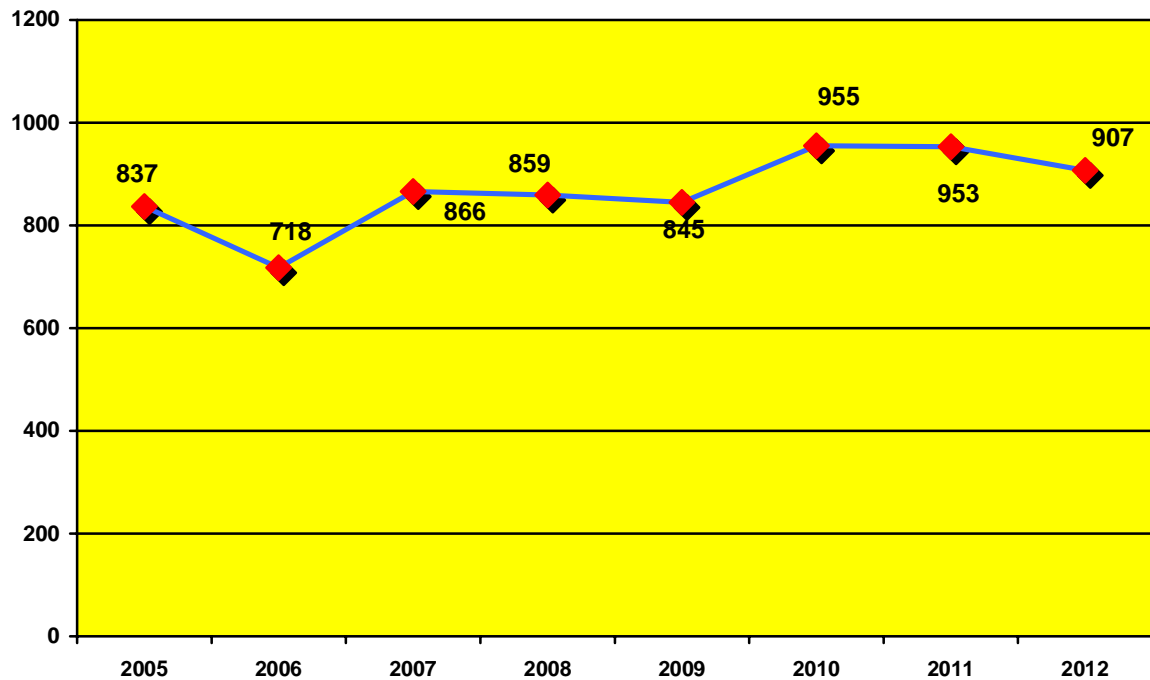
**dinamica infracțiunilor de omor înregistrate
în anii 2005 - 2012**

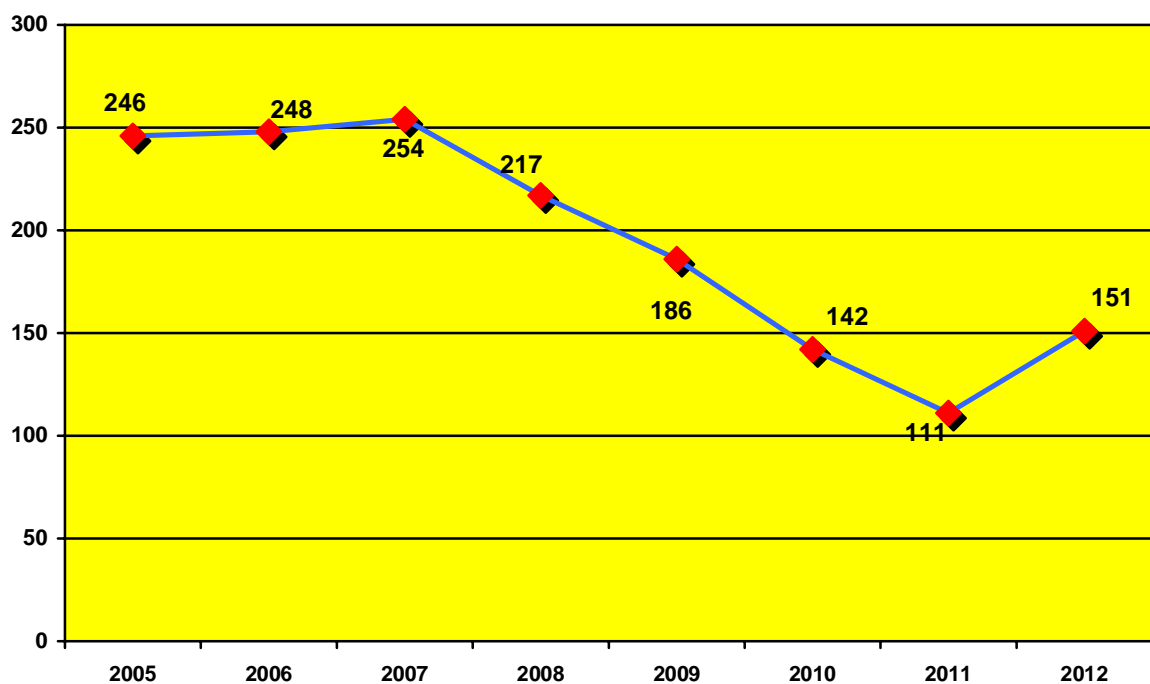
**dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată gravă înregistrate
în anii 2005 - 2012**

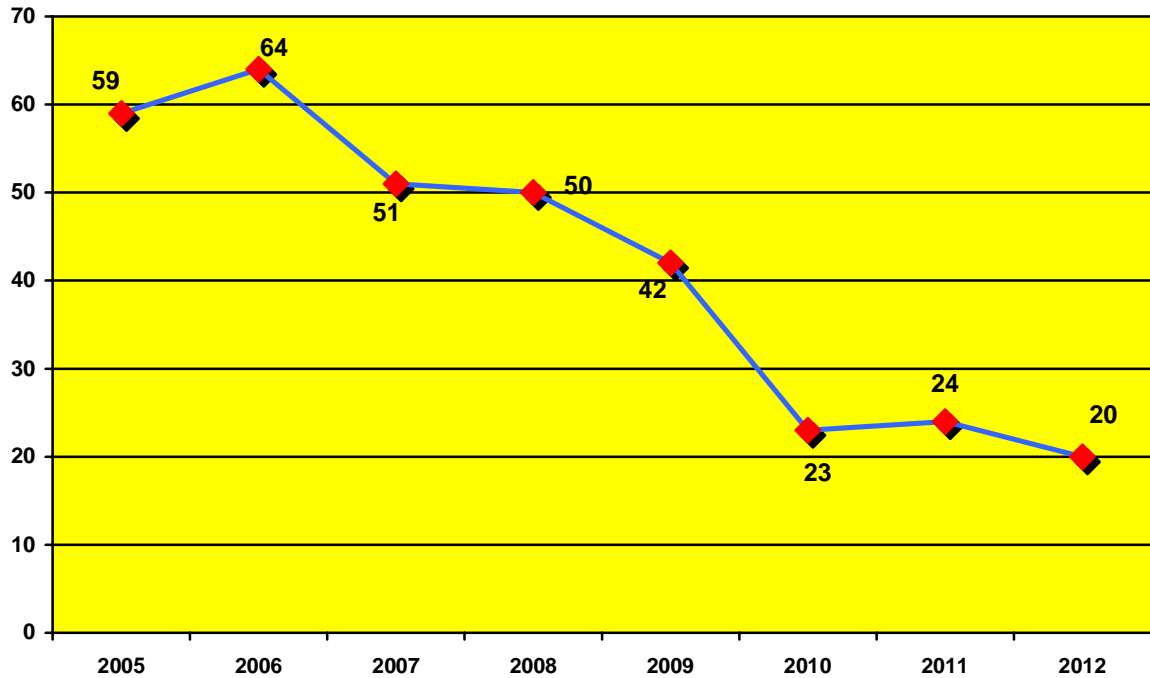
**dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată medie înregistrate
în anii 2005 - 2012**

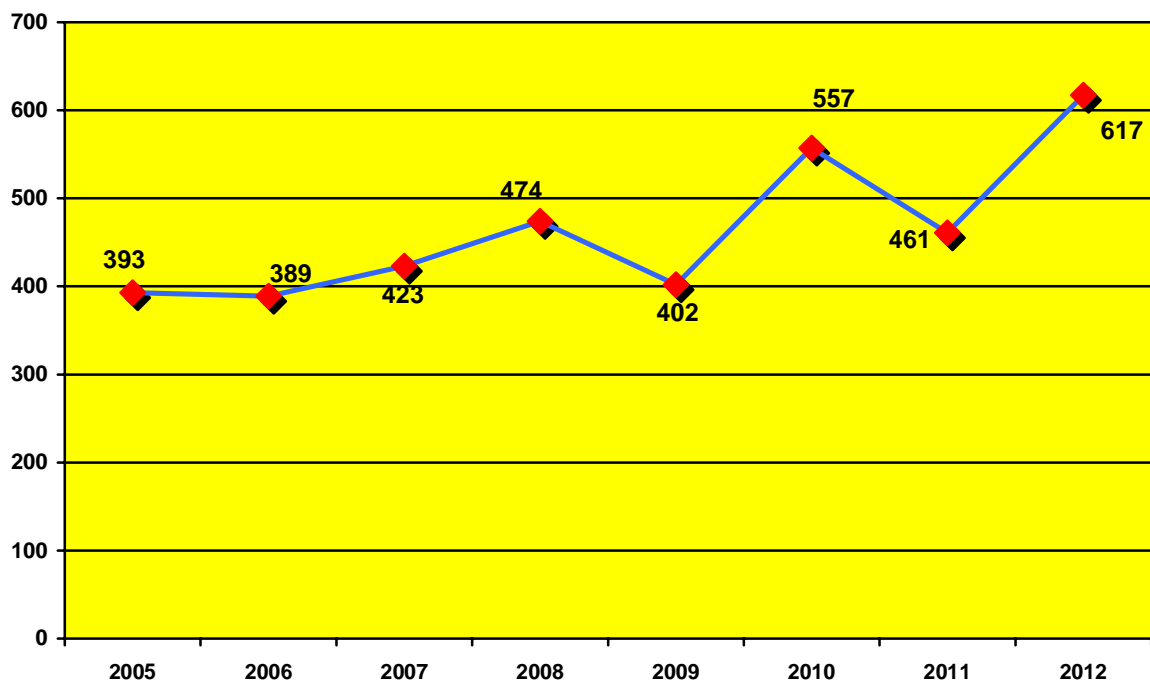
**dinamica infracțiunilor de trafic de ființe umane înregistrate
în anii 2005 - 2012**

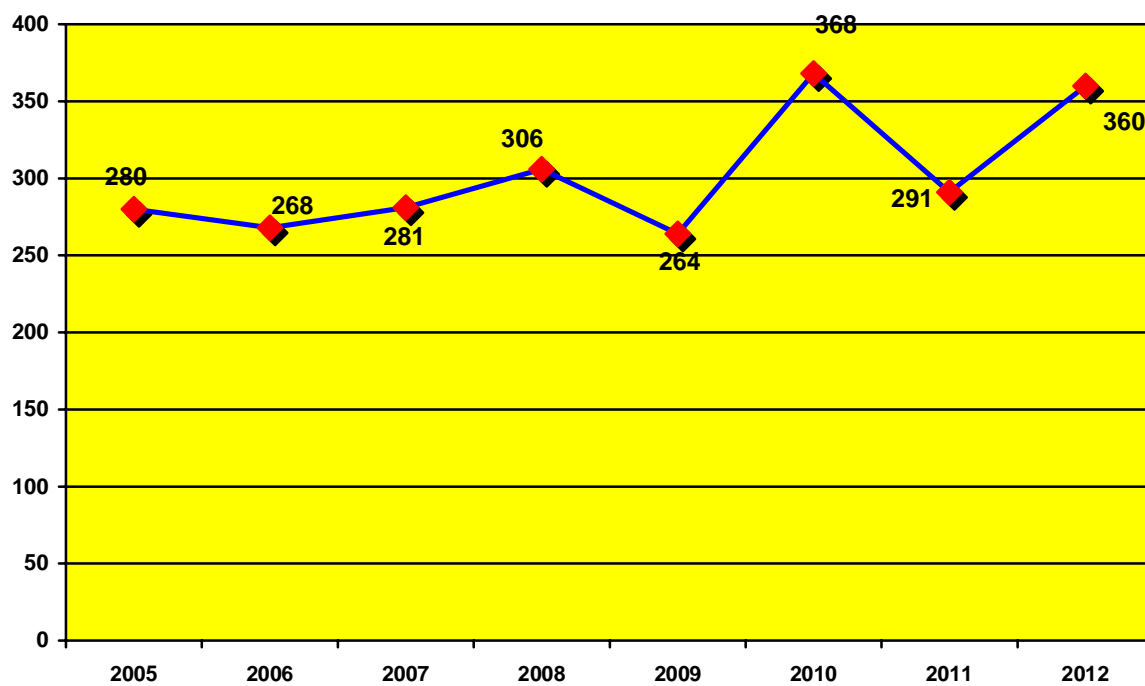
dinamica infracțiunilor de trafic de copii înregistrate
în anii 2005 - 2012

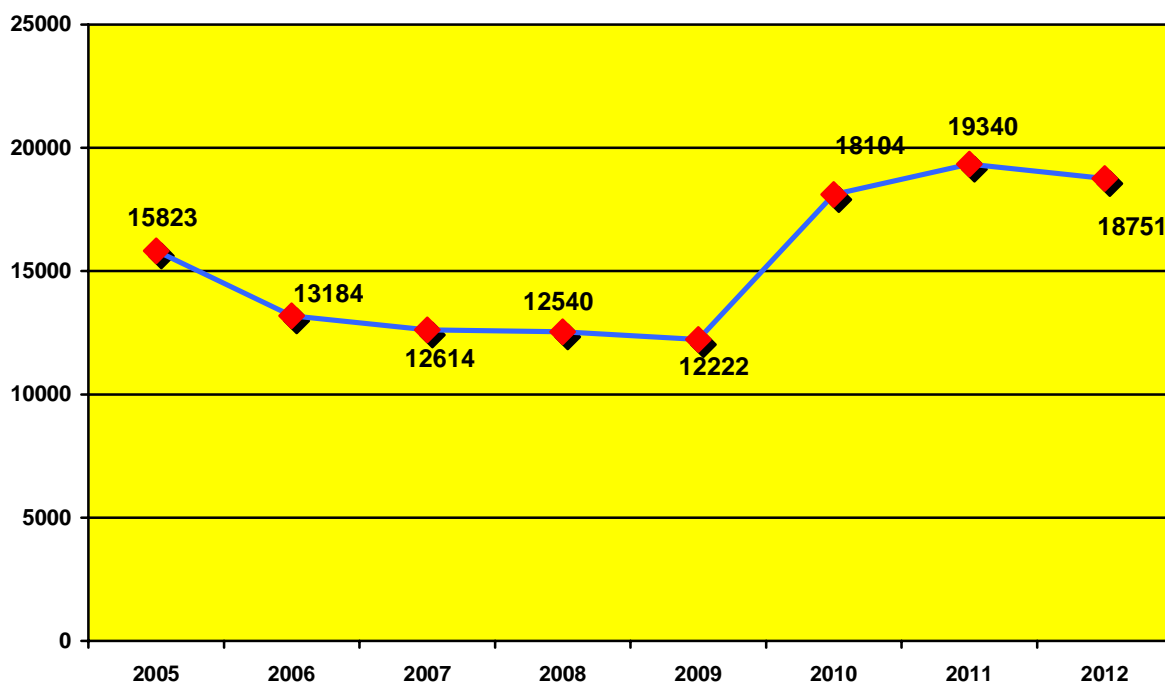
dinamica infracțiunilor privind viața sexuală înregistrate
în anii 2005 - 2012

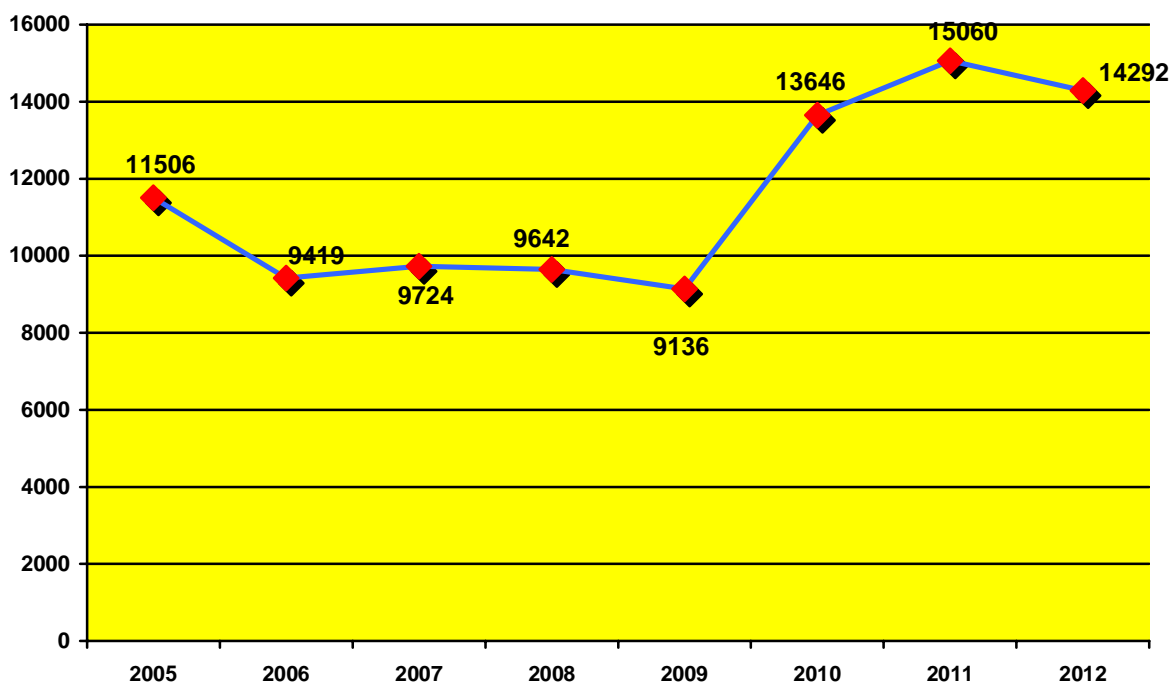
dinamica infracțiunilor de viol înregistrate
în anii 2005 - 2012

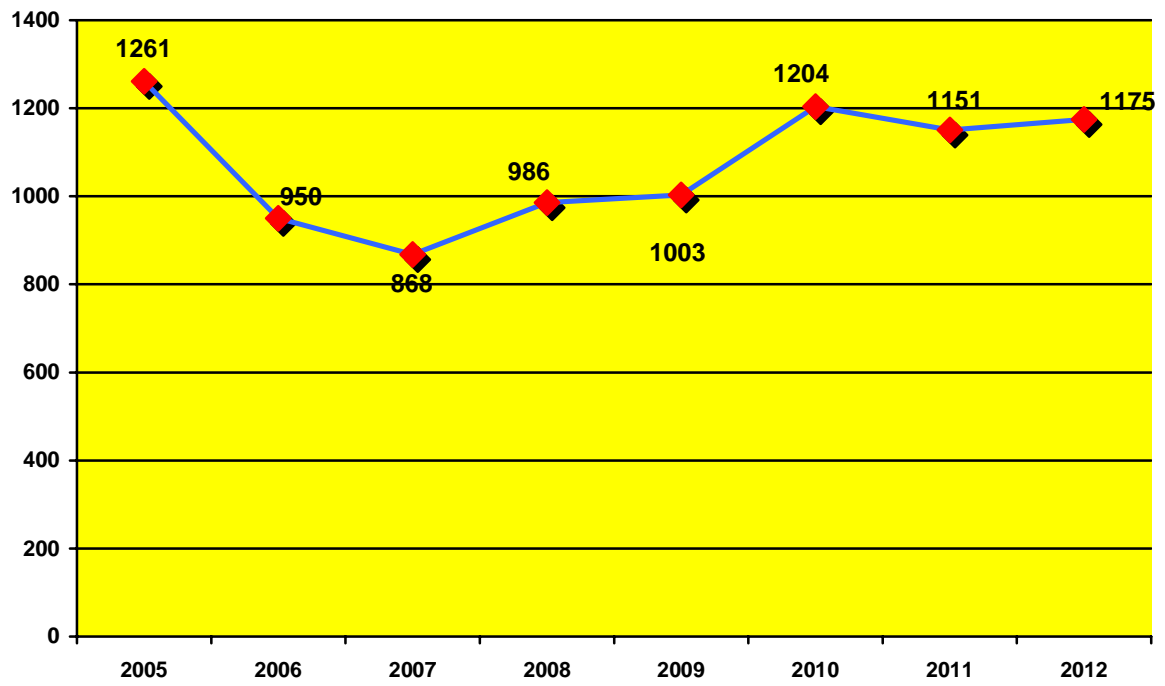
dinamica infracțiunilor contra patrimoniului înregistrate
în anii 2005 - 2012

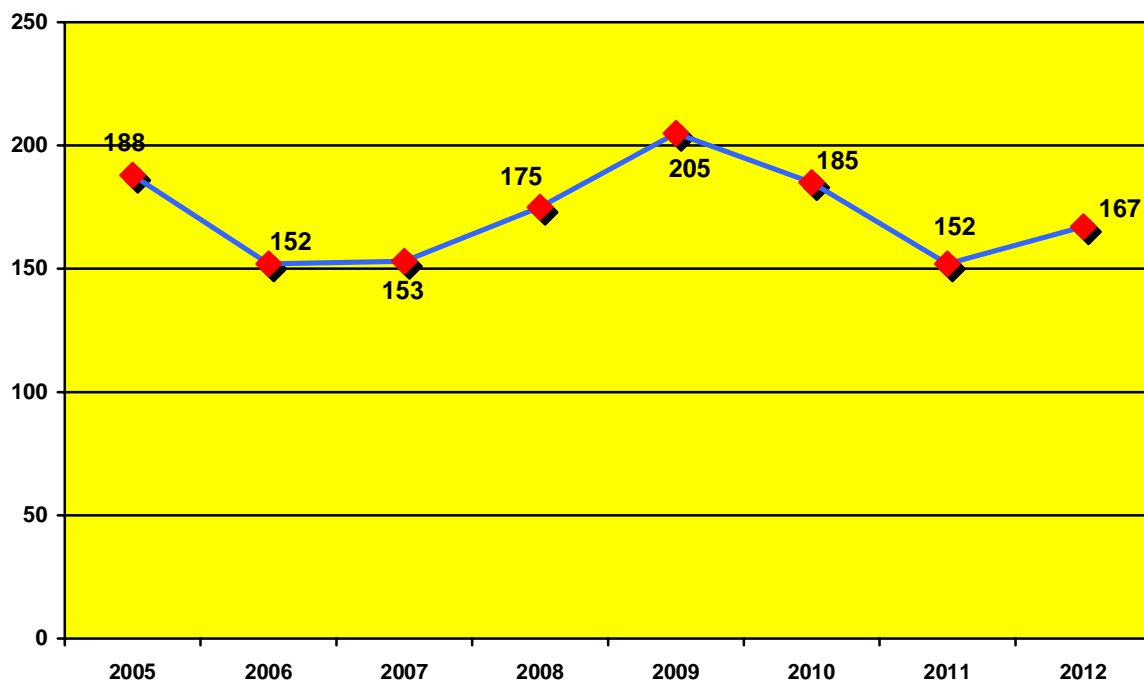
dinamica infracțiunilor de furt înregistrate
în anii 2005 - 2012

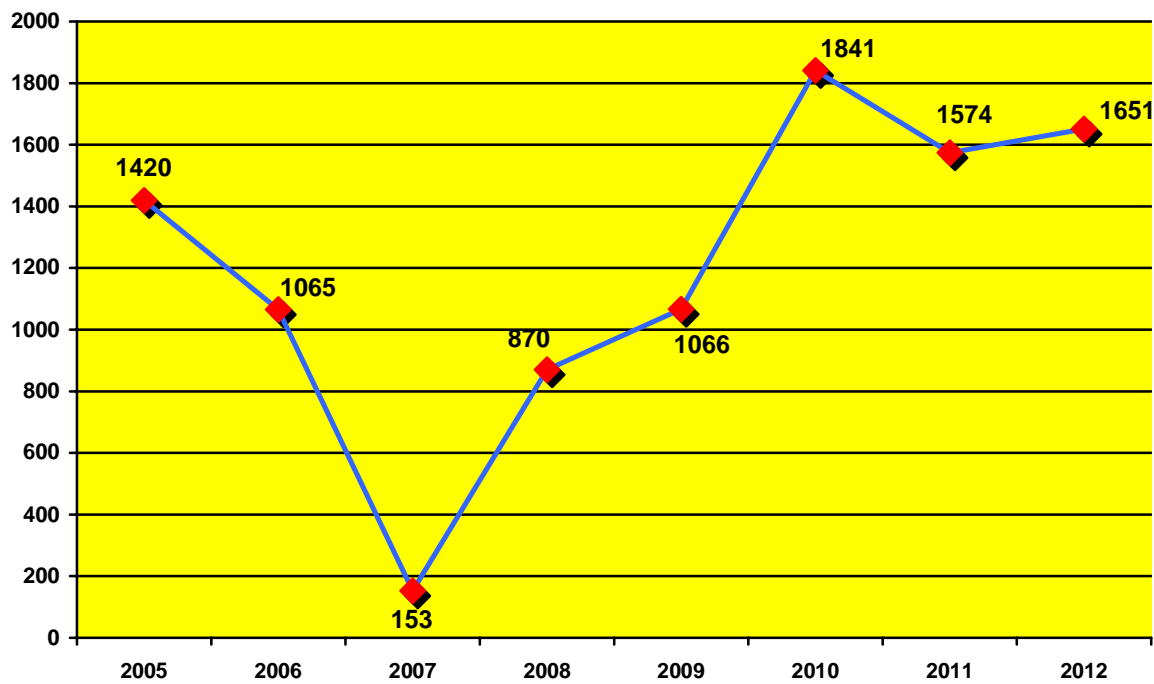
dinamica infracțiunilor de jaf înregistrate
în anii 2005 - 2012

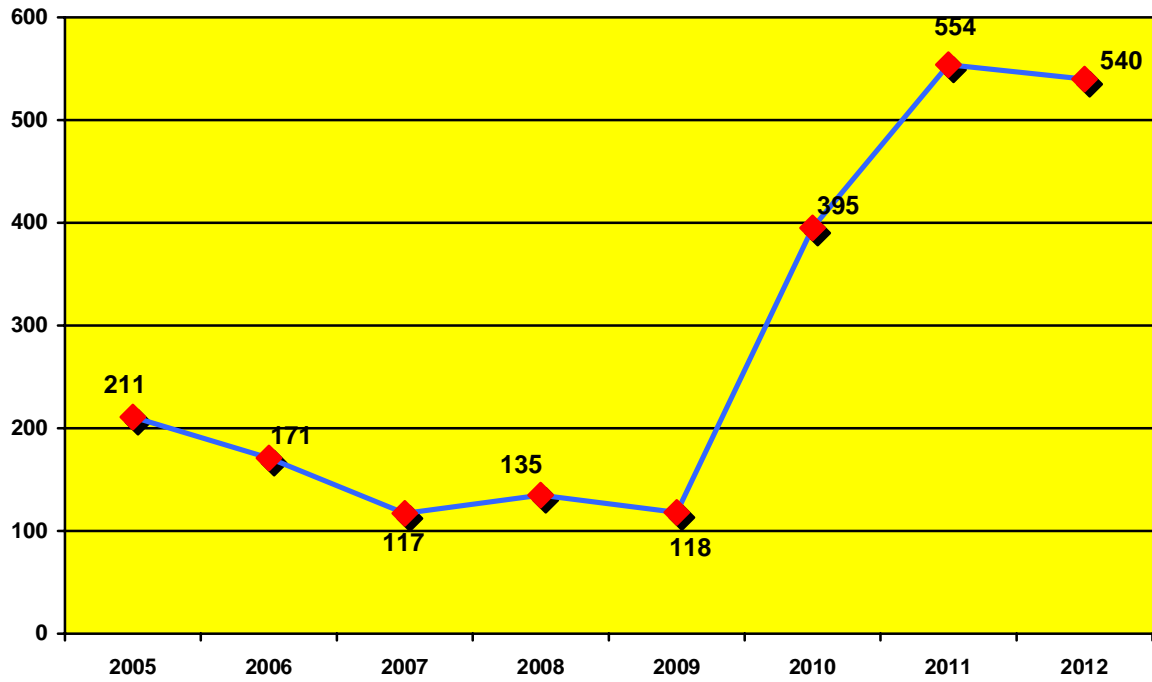
dinamica infracțiunilor de tâlhărie înregistrate
în anii 2005 - 2012

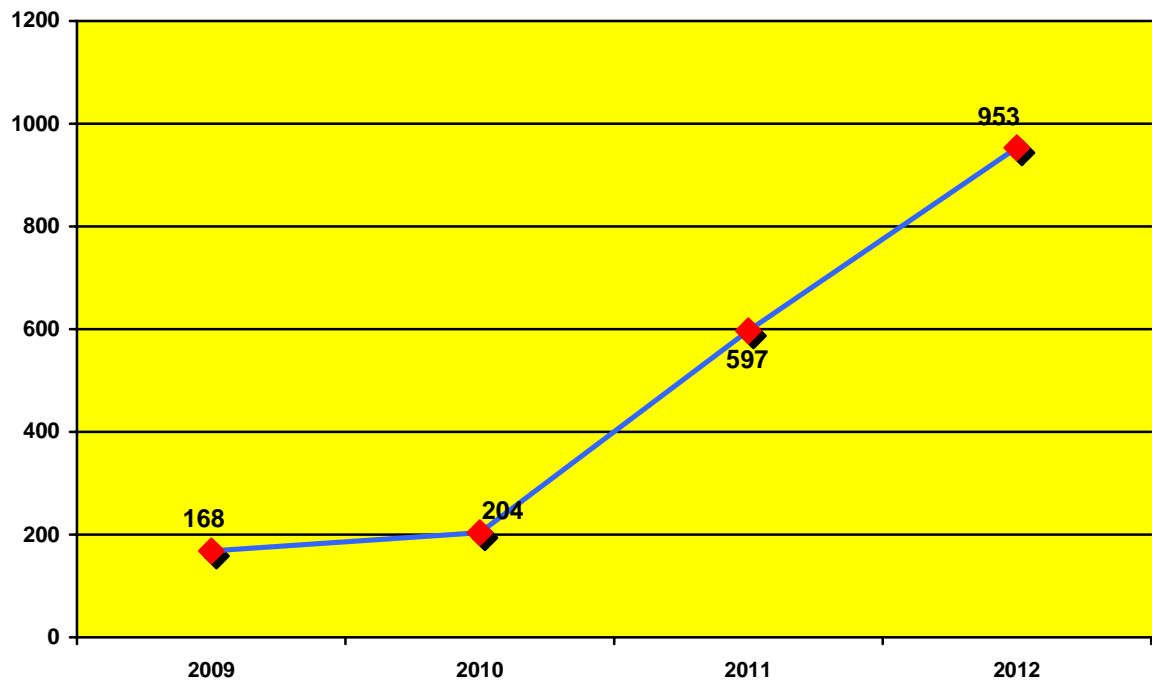
dinamica infracțiunilor de escrocherie înregistrate
în anii 2005 - 2012

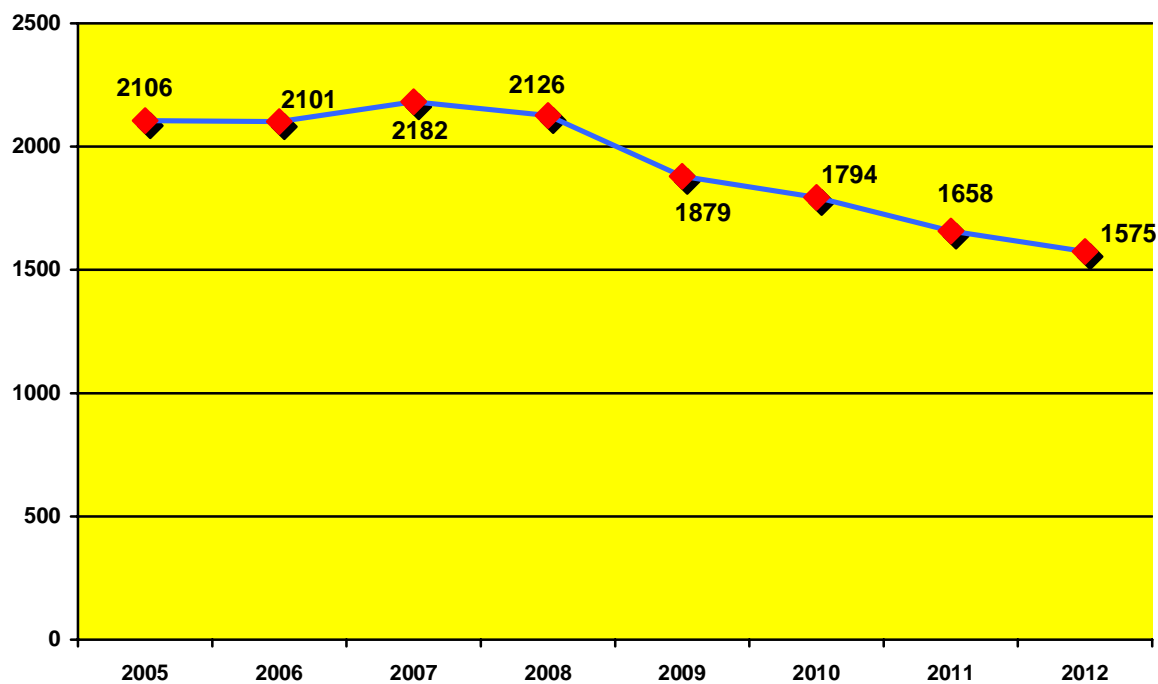
**dinamica infracțiunilor de pungășie înregistrate
în anii 2005 - 2012**

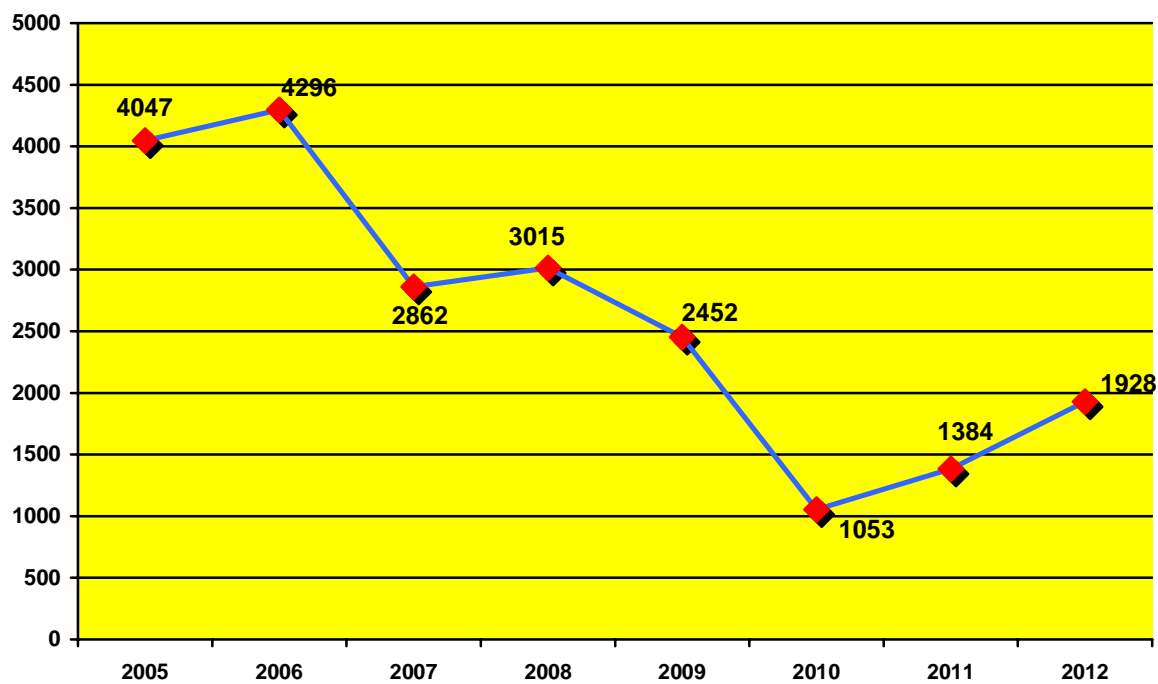
**dinamica infracțiunilor contra familiei și minorilor înregistrate
în anii 2009 - 2012**

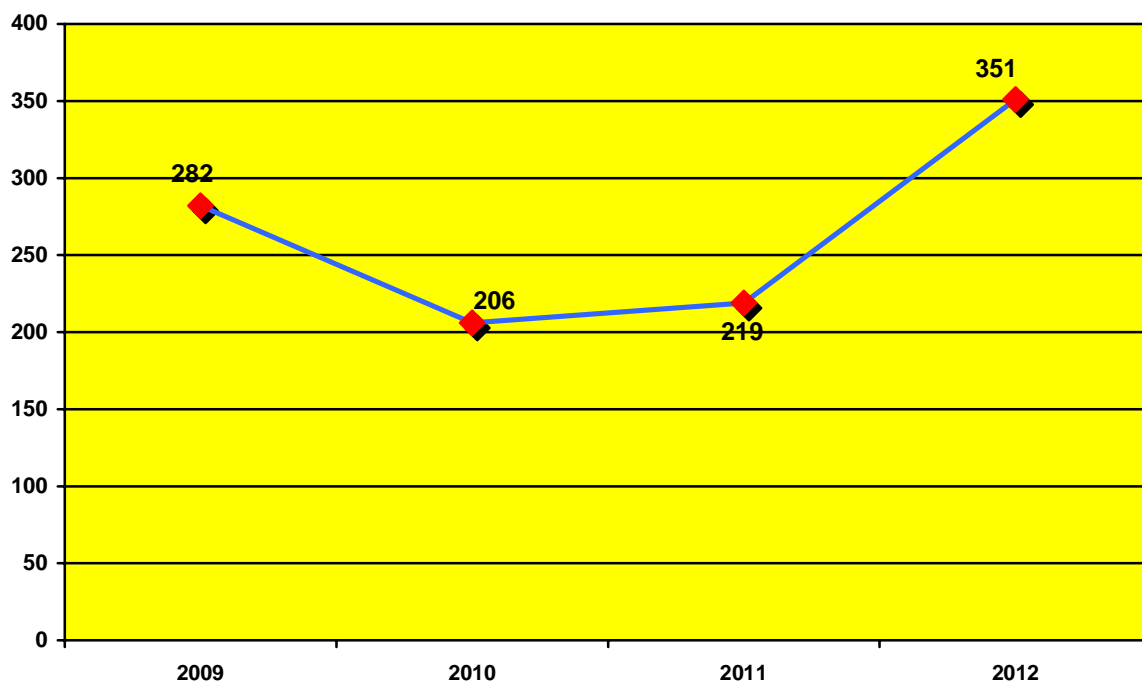
**dinamica infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor înregistrate
în anii 2005 - 2012**

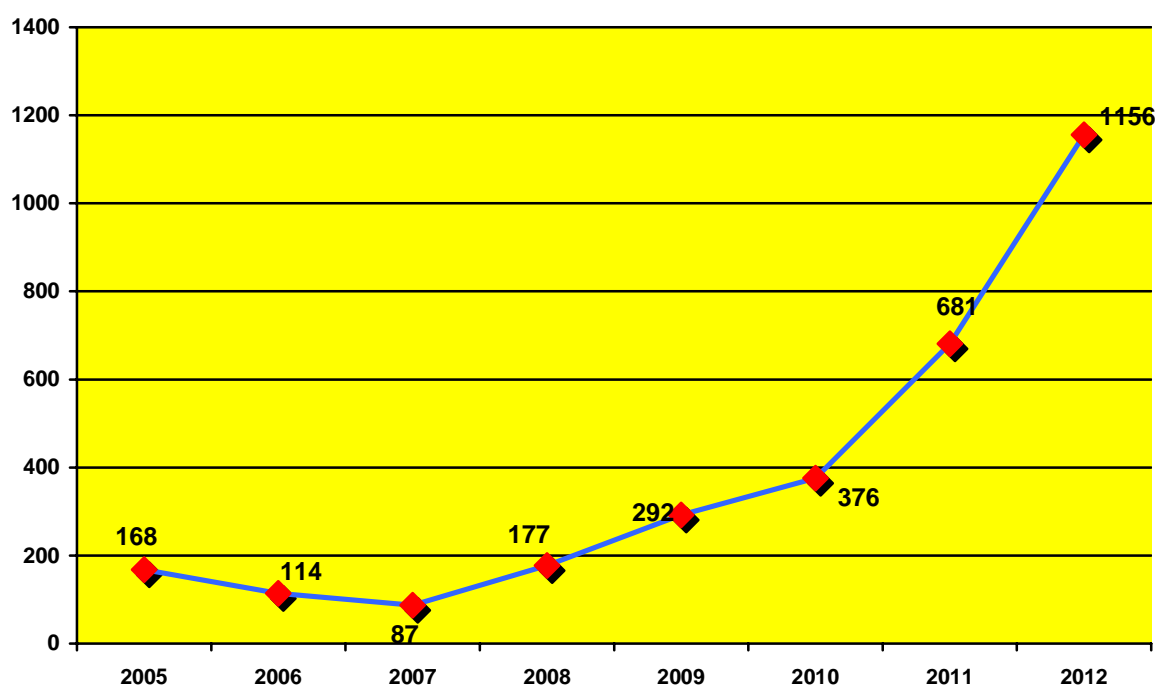
**dinamica infracțiunilor economice înregistrate
în anii 2005 - 2012**

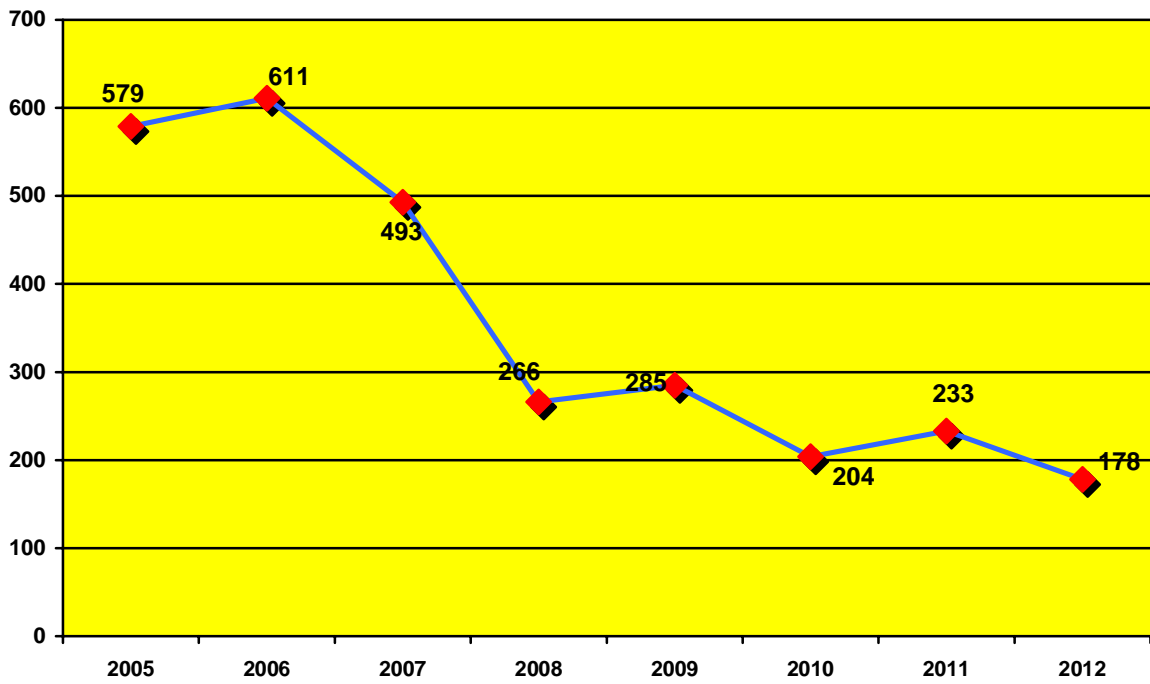
**dinamica infracțiunilor privind evaziunile fiscale înregistrate
în anii 2009 - 2012**

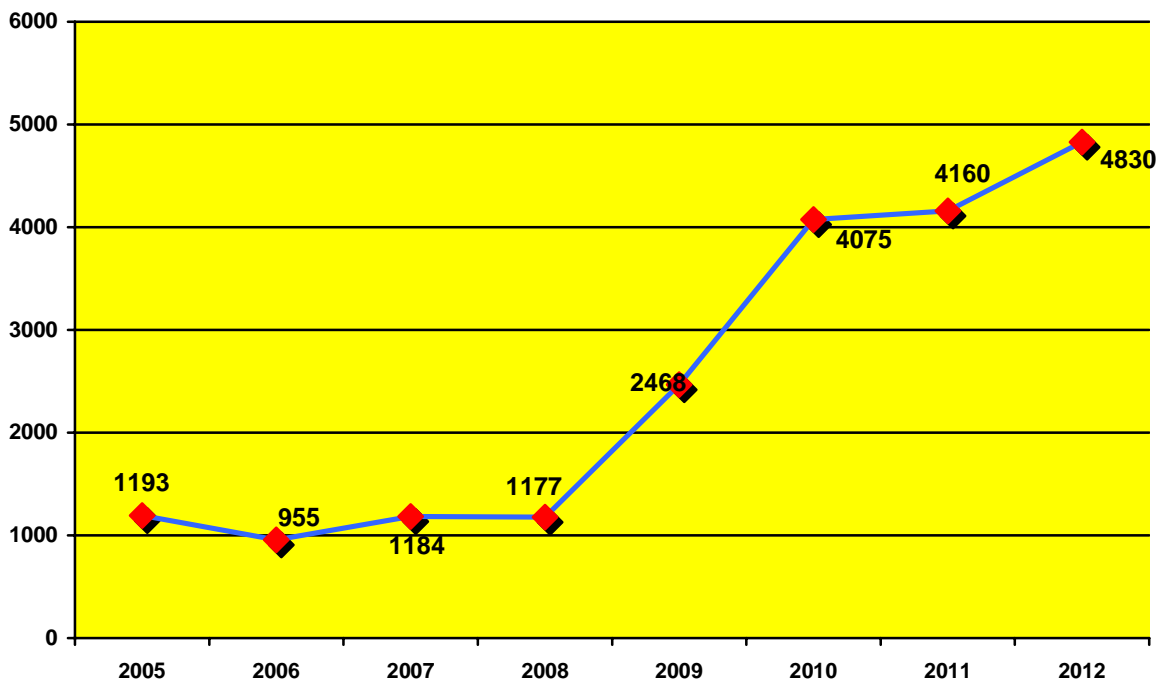
**dinamica infracțiunilor de fabricare și punere în circulație a banilor falși
înregistrate în anii 2005 - 2012**

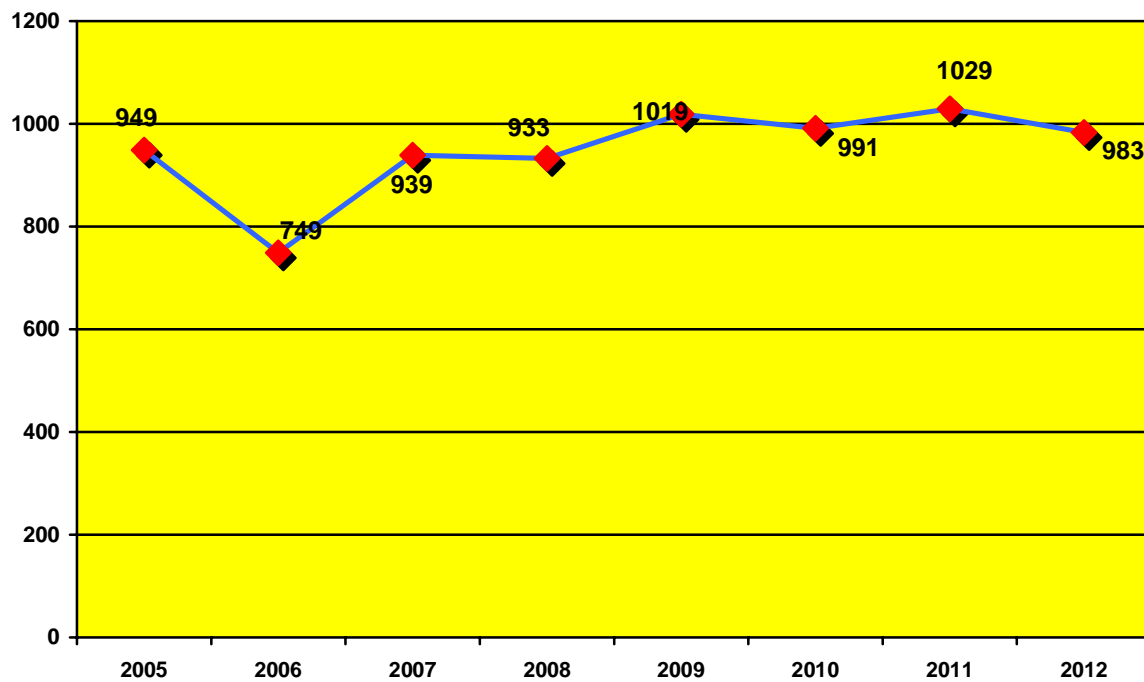
dinamica infracțiunilor de contrabandă și eschivare de la achitarea plăților vamale înregistrate în anii 2005 - 2012

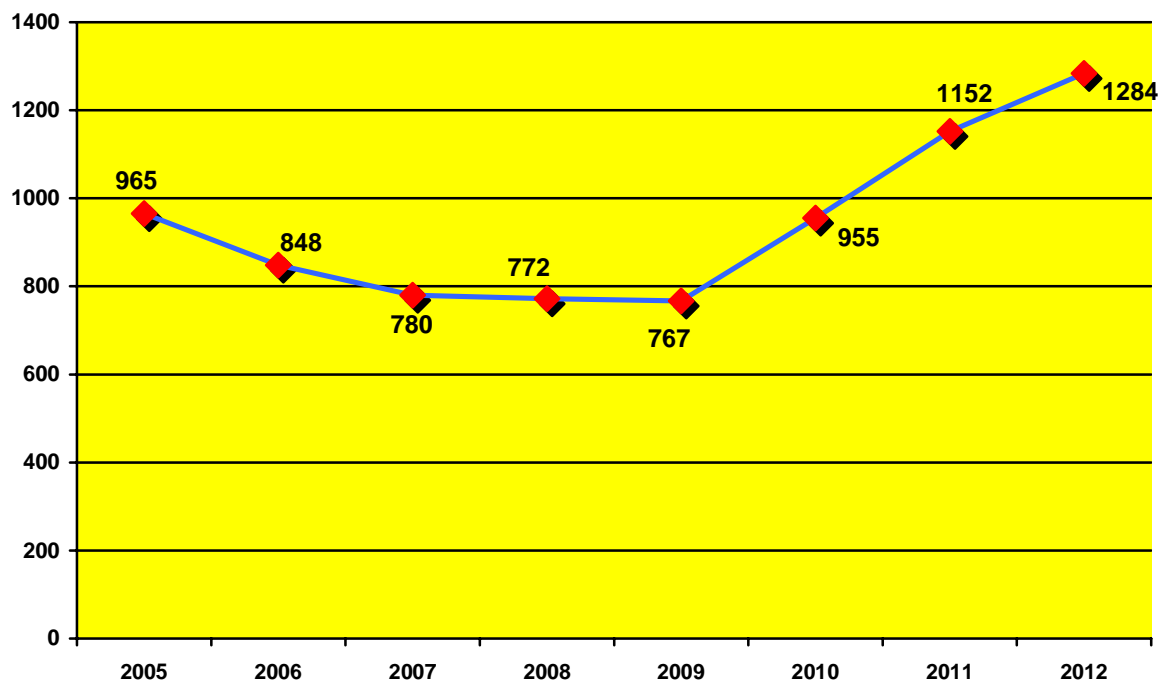
dinamica infracțiunilor în domeniul transporturilor înregistrate în anii 2005 - 2012

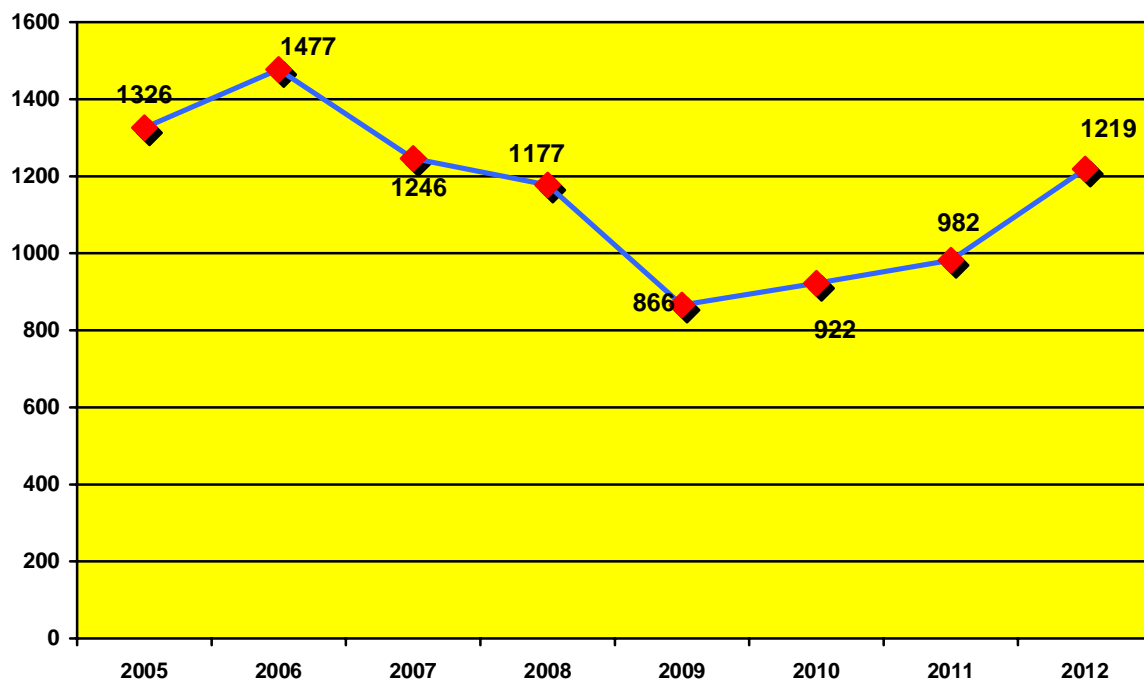
dinamica infrațiunilor de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere înregistrate în anii 2005 - 2012

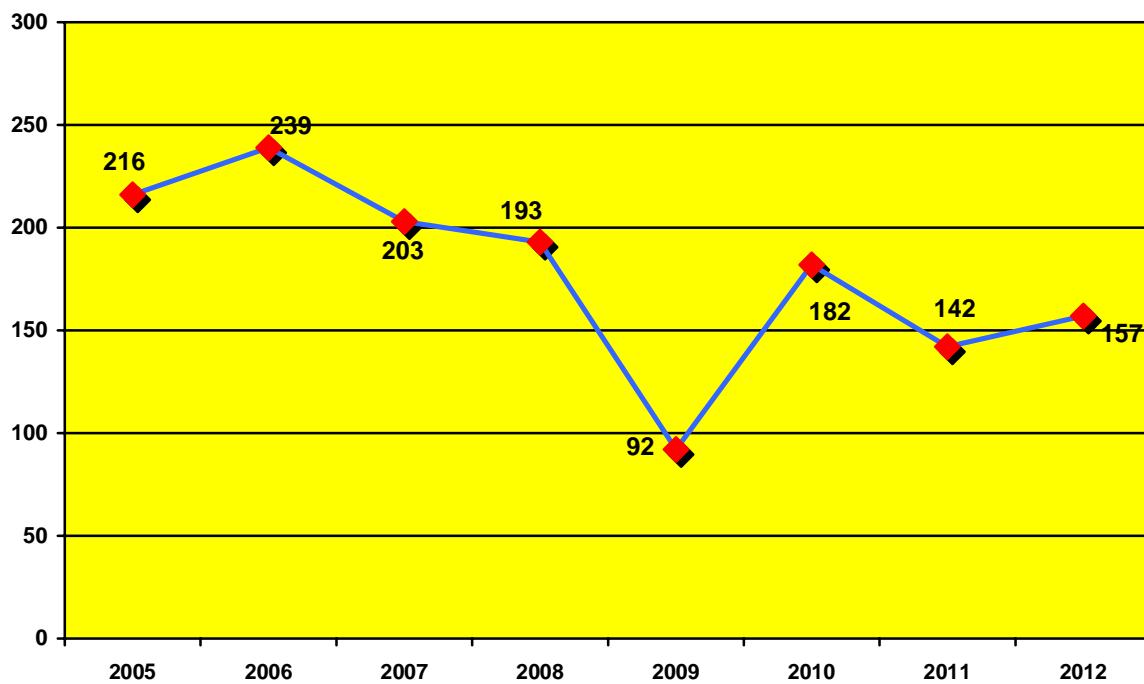
**dinamica infracțiunilor de hulganism
înregistrate în anii 2005 - 2012**

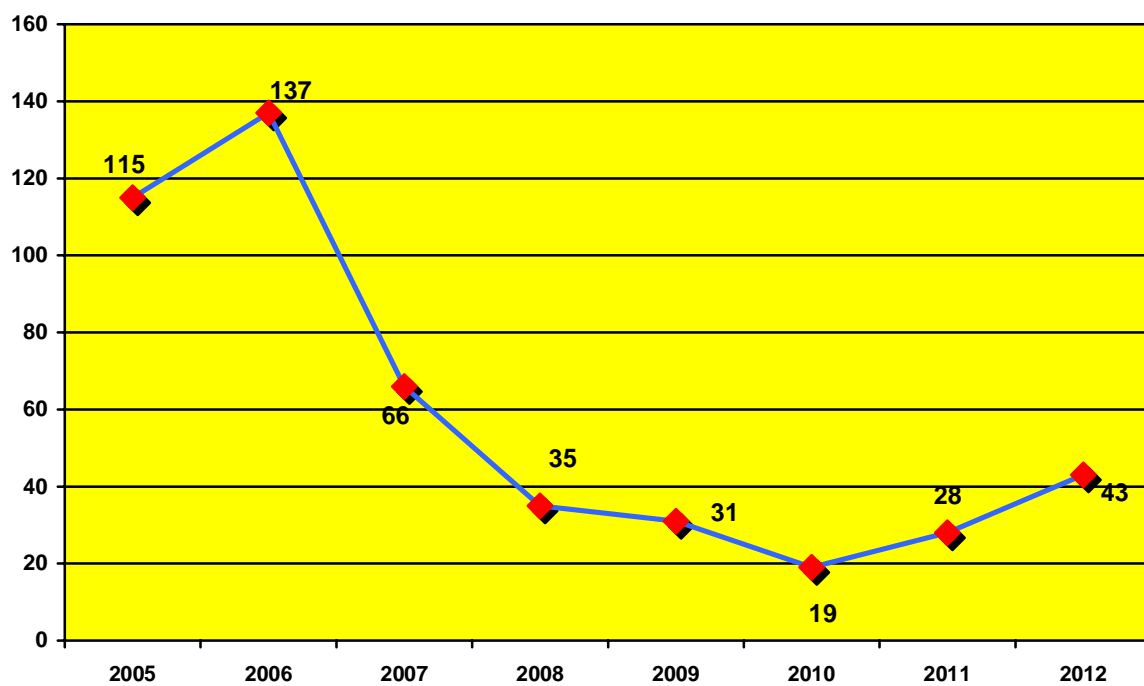
**dinamica infracțiunilor săvârșite de către persoanele publice (cu funcții de
răspundere) înregistrate în anii 2005 - 2012**

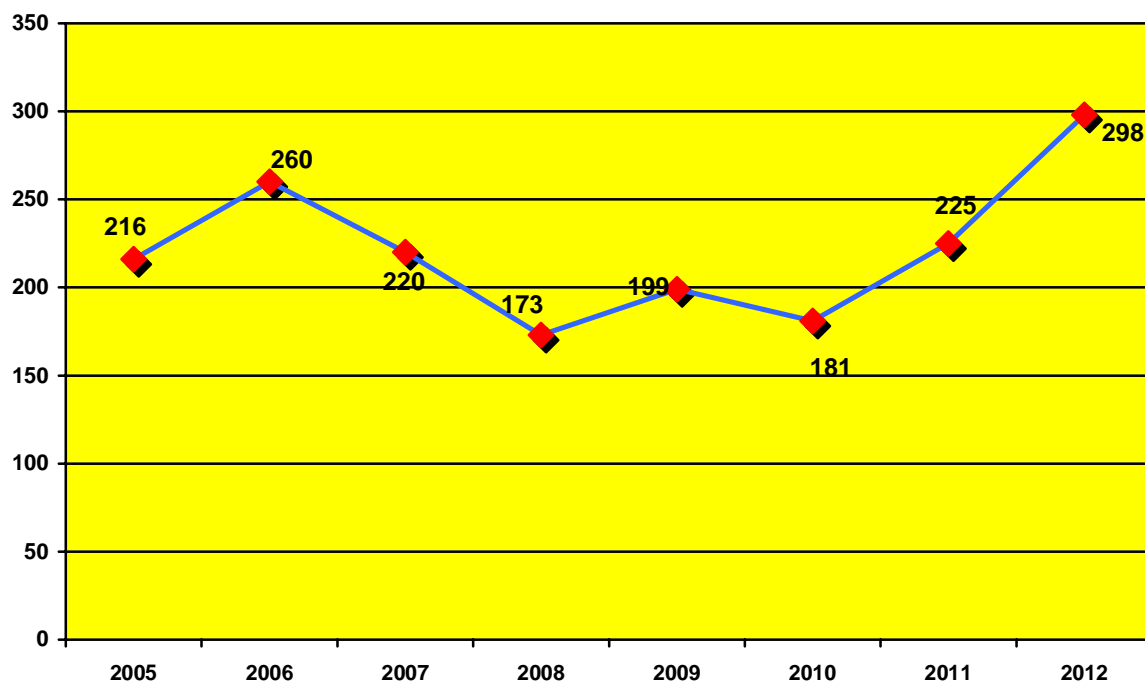
dinamica infracțiunilor de corupere pasivă
înregistrate în anii 2005 - 2012

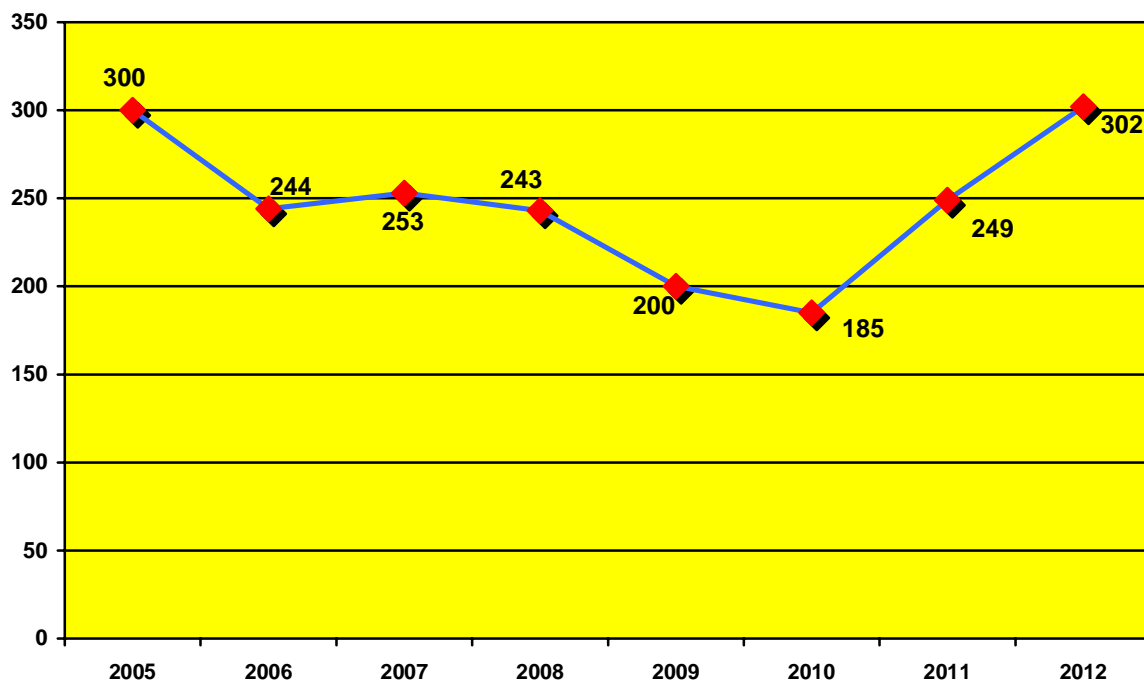
dinamica infracțiunilor de corupere activă
înregistrate în anii 2005 - 2012

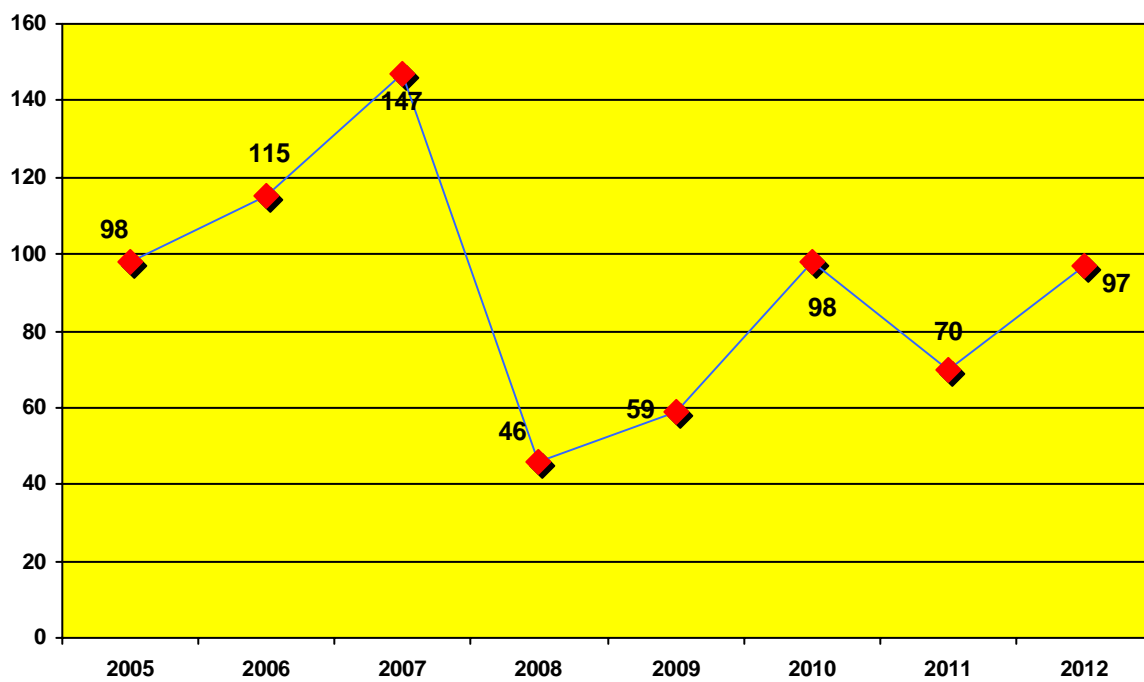
**dinamica infracțiunilor de abuz de serviciu/putere
înregistrate în anii 2005 - 2012**

dinamica infracțiunilor de exces de putere
înregistrate în anii 2005 - 2012

dinamica infracțiunilor săvârșite de grupări organizate
înregistrate în anii 2005 - 2012

3.2. Exercițarea urmăririi penale.

În perioada de referință, procurorii au exercitat urmărirea penală pe 6292 (6078 în 2011, 6401 în 2010) cauze penale, prioritar cauzele vizînd infracțiuni de omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane cu funcții de răspundere, infracțiunile comise de către minori etc.

De asemenea, procurorii au exercitat urmărirea penală în cauze penale în care s-a constatat efectuarea tendențioasă a urmăririi penale de către ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe care au impus necesitatea retragerii cauzelor penale din gestiunea ultimilor.

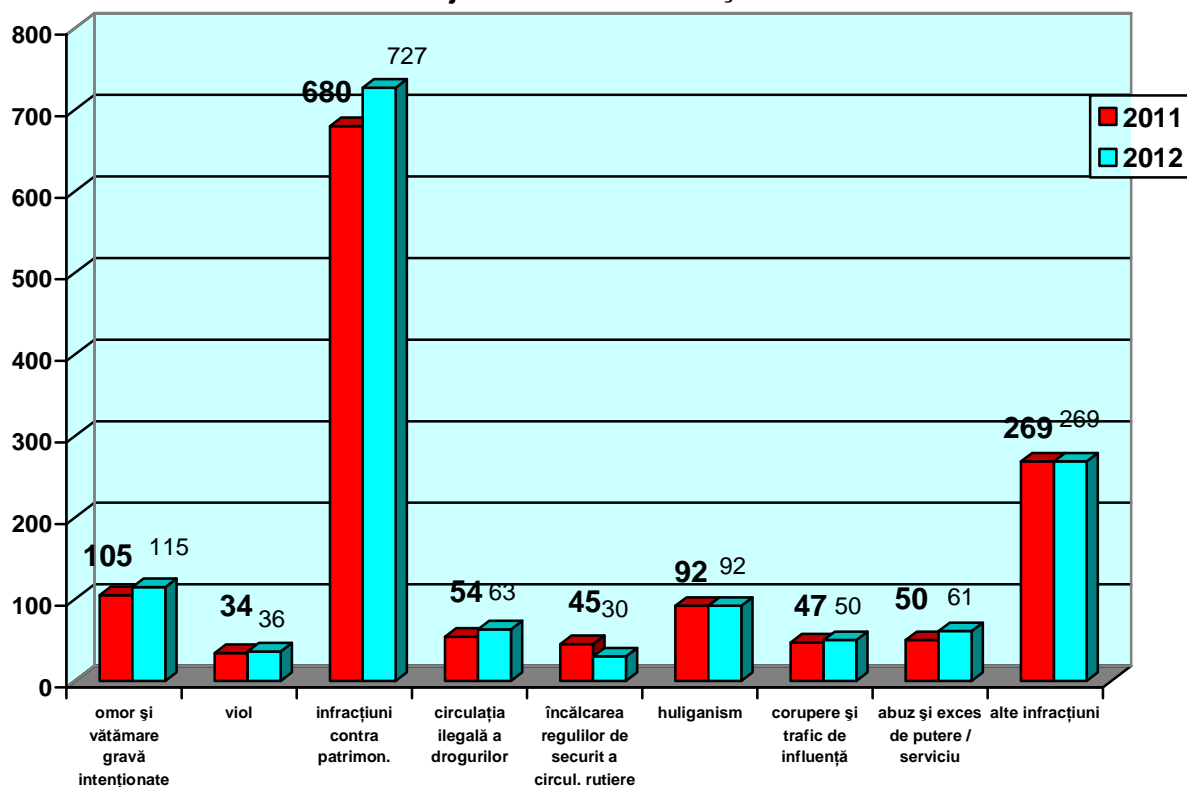
Din numărul total de cauze penale aflate în gestiunea nemijlocită a procurorilor urmărirea penală a fost terminată în 3151 (3036 în anul 2011, 3266 în 2010) cauze.

Au fost expediate în judecată 1581 (1526 în 2011, 1614 în 2010) cauze penale privind comiterea a 1949 (1936 în 2011, în 2010) infracțiuni de către 2153 (2099 în 2011, 2186 în 2010) persoane, din care 53 (42 în 2011, 66 în 2010) în privința colaboratorilor de poliție și 819 (800 în 2011, 807 în 2010) în privința minorilor.

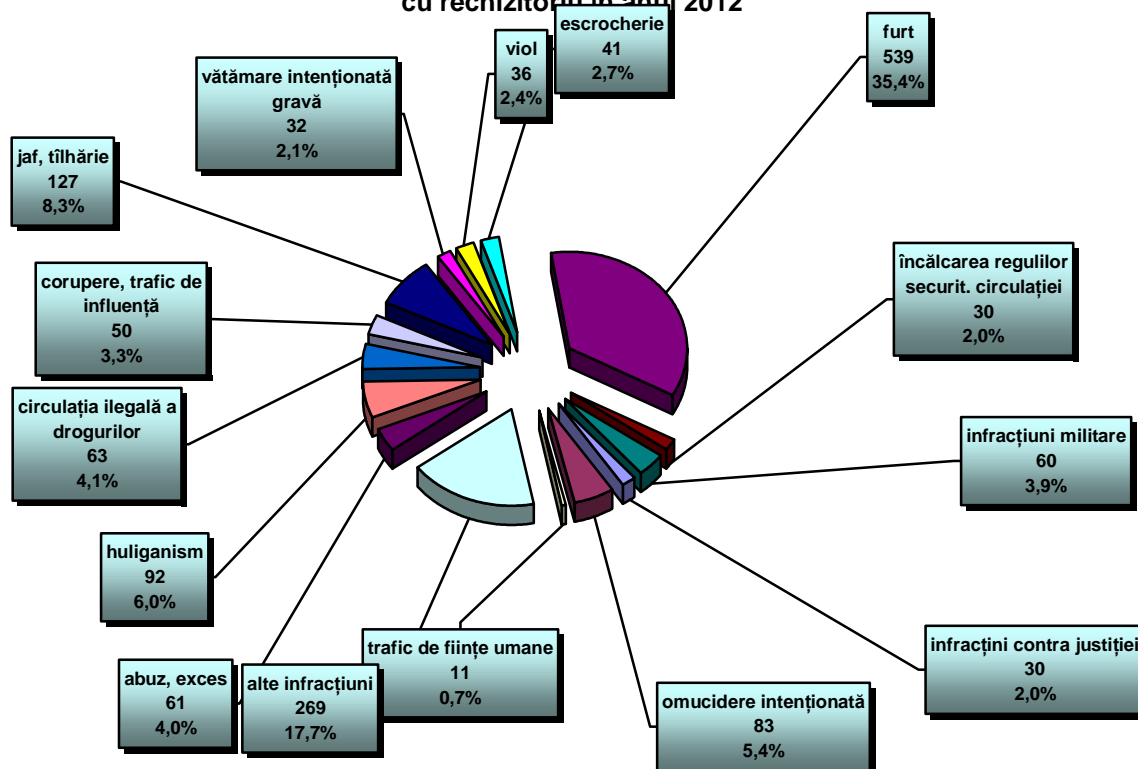
Justiției au fost deferite 83, (63 în 2011, 102 în 2010) cauze despre omucideri intenționate, 11 (19 în 2011, 12 în 2010) despre trafic de ființe umane și copii, 32 (42 în 2011, 41 în 2010) despre cazuri de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, 36 (34 în 2011, 64 în 2010) despre viol, 727 (680 în 2011, 695 în 2010) despre infracțiuni contra patrimoniului, 63 (54 în 2011, 44 în 2010) despre circulația ilegală a drogurilor, 3 (11 în 2011, 20 în 2010) despre contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale, 30 (45 în 2011, 36 în 2010) despre încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, 92 (92 în 2011, 82 în 2010) despre huliganism, 50 (52 în 2011, 53 în 2010) despre infracțiuni de corupție și trafic de influență, 61 (50 în 2011, 66 în 2010) despre abuz și exces de putere, 11 (13 în 2011, 19 în 2010) despre tortură, 60 (44 în 2011, 44 în 2010) despre infracțiuni militare, 30 (26 în 2011, 36 în 2010) despre infracțiuni contra justiției, alte categorii de infracțiuni.

În procedura acordului de recunoaștere a vinovăției au fost deferite justiției 308 (334 în 2011, 446 în 2010) cauze penale privind comiterea a 381 (374 în 2011) infracțiuni.

coraportul cauzelor penale aferent categoriilor de infracțiuni care au fost trimise în judecată în anii 2012 și 2011

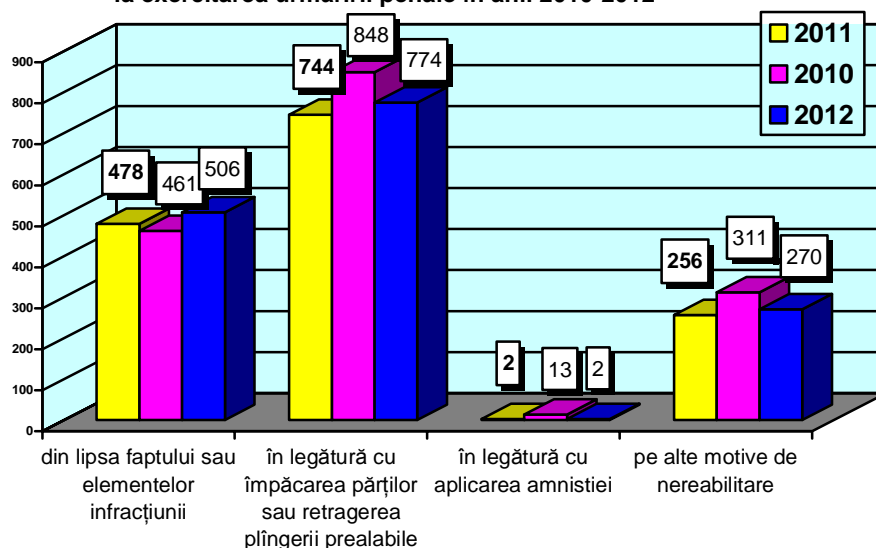

**coraportul cauzelor penale care au fost finalizate
cu rechizitoriu în anul 2012**

S-a încetat urmărirea penală în 1562 (1480 în 2011, 1649 în 2010) cauze, inclusiv în 506 (478 în 2011, 461 în 2010) cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, 774 (744 în 2011, 848 în 2010) cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plîngerii prealabile, 2 (2 în 2011, 13 în 2010) cauze în baza actului de amnistie și 270 (256 în 2011, 311 în 2010) cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională în baza art.55 din Codul penal.

**coraportul datelor privind motivele dispunerii de către procurori
a soluțiilor de încetare a urmării penale sau de clasare a cauzei penale
la exercitarea urmării penale în anii 2010-2012**

Condiționat s-a suspendat urmărirea penală în 7 (9 în 2011, 3 în 2010) cauze. Procurorii au

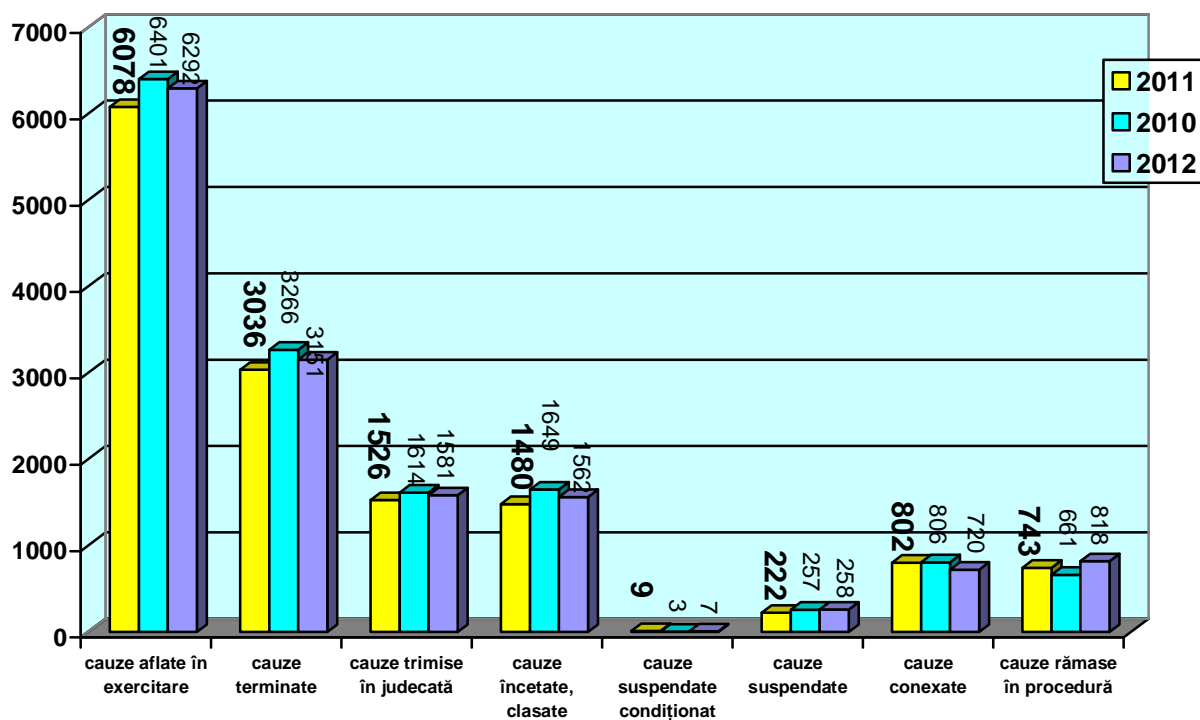
dispus suspendarea urmăririi penale, în baza art.287¹ din Codul de procedură penală, în 258 (222 în 2011, 257 în 2010) cauze, inclusiv în 116 (129 în 2011, 122 în 2010) cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în 140 (129 în 2011, 132 în 2010) cauze în legătură cu neidentificarea autorilor infracțiunilor.

În gestiunea procurorilor au rămas 818 (743 în 2011, 661 în 2010) cauze, în care sînt bănuite și/sau învinuite 484 (369 în 2011, 359 în 2010) persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii doi ani, poate fi redată prin următoarele date cuprinse în tabelul ce urmează:

exercitarea urmăririi penale	anul 2012	anul 2011	anul 2010
urmăriri penale exercitate	6292	6078	6401
cauze terminate	3151	3036	3266
cauze încetate, clasate	1562	1480	1649
<i>din lipsa elementelor infracțiunii</i>	506	478	461
<i>împăcare</i>	774	744	848
<i>amnistie</i>	2	2	13
<i>alte motive de nereabilitare</i>	270	256	311
cauze trimise în judecată	1581	1526	1614
<i>acțiuni incriminate</i>	1949	1936	2053
<i>în privința minorilor</i>	819	800	807
<i>persoane inculpate</i>	2153	2099	2186
<i>priveșta poliștilor</i>	53	42	66
<i>procedură flagrantă</i>	1	1	1
<i>acord de recunoaștere a vinov.</i>	308	334	446
cauze conexate	720	802	806
cauze suspendate condiționat	7	9	3
cauze suspendate	258	222	257
<i>eschivare</i>	116	129	122
<i>neidentificarea făptuitorilor</i>	140	89	
cauze rămase în gestiune	818	743	661
<i>persoane bănuite, învinuite</i>	484	369	359
plîngeri examinate, privind contestarea acțiunilor procurorilor / admise	2272/ 629	2121/ 670	2306/ 638

coraportul datelor privind exercitarea urmăririi penale în anii 2010-2012

3.3. Conducerea urmăririi penale.

Pe parcursul anului 2012 procurorii au condus urmărirea penală în 53608 (50677 în 2011, 46381 în 2010) cauze, dintre care au terminat cercetările pe 19639 (18951 în 2011, 18323 în 2010) cauze.

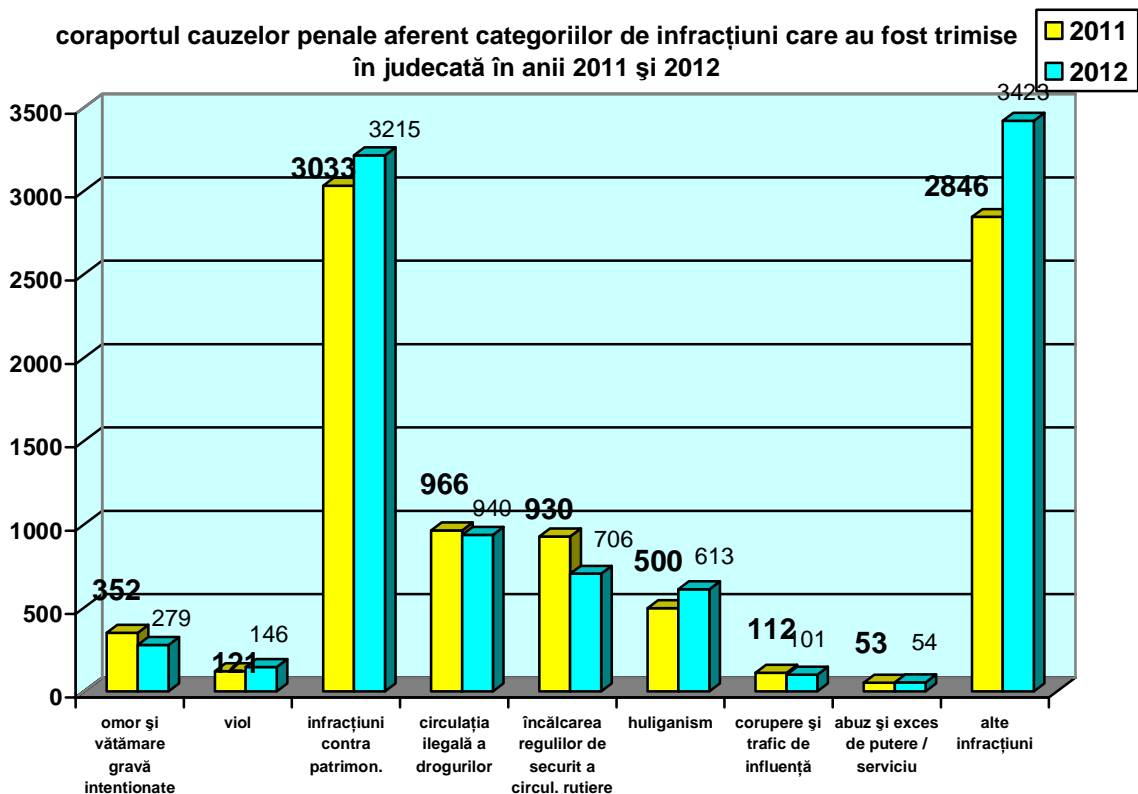
Au fost expediate instanței de judecată 9959 (9338 în 2011, 8898 în 2010) cauze penale privind comiterea a 11512 (11142 în 2011, 10635 în 2010) infracțiuni de către 11434 (10756 în 2011, 10111 în 2010) persoane.

Justiției au fost deferite 78 (110 în 2011, 105 în 2010) cauze despre omucideri intenționate, 179 (172 în 2011, 228 în 2010) despre trafic de ființe umane și copii, 201 (242 în 2011, 272 în 2010) despre cazuri de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, 146 (121 în 2011, 129 în 2010) despre viol, 3215 (3033 în 2011, 2680 în 2010) despre infracțiuni contra patrimoniului, 940 (966 în 2011, 999 în 2010) despre circulația ilegală a drogurilor, 47 (104 în 2011, 120 în 2010) despre evaziuni fiscale și infracțiuni financiar-bancare, 43 (43 în 2011, 45 despre contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale, 706 (930 în 2011, 1146 în 2010) despre încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, 613 (500 în 2011, 397 în 2010) despre huliganism, 101 (112 în 2011, 88 în 2010) despre infracțiuni de corupție și trafic de influență, 54 (53 în 2011, 40 în 2010) despre abuz și exces de putere, 83 (101 în 2011, 92 în 2010) despre infracțiuni contra justiției, alte categorii de infracțiuni.

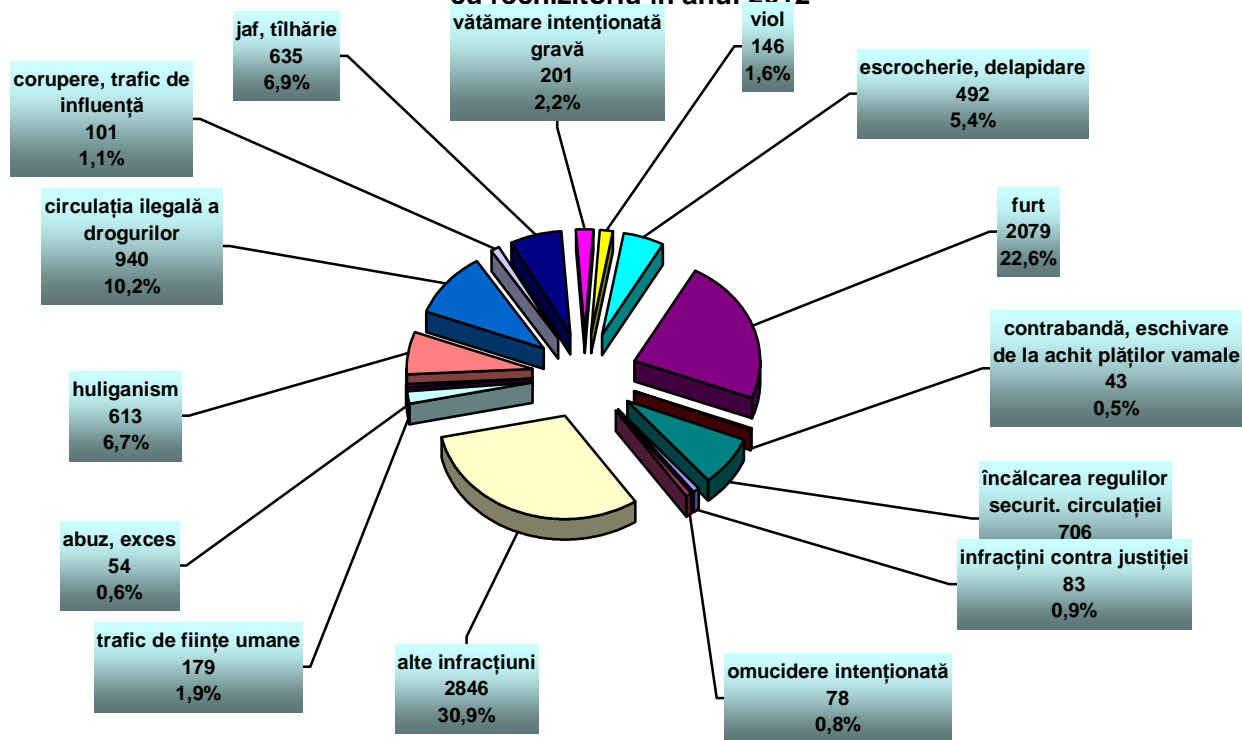
Utilizarea procedurilor speciale denotă următorii indici:

- în procedură flagrantă au fost urmărite și deferite justiției 16 (46 în 2011, 152 în 2010) cauze;
- cu încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției 2280 (2616 în 2011, 2612 în 2010) cauze penale.

coraportul cauzelor penale aferent categoriilor de infracțiuni care au fost trimise în judecată în anii 2011 și 2012

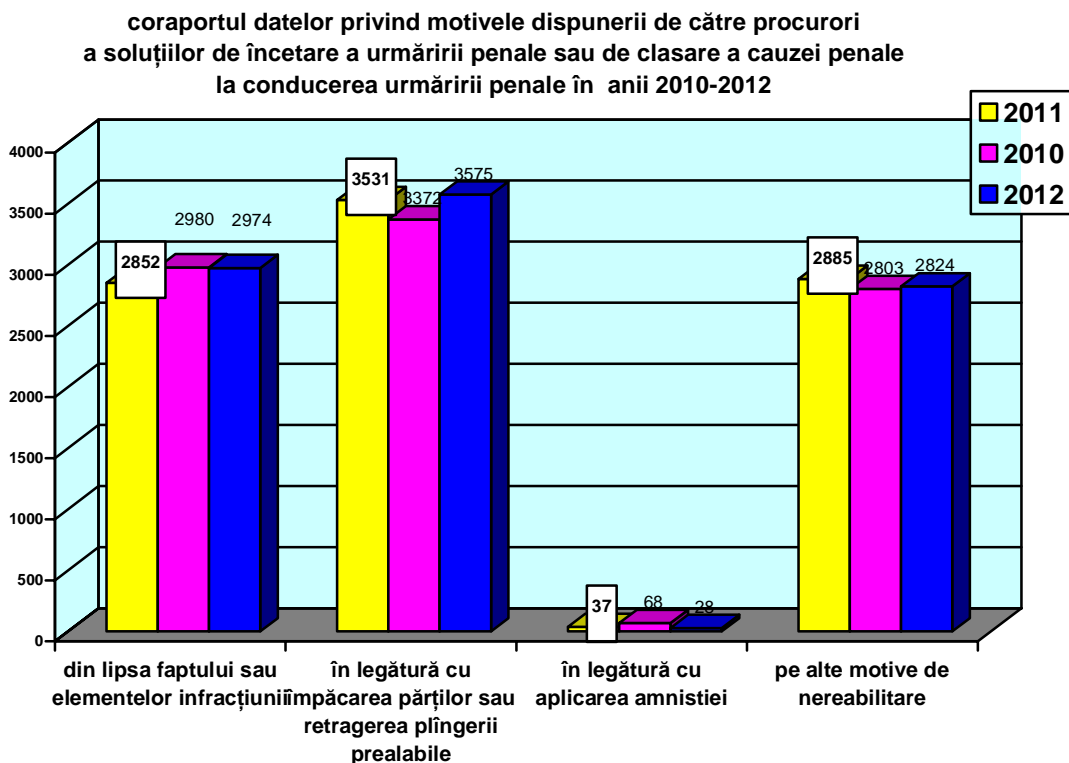

coraportul cauzelor penale care au fost finalizate cu rechizitoriul în anul 2012

A fost încetată urmărirea penală în 9431 (9286 în 2011, 9248 în 2010) cauze, inclusiv în 2974 (2852 în 2011, 2980 în 2010) cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, 3575

(3531 în 2011, 3372 în 2010) cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, 28 (37 în 2011, 68 în 2010) cauze în baza actului de amnistie și 2824 (2885 în 2011, 2803 în 2010) cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională în baza art.55 din Codul penal.

A fost suspendată condiționat urmărirea penală în 249 (201 în 2011, 177 în 2010) cauze.

De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale, în baza art.287¹ din Codul de procedură penală, în 12029 (12206 în 2011, 10447 în 2010) cauze, inclusiv în 1428 (1459 în 2011, 1142 în 2010) cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în 10600 (10734 în 2011, 9292 în 2010) cauze pe motivul neidentificării făptuitorului.

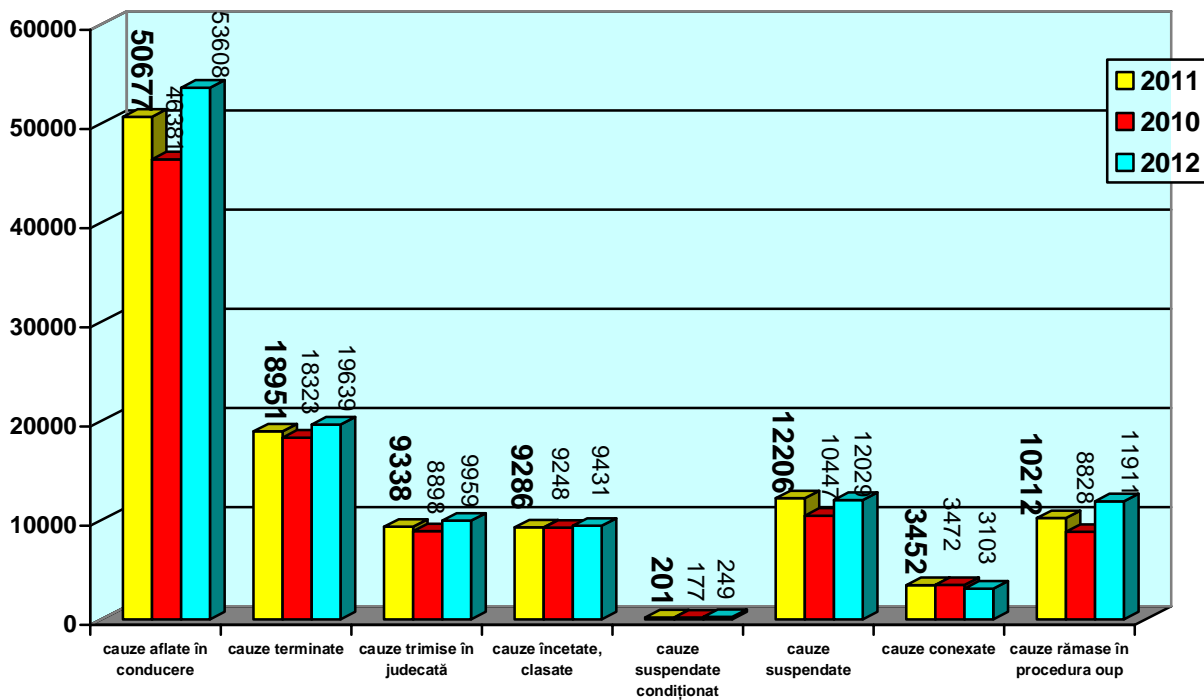
În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas 11911 (10212 în 2011, 8828 în 2010) cauze, în care sînt bănuite și învinuite 4241 (3071 în 2011, 2281 în 2010) persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii trei ani, poate fi redată statistic prin următoarele cifre reflectate în tabelul și diagramele ce urmează:

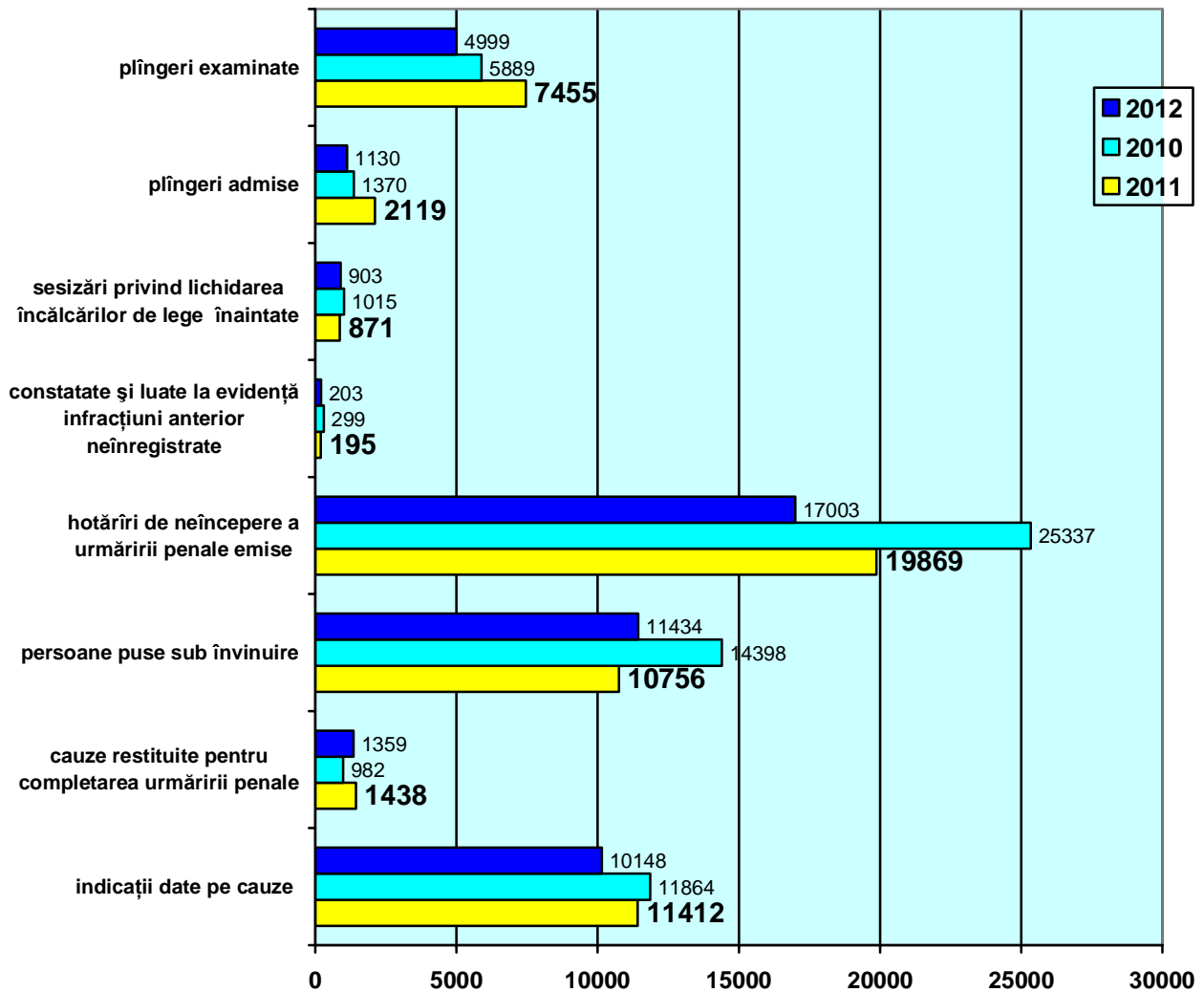
conducerea urmăririi penale	anul 2012		
	anul 2012	nul 2011	nul 2010
urmăriri penale conduse	53608	50677	46381
hotărâri de neîncepere a urmăririi penale	17003	19869	25337
cauze terminate	19639	18951	18323
cauze încetate, clasate	9431	9286	9248
<i>lipsa elementelor infracțiunii</i>	2974	2852	2980
<i>împăcare</i>	3575	3531	3372
<i>amnistie</i>	28	37	68
<i>alte motive de nereabilitare</i>	2824	2885	2803
cauze trimise în judecată	9959	9338	8898
<i>acțiuni incriminate</i>	11512	11142	10635

	<i>persoane inculpate</i>	11434	10756	10111
	<i>procedură flagrantă</i>	16	46	152
	<i>acord de recunoaștere a vinov.</i>	2280	2616	2612
	cauze conexate	3103	3452	3472
	cauze suspendate condiționat	249	201	177
	cauze suspendate	12029	12206	10447
	<i>eschivare</i>	1428	1459	1142
	<i>neidentificarea făptuitorului</i>	10600	10734	9292
	cauze rămase în gestiune	11911	10212	8828
	<i>persoane bănuite, învinuite</i>	4241	3071	2281
	indicații scrise date pe dosare	10681	11412	11864
	cauze restituite pentru completarea urmării	1359	1438	982
	respinse propuneri de punere a persoanei sub învinuire	155	203	272
	respinse propuneri de scoatere a persoanei de sub urmărire	18	35	53
	persoane puse sub învinuire	11434	10756	14398
	luate la evidență infracțiuni anterior neînregistrate	203	195	299
	sesizări înaintate	903	871	1015
	plângeri examinate, privind contestarea acțiunilor organelor de urmărire penală / admise	4999/ 1130	7455/ 2119	5889/ 1370

coraportul datelor privind conducerea urmăririi penale
în anii 2010-2012

coraportul datelor privind activitățile exercitate procurori la conducerea urmării penale în 2010-2012

3.4. Criminalitatea juvenilă

Tendențele și structura delicvenței juvenile denotă o dinamică relativ constantă pe parcursul anilor ultimilor 5 ani, în anul 2012 fiind înregistrată o ușoară creștere a numărului cauzelor penale pornite, comparativ cu perioada analogică a anului 2010. Circa 80-85% din infracțiunile comise de minori sunt cele patrimoniale. Într-un număr mai mic, dar se comit de către minori și infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, infracțiuni privind ordinea publică, violuri, infracțiuni legate de droguri, etc.

În privința minorilor au fost pornite 4133 (4069 în 2011, 4526 în 2010) urmăriri penale. Cercetările au fost terminate în 1769 (1707 în 2011, 1886 în 2010) cauze care au privit 2055 (2025 în 2011, 2195 în 2010) infracțiuni comise de minori. În instanța de judecată cu rechizitoriu au fost trimise 819 (800 în 2011, 807 în 2010) dosare care au privit 1060 (1055 în 2011, 1053 în 2010) crime, în 4 (2 în 2011, 1 în 2010) cauze s-a dispus suspendarea condiționată a urmăririi penale, iar 946 (905 în 2011, 1078 în 2010) cauze în privința 991 (968 în 2011, 1141 în 2010) infracțiuni au fost încetate, inclusiv 73 (75 în 2011, 77 în 2010) din lipsa în acțiunile minorilor a faptului sau elementelor infracțiunii, iar majoritatea pe motive de nereabilitare: în baza art.109 CP, urmare a împăcării părților, și în baza art.104 CP, cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ.

3.5. Combaterea corupției

Anul 2012 a reprezentat o perioadă deosebită pentru Republica Moldova, prin prisma realizărilor democratice, în realizarea obiectivelor stabilite în domeniul prevenirii și combaterii corupției cu scopul diminuării influenței acestui fenomen asupra tuturor nivelurilor societății și domeniilor vieții sociale.

Potrivit rezultatelor Indicelui de Percepție a Corupției 2012 (IPC), un studiu ce clasifică 176 de state ale lumii în funcție de nivelul de corupție perceput în sectorul public, Republica Moldova a înregistrat un scor de 3,6 puncte din 10, ridicându-se cu 18 poziții în clasament, pe locul 94 față de poziția 112 în 2011, când IPC a constituit 2,9 puncte.

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul anticorupție a înregistrat unele schimbări pozitive în ultimii ani, fiind adoptate un șir de legi sub egida instrumentelor internaționale în domeniul luptei cu corupția.

Este de menționat și faptul că la 01 martie 2012 a intrat în vigoare Legea nr. 180 din 19.12.2011 cu privire la Comisia Națională de Integritate, dar și Legea nr. 181 din 19.12.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost modificată radical Legea nr. 1264-XV din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere. Astfel, prin legile respective a fost instituit un mecanism de control al celor două instrumente importante în prevenirea și combaterea corupției: declararea veniturilor și proprietăților și declararea conflictelor de interese. Eficiența acestui mecanism urmează a fi apreciată în viitorul apropiat în baza rezultatelor activității Comisiei Naționale de Integritate, care deja a și fost instituită.

La 21.07.2011 fost adoptată Strategia Națională Anticorupție pentru anii 2011-2015, care a intrat în vigoare la 07.10.2011, iar prin Hotărârea Parlamentului nr. 12 din 17.02.2012 a fost aprobat și Planul de acțiuni pe anii 2012–2013 pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2015.

La 25.11.2011 a fost adoptată Legea nr. 231 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Strategia intervine cu o abordare novatoare și vine să integreze toate eforturile și intențiile de reformă a mai multor instituții într-un cadru unificat pentru a asigura caracterul coerent, consecvent și durabil al reformelor din sectorul justiției în ansamblu.

Pe lângă obiectivul general al Strategiei de edificare a unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție, implementarea eficientă a acesteia va asigura și prevenirea și combaterea eficientă a fenomenului corupției atât în sectorul justiției, cât și în celelalte instituții și autorități publice, dar și în sectorul privat.

În contextul Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, în anul 2012 a fost inițiată reformarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, care a presupus: numirea directorului instituției de către Parlament și plasarea acesteia sub control parlamentar; menținerea atribuțiilor de prevenire și combatere a corupției și altor infracțiuni ce afectează buna desfășurare a activității în sfera publică, a spălării banilor și finanțării terorismului; transferul atribuțiilor de investigare a infracțiunilor economice către organele de urmărire penală ale MAI și Serviciului Vamal.

Pentru a asigura prevenirea și combaterea eficientă a corupției în sectorul justiției sînt necesare intervenții precise, dar și dure, orientate spre: sporirea nivelului de salarizare a actorilor relevanți din sectorul justiției; declanșarea implementării reale și eficace a mecanismelor de verificare a declarațiilor de venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale ale actorilor din sectorul justiției, a mecanismelor de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și al conflictelor de interese; introducerea unor noi mecanisme și categorii de răspundere pentru persoanele implicate în actele de corupție; prevederea unor noi măsuri care să

prevină extinderea corupției în sectorul justiției; excluderea pe cât posibil a factorului uman din procesele administrative de gestionare a sectorului justiției și aplicarea tehnologiilor moderne; introducerea unor reglementări clare privind obligativitatea declarării influențelor ilegale exercitate asupra exponenților sectorului justiției; consolidarea instituțiilor responsabile de asigurarea integrității și securității interne.

Pe parcursul anului 2012 activitatea de prevenire și contracarare a cazurilor de corupție a fost realizată de către organele Procuraturii în comun cu subdiviziunile Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (în prezent Centrul Național Anticorupție), precum și ale Ministerului Afacerilor Interne, sub conducerea și controlul exercitat de către procurori.

Unul din indicatorii respectivi îl reprezintă analiza informațiilor statistice oficiale privind înregistrarea și rezultatele investigării cauzelor de corupție.

În această ordine de idei, este de remarcat că statistica sentințelor de condamnare și pedepselor aplicate în cazurile de corupție nu se bucură de aceeași mediatizare ca statistica infracțiunilor înregistrate.

Astfel, eficiența activității organelor de drept nu poate fi evaluată doar prin utilizarea unor indicatori cantitativi, deoarece diminuează calitatea instrumentării dosarelor. Pentru a obține rezultate reale, este necesar de a stabili indicatori de performanță ai activității organelor de drept, cum ar fi ponderea condamnărilor pe cauze de corupție din numărul total de infracțiuni înregistrate, transmise în judecată.

Unul din scopurile activității de prevenire a corupției este și identificarea vulnerabilităților cadrului legislativ și instituțional național în domeniu, dar și a soluțiilor eficiente pentru excluderea acestora.

Astfel, *prezumția constituțională privind dobândirea licita a averii*, care a fost obiectul examinării de către Curtea Constituțională, care prin Hotărârea nr. 21 din 20.10.2011 a considerat că: „reglementarea prezumției caracterului licit al dobândirii averii nu împiedică legiuitorul ca, în aplicarea dispozițiilor articolului 8 din Constituție – Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale, să adopte norme care să permită deplina respectare a tratatelor internaționale în domeniul luptei împotriva criminalității”, rămâne a fi una din aceste vulnerabilități în contracararea fenomenului corupției.

O altă vulnerabilitate în acest sens rămâne a fi *imunitatea parlamentară și cea a judecătorilor*, revizuirea sistemului acestor imunități găsindu-și reflectare în proiectul Planului de acțiuni de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție pentru 2012. Există la moment o tentativă a Ministerului Justiției în acest sens, care a elaborat un proiect de modificare a unor acte legislative, în vederea reformării instituției imunității judecătorilor, fiind însă incertă soarta acestuia și vehementă reacția judecătorilor care se opun acestui proiect.

Drept deficiență considerăm și cadrul legal ce reglementează investigarea și sancționarea infracțiunilor de corupție și conexe acesteia, și anume imposibilitatea administrării probelor prin intermediul interceptărilor convorbirilor și a imaginilor în cazul unor infracțiuni de corupție și conexe acestora, caracterul descurajator al pedepselor, inclusiv posibilitatea legală de liberare de răspundere penală în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave și de a nu aplica pedepsele complementare pentru toate aceste categorii de infracțiuni.

Concomitent, pe parcursul anului 2012, exercitându-și funcția de reprezentare a intereselor generale ale societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor, organele Procuraturii au inițiat și realizat un șir de măsuri de investigare instituțională. Astfel, pentru a identifica în anumite sectoare disfuncții ce constituie factori de risc față de corupție, Procuratura a efectuat în această perioadă 95 controale. În rezultatul acestora procurorii au reacționat prin înaintarea a 82 sesizări privind lichidarea încălcărilor de lege, a cauzelor și condițiilor care le-au determinat, și începerea urmăririi penale în 13 cauze.

Astfel, importanța activității extrajudiciare a Procuraturii în acest sens nu poate fi trecută cu vederea, dat fiind faptul, că prin realizarea ei se anihilează factorii determinanți ai actului de corupție, aceasta constituind, totodată, o activitate de prevenire a fenomenului corupției.

Pe parcursul anului 2012 organele Procuraturii și organele de urmărire penală ale MAI și

CNA au pornit **353** (302 în 2011) de urmăriri penale privind infracțiuni de corupție (inclusiv 146 privind coruperea pasivă, 38 privind coruperea activă, 165 privind traficul de influență, 3 privind luarea de mită și 1 pentru dare de mită), **278** (220 în 2011) cauze privind comiterea infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu și **266** (237 în 2011) cauze privind comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Din numărul total al cauzelor penale aflate în gestiunea organelor Procuraturii și organelor de urmărire penală ale CNA și MAI pe parcursul anului 2012 au fost deferite justiției:

- **53** cauze în privința a 64 persoane (40 cauze / 55 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de corupere pasivă,
- **19** cauze în privința a 19 persoane (24 cauze / 25 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de corupere activă,
- **77** cauze în privința a 85 persoane (87 cauze / 94 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de trafic de influență,
- **1** cauză în privința a 1 persoană (2 cauze / 2 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de luare de mită,
- **1** cauză în privința a 1 persoană (2 cauze / 2 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de dare de mită,
- **41** cauze în privința a 46 persoane (60 cauze / 67 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu și
- **74** cauze în privința a 106 persoane (43 cauze / 50 persoane în 2011) privind comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Respectiv, din numărul total al acestor 266 cauze penale, 111 (sau 41,7%) au fost investigate de către procurori, 126 (sau 47,4%) de către CNA și 29 (sau 10,9%) de către MAI.

În scopul eficientizării activității de prevenire și combatere a corupției la etapa urmăririi penale, pe parcursul anului au fost întreprinse un șir de acțiuni menite de a depista și eradica factorii de risc și comportamentul coruptibil, printre care formularea indicațiilor de către procuror în cadrul urmăririi penale, înaintarea actelor de reacționare, realizarea controalelor asupra legalității înregistrării și examinării sesizărilor despre infracțiuni, a efectuării în termeni rezonabili a urmăririi penale, asupra legalității aplicării măsurilor procesuale de constrângere, cât și atragerea la răspundere disciplinară a persoanelor care au admis încălcări ale disciplinei executorii și de muncă.

Datele statistice privind sentințele adoptate în cauzele penale și categoriile de pedepse aplicate constituie cel mai important criteriu de stabilire a eficienței măsurilor întreprinse de către organele de drept în vederea combaterii criminalității.

Cu toate că sunt depistate și documentate numeroase infracțiuni de corupție, în rezultat oricum nu se atestă o reacție negativă în societate față de crimele respective, corupția fiind în continuare considerată ca o problemă primordială. O cauză a situației menționate mai sus este sancționarea neadecvată a persoanelor învinuite de comiterea actelor de corupție, fapt vehiculat des în societate.

Este de menționat că, deși statistica oficială nu poate da un răspuns complet la întrebarea nivelului corupției în țară, dat fiind faptul că infracțiunile de corupție sunt aproape insesizabile pentru organele de drept, reieșind din specificul acestor crime, datele statistice privind sentințele adoptate în cauzele de corupție și categoriile de pedepse aplicate constituie cel mai important criteriu de stabilire a eficienței măsurilor întreprinse de către organele de drept în vederea combaterii corupției.

În condițiile în care lupta contra corupției constituie una dintre premisele sociale actuale, definitivarea acesteia se realizează prin pronunțarea unor hotărâri judecătorești echitabile gravității infracțiunii și gradului de pericol social pe care aceasta îl comportă. Reușita în lupta anticorupție este condiționată de îmbinarea măsurilor preventive cu cele represiv penale, deoarece represiunea fără prevenție nu are finalitate, iar prevenția fără represiune rămâne fără eficiență.

Scopul politicii represive anticorupție constă în identificarea unor măsuri de coerciție efective din partea statului, urmare a aplicării cărora să resimtă efectele atât persoana în privința

căreia acestea se aplică, cât și întreaga societate civilă, pentru a adopta o atitudine intolerantă față de fenomenul corupției.

Pe parcursul anului 2012, instanțele de judecată de fond au finisat examinarea judiciară în fond a **120** cauze penale privind infracțiuni de corupție în privința a **122** persoane (comparativ cu **128** cauze în privința a 137 persoane în 2011) și **77** cauze penale în privința a **78** persoane inculpate de săvârșirea infracțiunilor conexe celor de corupție (comparativ cu **56** cauze în privința a 64 persoane în 2011).

Urmare a reprezentării acuzării de stat, de către instanțele de judecată, în anul 2012 pe cauzele penale privind infracțiunile de corupție au fost pronunțate sentințe, pe categorii de infracțiuni, conform datelor tabelii ce urmează:

Art. din Codul penal	256	324	325	326	333	334
Infracțiuni inculpate	1	28	25	64	2	-

Printre cauzele penale privind infracțiunile de corupție examinate în fond, asemenea anilor 2009 și 2010, predomină cele privind traficul de influență (64 cauze sau 53,33%) și coruperea pasivă (28 cauze sau 23,33%), urmate de coruperea activă (25 cauze sau 20,8%), luarea de mită (2 cauze sau 1,66%).

Efectuând o analiză a statutului persoanelor recunoscute vinovate de comiterea infracțiunilor de corupție, se constată cu certitudine că întâietatea o dețin colaboratorii de poliție cu 26 la număr, după care urmează 16 sentințe în privința oficialilor publici, 3 sentințe în privința colaboratorilor serviciului vamal, 2 sentințe în privința a 2 procurori și 75 în privința persoanelor din alte categorii.

Urmare a reprezentării acuzării de stat, de către instanțele de judecată în aceeași perioadă pe cauzele penale privind infracțiunile conexe corupției au fost pronunțate sentințe, pe categorii de infracțiuni, conform datelor tabelii ce urmează:

Art. Codul penal	327	328	335	181¹	191	196	303	330¹
Infracțiuni inculpate	29	24	3	0	20	1	0	0

Printre cauzele penale privind infracțiunile conexe celor de corupție examinate în fond predomină cele privind abuzul de putere sau abuzul de serviciu (29 cauze sau 37,66%), excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (24 cauze sau 31,17%) și delapidarea averii străine (20 cauze sau 26%). Potrivit subiectului infracțiunilor conexe celor de corupție, în anul curent au fost pronunțate sentințe în privința a 47 oficiali publici, 8 colaboratori de poliție și 23 persoane din alte categorii.

Analiza aplicării pedepselor penale pe cauzele despre corupție și conexe denotă faptul că cea mai mare pondere o reprezintă pedepsele în formă de amendă – în privința a **73** persoane, după care urmează amenda și închisoarea cu aplicarea art. 90 Cod penal – în privința a **26** persoane, pedeapsa închisorii cu aplicarea art. 90 Cod penal – în privința a **21** persoane, pedeapsa închisorii cu executarea reală a pedepsei - în privința a **15** persoane. Pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată în perioada respectivă în privința a **60** persoane.

Totodată, pe parcursul anului 2012 au fost pronunțate sentințe de achitare în privința a 20 persoane.

Referitor la coraportul dintre numărul sentințelor de condamnare și achitare pronunțate pe cauzele penale privind infracțiunile de corupție sau conexe acestora, acestea se vor menține la un nivel ridicat din următoarele considerente:

- categorii specifice de cauze penale, unde este necesară demonstrarea intenției persoanei la săvârșirea infracțiunii de corupție sau conexe acesteia;

- perceperea dificilă de către instanța de judecată a prejudiciului cauzat de către inculpat ca rezultat al săvârșirii unei infracțiuni de corupție sau conexe acesteia. Spre exemplu, în calitate de prejudiciu este invocat diminuarea imaginii autorității publice, perturbarea bunei activități a autorității respective, precum și atentarea la relațiile de buna desfășurare a activității de către autoritatea publică propriu-zisă;
- subiecți specifici ai infracțiunii, care de obicei sunt caracterizați pozitiv, au studii superioare (în unele cazuri, câte două instituții absolvite) sau postuniversitare, au o anumită poziție socială, un anumit statut;
- dificultăți la documentarea infracțiunilor de corupție și conexe acestora, care necesită atât resurse umane, cât și tehnice importante pentru desfășurarea măsurilor speciale de investigații specifice o perioadă îndelungată de timp;
- lipsa martorilor or, nedorința divulgării faptelor de comportament corupțional de către colegii sau subalternii inculpatului. Aspectul dat este generat și de refuzul suspendării provizorii din funcție de către administrația instituției, neîncrederea în sistemul judecătoresc, nedorința generării unui conflict cu inculpatul.

Procesul penal în cauzele privind infracțiunile de corupție și cele conexe a fost încetat în privința a 47 persoane. Dintre acestea, în mai mult de jumătate de cazuri, procesul penal a fost încetat în baza art. 55 Cod penal cu liberarea persoanei de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, un indice mult prea mare, luând în considerație recomandările instituțiilor internaționale referitoare la practica de combaterea corupției. Aceste practici negative constituie o metodă de a evita aplicarea pedepsei complementare, și respectiv, eliberarea din funcție a persoanelor condamnate, îndeosebi pentru fapte de corupție.

Studiul categoriilor de pedepse aplicate în perioada raportată de către instanțele de judecată, denotă un număr prea mare de cauze penale despre corupție sau conexe acestora încetate în instanțele de judecată. În egală măsură, merită a evidenția și faptul că încetarea proceselor penale în judecată, de regulă, are loc în temeiul art.55 Cod penal și are aplicabilitate în privința infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave. Atare stare de fapt nu este conformă directivelor stipulate în recomandările Grupului de state contra corupției (GRECO). Astfel, pentru fapte de corupție se impun pedepse eficiente, în formă de amenzi și privațiune de libertate, cu aplicarea obligatorie a pedepselor complementare. În conformitate cu recomandările GRECO, pedepsele complementare constituie un imperativ, aplicarea cărora urmează a fi solicitată de acuzatorii de stat chiar și atunci când aceasta nu este prevăzută de sancțiunea articolelor în cauză, deoarece art. 65 alin. (3) Cod penal prevede că, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a Codului penal, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. Cel mai frecvent, pedepsele complementare nu se aplică în privința medicilor, cadrelor didactice care se fac vinovate de comiterea infracțiunilor de corupție. O atare atitudine încurajează persoanele din aceste sfere să comită repetat infracțiuni de acest gen.

3.6. Combaterea traficului de ființe umane

În perioada de referință, în vederea coordonării activității desfășurate de către organele de drept în domeniul combaterii traficului de ființe umane, pe lângă Procurorul General au fost organizate 4 ședințe ale Consiliului Coordonator, în cadrul cărora au fost abordate mai multe subiecte.

La compartimentul **interacțiune** și **parteneriat** poate fi menționat faptul, că în perioada de referință Procuratura Generală a participat cu propuneri și sugestii la elaborarea Planului național de combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2012 – 2013, iar după elaborarea acestui Plan național, în vederea realizării lui, prin ordinul Procurorului General a fost aprobat un plan de acțiuni la nivel departamental.

Având în vedere caracterul transfrontalier al infracțiunii de trafic de ființe umane, fortificarea cooperării internaționale este o acțiune prioritară pentru a asigura investigații eficiente a unor astfel de cazuri și protecția efectivă a victimelor traficului de ființe umane. Totodată, în activitatea organelor de drept au fost identificate unele deficiențe în cooperarea cu țările de destinație, atât în domeniul investigării și judecării cazurilor de TFU, cât și în domeniul repatrierii victimelor (exemplu : Ciprul regiunea de Nord; Emiratele Arabe Unite). Pentru a exclude aceste deficiențe, în perioada 24-25.05.2012, Procuratura Generală în comun cu Centrul pentru combaterea traficului de persoane al MAI, Ambasada SUA în Republica Moldova și OIM în Moldova au organizat un atelier de lucru „Cooperarea internațională în combaterea traficului de ființe umane” cu participarea reprezentanților organelor de drept din țara noastră și din Cipru cu tematica cooperării internaționale în domeniul depistării, investigării și judecării cazurilor de trafic de ființe umane.

Deficiențele cooperării internaționale la investigarea și judecarea cazurilor de TFU au fost abordate de către delegația Procuraturii Generale și în cadrul sesiunii tematice a celui de al XV-lea Forum internațional al Procurorilor Generali, care a avut loc în perioada 26 – 27 noiembrie 2012 în or. Istanbul, Turcia.

De asemenea subiectele cooperării internaționale în domeniul combaterii TFU și asistenței victimelor TFU au fost abordate și în cadrul vizitei delegației Republicii Moldova în Grecia în perioada 13-14.12.2012. În cadrul acestei vizite a fost realizat un schimb de experiență cu omologii din Grecia și au fost stabilite unele contacte de cooperare în continuare.

În scopul identificării metodelor mai eficiente de cooperare la urmărirea penală a infracțiunilor transfrontaliere, inclusiv și a celor de trafic de persoane, precum și de uniformizare a mecanismelor existente în Republica Moldova cu cele din cadrul Uniunii Europene în contextul aspirațiilor de integrare Europeană, în perioada 16-17.05.2012 Procurorul General a participat la lucrările Conferinței Ministeriale a Procurorilor Generali și Miniștrilor de Interne ai statelor co-partenere, în cadrul Proiectului „Cerințe de bază pentru formarea Grupurilor Comune de investigații pentru combaterea traficului de ființe umane în sud-estul Europei.”, care a avut loc în or. Bordo, Slovenia. Ulterior în decursul perioadei de raport întruniri identice cu participarea reprezentanților Procuraturii Generale și a CCTP al MAI au mai fost organizate la nivel operațional între experții de primul nivel, care nemijlocit sînt implicați în investigații și urmărirea penală a infracțiunilor transfrontaliere.

În vederea asigurării unei mai bune protecții și o siguranță sporită victimelor-martori expuși diverselor riscuri pe parcursul procesului penal, la 21 septembrie 2012 a fost lansat oficial un sistem inovativ de video-audio conferință, instalat în cadrul Curților de Apel și Procuraturilor din Bălți, Cahul și Chișinău, acoperind astfel cele trei zone geografice ale Republicii Moldova: nord, centru și sud. Activitatea a fost realizată în cadrul proiectului "Consolidarea capacităților pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de persoane în Moldova”, finanțat de Departamentul de Stat al SUA cu susținerea Ambasadei SUA în Republica Moldova și implementat de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Misiunea în Republica Moldova, în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova.

Necesitatea implementării acestei activități a reieșit din contextul specific al fenomenului traficului de persoane în Republica Moldova, în condițiile în care succesul urmăririi penale adesea depinde de depozițiile victimelor-martori împotriva traficantilor, precum și de disponibilitatea lor de a dezvălui informațiile relevante despre infracțiune și despre criminali. Cooperarea victimei-martor cu organele de drept este de cele mai multe ori condiționată de siguranța și confortul care-i pot fi oferite acesteia pe durata procesului penal, iar asigurarea acestor condiții este adesea anevoioasă. Anume depășirea acestei provocări a fost urmărită prin

instalarea noului echipament și asigurarea măsurilor de protecție și asistență directă pentru victimele-martori.

În afară de acesta, în vederea realizării obiectivelor principale ale organelor de drept, de urmărire penală a traficantilor și diferirea acestora justiției, au fost întreprinse măsuri pentru a spori eficiența serviciilor operative și a organelor de urmărire penală la depistarea și investigarea infracțiunilor din categoria respectivă.

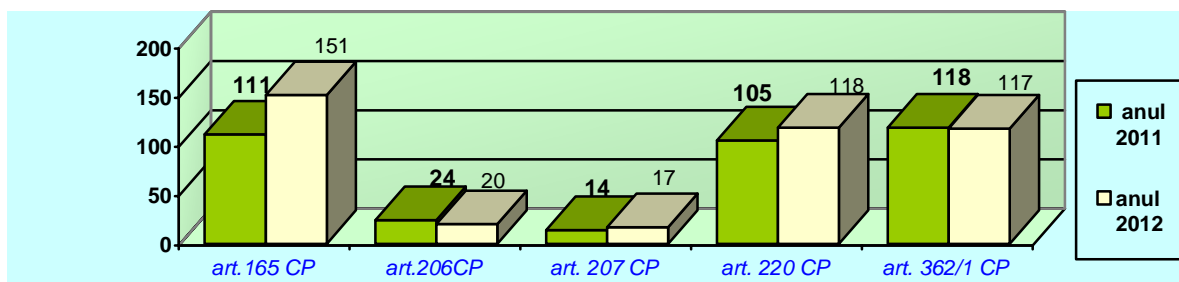
Astfel, la data de 20 martie 2012 procurorii au participat la lucrările Conferinței Internaționale „Promovarea turismului și TIC prietenoase copiilor în Republica Moldova” organizată de către Centrul Internațional „La strada”, care a avut drept scop încurajarea implicării active a sectorului privat în prevenirea exploatării sexuale comerciale a copiilor în Republica Moldova.

Procurorii au participat la lucrările ciclului de seminare (15.05.12, 23.05.12 și 05.06.12) organizate de către Institutul Național al Justiției care a avut ca subiect „Calificarea infracțiunii, particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor de trafic de ființe umane”.

În acelaș context, Procuratura Generală în colaborare cu Organizația Internațională pentru Migrație (OIM Moldova), Ambasada SUA în Republica Moldova și Institutul Național al Justiției în perioada 21 – 22.02.2012, 03 – 04.05.2012 și 15 – 23.05.2012 au organizat instruirea procurorilor și judecătorilor, atât sub aspectul depistării, investigării și judecării cazurilor de trafic, cât și a lucrului cu victimele.

În domeniul combaterii traficului de persoane fiind analizată activitatea de urmărire penală în cazurile de trafic de persoane s-a constatat, că în anul 2012 au fost înregistrate în total pe țară - 440 de infracțiuni (372 de infracțiuni – în perioada analogică a anului 2011), ce se referă la categoria respectivă, inclusiv:

- trafic de ființe umane – 151 de infracțiuni (111 de infracțiuni în perioada analogică a anului precedent);
- trafic de copii – 20 de infracțiuni (24 de infracțiuni în perioada analogică a anului precedent);
- scoaterea ilegală a copiilor din țară – 17 de infracțiuni (14 de infracțiuni în perioada analogică a anului precedent);
- proxenetism – 135 de infracțiuni (105 de infracțiuni în perioada analogică a anului precedent);
- organizarea migrațiunii ilegale – 117 de infracțiuni (118 de infracțiuni în perioada analogică a anului precedent).

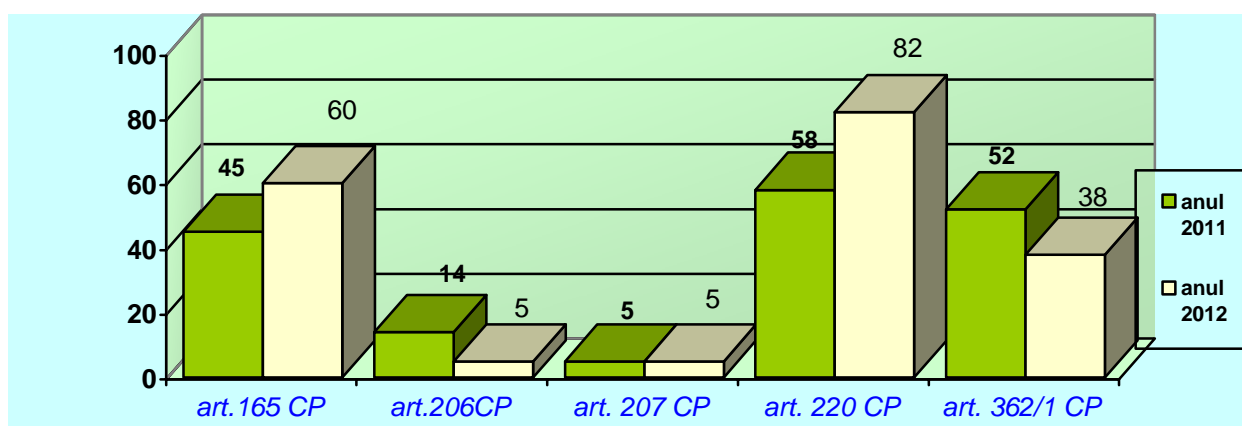
Analiza datelor statistice menționate, duce la concluzia că tendința de scădere a cazurilor de trafic de ființe umane, constatată pe parcursul ultimilor ani s-a stopat. Mai mult, comparativ cu perioada analogică a anului 2011 se constată o creștere a cazurilor de trafic de ființe umane (art.165 Cod penal) cu circa 36 %.

Această creștere se datorează mai multor factori. Pe de o parte criza economică mondială face mai vulnerabili o bună parte din cetățeni, care sunt predispuși cu consimțământul lor să fie exploatați. Pe de altă parte, evoluția aptitudinilor organelor de urmărire penală în cauzele de trafic de ființe umane a ajuns la o etapă când se acordă o atenție sporită aspectului vulnerabilității victimei și abuzului de către traficantii de aceasta poziție de vulnerabilitate. Totodată, organele de drept identifică mai multe cazuri de trafic de ființe umane în scop de exploatare prin muncă forțată. Toți acești factori duc la înregistrarea mai multor infracțiuni de trafic de ființe umane.

Referindu-ne la activitatea de urmărire penală menționăm, că în decursul anului 2012 a fost terminată urmărirea penală pe 223 cauze penale, dintre care 190 cauze penale au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanțele de judecată pentru examinare în fond, iar pe 33 cauze urmărirea penală a fost încetată sau clasată.

Din numărul total de cauze expediate în judecată, 60 de cauze penale se referă la infracțiunea de trafic de ființe umane; 5 la traficul de copii, 5 la scoaterea ilegală a copiilor din țară, 82 la infracțiunea de proxenetism; 38 la infracțiunea organizare a migrației ilegale.

Comparând acești indici de activitate a organelor de drept în raport cu perioada analogică a anului 2011, se constată o activizare în domeniu, în special a crescut numărul de dosare trimise în judecată cu privire la infracțiunea de trafic de ființe umane (art. 165 Cod penal) și infracțiunea de proxenetism (art. 220 Cod penal). Concomitent, această stare a lucrurilor indică la aptitudinile organelor de drept de a reacționa și la creșterea numărului de cazuri de TFU sau a infracțiunilor conexe cu acestea.

Fiind analizată practica judiciară pe parcursul anului 2012 în domeniul judecării cauzelor penale cu privire la infracțiunile de trafic de ființe umane, a fost constată următoarea stare de fapt:

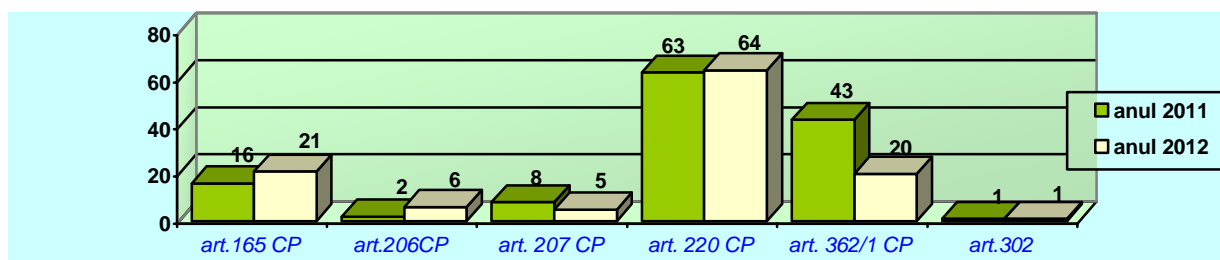
Instanțele de judecată în perioada de referință au pronunțat 133 de sentințe în privința a 170 de persoane, care au fost învinuite în comiterea infracțiunilor din categoria celor de trafic de persoane.

Din acestea, în 12 cazuri în privința a 17 persoane prin sentințe s-a dispus încetarea procesului penal (inclusiv din motive de nereabilitare), în 4 cazuri 5 persoane au fost achitate.

Totodată, instanțele de judecată de primul nivel pronunțând sentințe pe 117 cauze penale au condamnat 146 de persoane fizice și 3 persoane juridice (în perioada analogică a anului precedent 149 persoane fizice și 6 persoane juridice), inclusiv:

- 21 cauze penale privind traficul de ființe umane în privința a 21 inculpați (în anul 2011 – 16 cauze/18 persoane);
- 6 cauze penale privind traficul de copii în privința a 10 persoane (în anul 2011– 2 cauze/2 persoane);
- 5 cauze privind scoaterea ilegală a copiilor din țară în privința a 5 persoane (în anul 2011 – 8 cauze/8 persoane);
- 64 de cauze penale de proxenetism în privința a 79 de inculpați (în anul 2011 – 63 de cauze/72 de persoane);
- 1 cauză penală privind organizarea cerșetoriei în privința a 1 inculpat (în anul 2011 – 1 cauză/1 persoană)
- 20 cauze de organizare a migrației ilegale în privința a 32 de persoane (în anul 2011 – 43 de cauze/54 de persoane).

Dinamica comparativă a numărului de sentințe de condamnare pronunțate de către instanțele de judecată în anul 2012 și al anului 2011 cu privire la cauzele ce sînt atribuite la categoria celor de trafic de persoane este redată de diagrama ce urmează:

Indicii analizați în acest domeniu indică la o sporire în comparație cu anul 2011 a numărului de sentințe pronunțate de condamnare și a numărului de persoane condamnate pentru comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane și trafic de copii. Aceasta examinat în coraport cu rezultatele urmării penale indică la o intensificare a activității de combatere a TFU în anul 2012.

Referindu-ne la categoriile de pedepse aplicate de către instanțele de judecată se poate constata din cele 146 de persoane fizice și 3 persoane juridice în privința cărora au fost pronunțate sentințe de condamnare, pedeapsa închisorii a fost aplicată față de 38 persoane, dintre care 13 persoane au fost condamnate pentru comiterea traficului de ființe umane, 9 persoane pentru trafic de copii, 6 persoană pentru comiterea infracțiunii de proxenetism și 1 persoană pentru organizarea migrației ilegale.

Astfel se constată o creștere a numărului de cazuri de trafic de ființe umane și trafic de copii pentru care infractorii au fost pedepsiți cu închisoare. Aceasta urmând a fi analizate în coraport cu indicii de aplicare a pedepsei cu suspendarea executării, care este în descreștere în comparație cu anul 2011, fiind stabilită o altă abordare și de către instanțele de judecată a practicii punitive în cazurile de trafic de ființe umane și trafic de copii.

Totodată, față de 70 de persoane a fost aplicată pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, din acestea: 8 persoane au comis infracțiunea de trafic de ființe umane, 1 persoană a comis trafic de copii, 4 persoane au comis Scoaterea ilegală a copiilor din țară, 48 de persoane au comis proxenetism, iar 9 persoane au comis infracțiunea de organizare a migrației ilegale.

Amenda a fost aplicată ca pedeapsă pentru 47 de persoane condamnate, inclusiv 1 persoană a comis scoaterea ilegală a copiilor din țară, 25 persoane au comis proxenetism, 1 persoană pentru organizarea cerșetoriei, iar 21 persoane au comis infracțiunea de organizare a migrației ilegale .

În privința a 2 persoane juridice a fost aplicată pedeapsa lichidării, pentru comiterea infracțiunii de organizare a migrației ilegale.

Nefiind de acord cu soluțiile adoptate de judecători, 15 sentințe în privința a 21 persoane au fost contestate de procurori în Curtea de Apel.

În rezultatul implementării noilor principii de activitate în domeniul combaterii traficului de persoane, se remarcă o intensificare a utilizării metodelor pro-active de depistare și investigare a unor astfel de cazuri. Totodată, utilizarea metodelor pro-active caracterizează preponderent activitatea Centrului pentru combaterea traficului de persoane și mai puțin a subdiviziunilor teritoriale ale MAI.

Având în vedere tendințele noi ale traficului de ființa umane, eforturile organelor de drept au fost orientate în domeniul depistării cazurilor de comitere a recrutării victimelor traficului și pornografiei infantile prin utilizarea internetului. În acest sens, în cadrul CCTP al MAI a fost creată secția combaterea traficului prin internet, care are ca sarcină prevenirea și identificarea cazurilor de trafic de persoane prin internet, pornografie infantilă și abuzuri sexuale comise față de copii prin internet.

O altă tendință constatată este creșterea numărului de cazuri înregistrate de trafic de ființe umane în scop de exploatare prin muncă în construcții, agricultură, lucru casnic. Astfel, din cele 151 cazuri de trafic de ființe umane și 20 cazuri de trafic de copii înregistrate în anul 2012, 43 cazuri și respectiv 6 cazuri au fost comise în scopul exploatării prin muncă, ceea ce constituie circa 29 % din numărul total de cazuri de trafic înregistrate.

Un alt aspect căruia de către organele de drept i se acordă o atenție sporită este traficul de ființe umane în scop de prelevare de organe. Deși nu au fost înregistrate victime ale unei astfel de infracțiuni, domeniul respectiv rămâne a fi unul din cele prioritare pentru organele specializate în combaterea TFU, fiind efectuate periodic investigații în sectoarele expuse pericolului față de asemenea infracțiune.

Nu mai puțin lipsit de pericol social este traficul de ființe umane pentru cerșetorie. Ponderea acestei forme de trafic de ființe umane constituie aproximativ 8 % din numărul total de cazuri de trafic înregistrate (art.165 CP – 12 cazuri; art.206 CP-1 caz).

Un al aspect al traficului de persoane îl constituie implicarea oficialilor în comiterea unor astfel de infracțiuni. Contracarea unor astfel de cazuri a constituit de asemenea un obiectiv stabilit față de procurori în activitate.

Astfel, în perioada 12 luni ale anului 2012 de către organele de drept ale Republicii Moldova a fost efectuată urmărirea penală în privința a 12 persoane din categoria celor publice și cu funcție de răspundere; în privința a 7 persoane din această categorie cauzele penale au fost trimise cu rechizitoriu în judecată, iar într-un caz urmărirea penală a fost încetată din motivul lipsei elementelor infracțiunii, în celelalte cazuri urmărirea penală continuă.

Un aspect important în activitatea organelor de drept în domeniu este prevenirea cazurilor de trafic de ființe umane prin activități de monitorizare, campanii de conștientizare, educație și instruire. Întru realizarea acestor obiective este necesară și asigurarea transparenței în activitatea organelor de drept, pentru a susține aspirațiile promovate în cadrul campaniilor de conștientizare și educație, prin elucidarea eforturilor întreprinse de organele de drept în vederea combaterii oricărei manifestări a traficului de persoane.

Astfel, în conformitate cu principiul transparenței activității desfășurate, în anul 2012 de către colaboratorii Procuraturii au fost mediatizate peste 129 de subiecte cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

În afară de aceasta Procuratura Generală a susținut inițiativa Secretariatului permanent al Comitetului Național pentru combaterea traficului de ființe umane de a marca perioada 15-21 octombrie 2012 ca fiind „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane” și a organizat procurorii teritoriali pentru a participa activ cu măsuri de prevenire.

Concomitent, în activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procurorii au colaborat în perioada de referință cu reprezentanții sectorului **neguvernamental**, precum și cu **organizațiile internaționale**, printre care pot fi enumerate Centrul internațional „La strada”, Ambasada SUA în Republica Moldova, Organizația Internațională pentru Migrațiune, Misiunea OSCE în Republica Moldova și altele.

3.7. Combaterea torturii și relelor tratamente

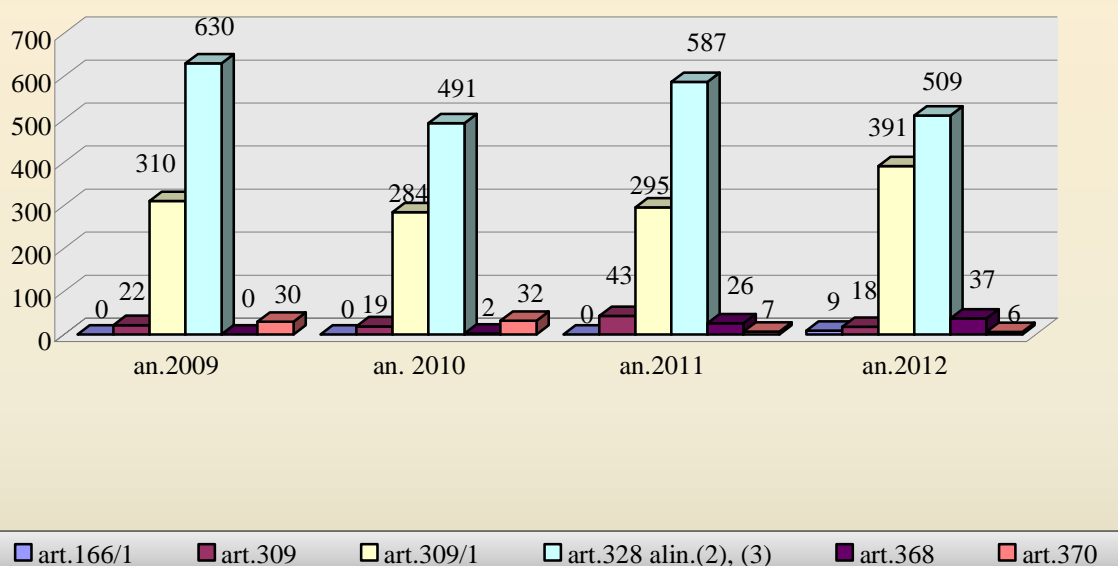
Analizând în plan comparativ cu anii precedenți numărul sesizărilor despre tortură și alte rele tratamente parvenite în organele Procuraturii în anul 2012 (tabelul 1) se constată că cantitativ situația nu s-a schimbat esențial, înregistrându-se o nesemnificativă majorare a numărului acestor sesizări (cu 12) în comparație cu anul 2011, însă această creștere nu a atins nivelul din anul 2009 (care era cu 22 de sesizări mai mare).

tabelul nr.1

	Categoriile de sesizări înregistrate (conform art. din Codul penal):	
--	---	--

Perioada	art.166 ¹	art.309	rt.309 ¹	art.328	art.368	art.370 (cu aplicarea violenței)	Total:
an.2009	–	22	310	630	0	30	992
an.2010	–	19	284	491	2	32	828
an.2011	–	43	295	587	26	7	958
an.2012	9	18	391	509	37	6	970

Dinamica sesizărilor despre tortură și alte rele tratamente:

În scopul conlucrării eficiente cu societatea civilă, în vederea oferirii posibilității informării din prima sursă a Procuraturii despre fapte de tortură și alte rele tratamente, numerele „telefoanelor de încredere”, la care persoanele pot contacta procurorii, au fost publicate în ziarele din localitățile țării, au fost remise spre afișare în organele administrației publice locale, au fost plasate pe pagina electronică a Procuraturii Republicii Moldova.

Totodată este de menționat că în conformitate cu Ordinul Procurorului General nr.121/8 din 10.12.2009, cu modificările ulterioare, în cadrul Procuraturii Generale, precum și în toate procuraturile teritoriale și specializate a fost instituit „telefonul de încredere” pentru recepționarea informației și sesizărilor despre faptele de tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante.

Lista numerelor „telefoanelor de încredere” sunt plasate pe pagina electronică a Procuraturii Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2012, prin intermediul „*telefoanelor de încredere*”, atât în Procuratura Generală, cât și în procuraturile teritoriale și specializate au fost înregistrate în total **48** de apeluri despre cazuri de tortură, tratamente inumane sau degradante. Toate aceste informații recepționate au fost înregistrate neîntârziat în registrele de evidență a sesizărilor despre infracțiuni și au fost supuse examinării în conformitate cu prevederile art.274 din Codul de procedură penală. Ca rezultat, în **11** cazuri s-a dispus pornirea urmăririi penale, din ele **9** pentru depășirea atribuțiilor de serviciu cu aplicarea violenței și **2** cazuri pentru tortură. În **33** de cazuri s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale, iar în alte **4** cazuri investigațiile continuă.

Atât în cadrul Procuraturii Generale, cât și în toate procuraturile teritoriale și specializate funcționează **51** telefoane de încredere, care sunt gestionate de către **70** de procurori responsabili de examinarea sesizărilor și efectuarea urmăririi penale pe cauzele penale ce țin de tortură și alte rele tratamente.

- Ridicarea nivelului de respectare a obligației oficialilor publici de a sesiza imediat procurorul competent de îndată ce au fost informați despre orice act ce indică rele tratamente.
- Mediatizarea activității procurorilor care examinează cazuri de tortură.
- Alte cauze care au condiționat numărul sesizărilor înregistrate:
 - în activitățile pe care le desfășoară, poliștii continuă să săvârșească acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor ce le sunt acordate prin lege, neîntemeiat fac uz de forță și aplică violența, torturează persoanele;
 - cunoașterea mai profundă a drepturilor de către victimele torturii, care încurajează adresarea lor către procuratură.

Practică răspândită în cadrul poliției de a nu asigura drepturile, dublată de relația strânsă între sentimentele de lipsă de siguranță personală și percepțiile asupra pregătirii deficitare a poliștilor, indică asupra necesității reformării urgente a organului polițienesc, incluzând cerințe profesionale mai stricte, chiar și pregătirea în domeniul drepturilor omului. Este nevoie de un sistem disciplinar extern și intern care să se ocupe de situațiile în care drepturile nu sunt respectate. Aceasta include necesitatea stabilirii unui organism al cărui, unică misiune, să fie investigarea și pedepsirea abaterilor poliștilor. O asemenea reformă a poliției ar trebui însoțită de o campanie publică care să le permită cetățenilor să își cunoască drepturile în legătură cu acțiunile poliției. Cunoașterea drepturilor ar trebui, de asemenea, să facă parte din curricula școlară.

Analiza geografică după numărul de sesizări parvenite denotă că un număr major de sesizări privind tortura au fost înregistrate în procuraturile din sectoarele Centru – 84, sect. Buiucani – 80, sect. Ciocana – 51, sect. Rîșcani - 50, sect. Botanica – 42, procuratura mun. Bălți – 62, r-nul Soroca – 48, în Procuratura mun. Chișinău și r-lui Cahul au parvenit câte 32 sesizări.

Cele mai puține sesizări de tortură au fost înregistrate în raioanele Glodeni – 0, Vulcănești – 1, pr-ra Anticorupție – 1, Basarabeasca – 2.

Un șir de procuraturi au înregistrat o creștere semnificativă a numărului de sesizări în comparație cu anul 2011: sect.Ciocana (+34), sect.Buiucani (+24), sect.Centru (+23), Procuratura militară Chișinău (+14), Ungheni (+10), Călărași (+8).

S-a constatat descreșterea numărului de sesizări despre tortură și alte forme de maltratare în procuraturile: mun.Bălți (-22), Soroca (-19), Orhei (-16), Strășeni (-15), Dubăsari (-11), Căușeni (-11), Ialoveni (-10), Briceni (-10), Anenii Noi (-9).

Pe parcursul anului 2012 procurorii au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în 796 cazuri (775 în anul 2011).

În anul 2012, în rezultatul examinării sesizărilor, s-a dispus pornirea urmăririi penale în 140 cazuri (în aceeași perioadă a anului 2011 – 108 cazuri).

Este de menționat că Republica Moldova a fost de nenumărate ori condamnată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru ineficiența investigațiilor când sesizările referitoare la presupuse rele tratamente nu luau forma unei urmăririi penale.

Respectiv, după modificările din Codul de procedură penală și penal operate prin adoptarea Legilor nr.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012 și nr.252 din 08.12.2012, intrată în vigoare

la 21.12.2012 aceste situații vor putea fi evitate. Astfel, termenul pentru investigarea sesizărilor din care rezultă că se reclamă rele tratamente sau tortură a fost redus până la 15 zile, fapt care a și dus la reducerea numărului de sesizări aflate în procedură la 01.01.2013 – 34 vis-a-vis de 75 sesizări care erau restante la 01.01.2012.

Analiza sesizărilor despre tortură și alte forme de maltratare, înregistrate de procurori în perioada anului 2012, relevă că în majoritatea cazurilor acțiunile care depășesc în mod vădit cadrul legal, sunt admise în special față de persoanele suspecte, bănuite, învinuite că ar fi comis infracțiuni sau condamnate pentru fapte penale. Astfel, din numărul total de sesizări înregistrate în această perioadă (970), în 604 s-a pretins aplicarea relelor tratamente în privința acestei categorii de victime, ceea ce reprezintă 61%.

Totodată, în 271 de sesizări, adică aproximativ în fiecare a patra sesizare, s-au invocat fapte de maltratare aplicate altor persoane, cărora deși nu le era imputată săvârșirea de infracțiuni, aveau fie alt statut procesual (părți vătămate, martori etc.) fie erau fără un asemenea statut.

În 94 cazuri au fost înaintate alegații despre rele tratamente față de contravenienți (9,6%).

Cazurile specifice în care personalitatea victimei poate avea o însemnătate deosebită sunt cele în care figurează minorii. Aceștia sunt un grup deosebit de vulnerabil. În particular, trebuie de menționat că urmările unor forme de maltratare în privința copiilor se pot deosebi esențial de consecințele survenite la maturii care au fost supuși unor tratamente similare. În perioada analizată, în 39 plângeri depuse la Procuratură au figurat minorii în calitate de victime ale relelor tratamente, comparativ cu 35 înregistrate în anul 2011 și 33 – în anul 2010. Se evidențiază faptul că în fiecare an cantitativ situația s-a schimbat, înregistrându-se o tendință spre majorarea numărului acestor sesizări. În același timp, trebuie de ținut cont că există indicii că anumite tipuri de violență față de copii, în special formele de abuz psihologic, sunt insuficient identificate sau, dacă sunt identificate nu sunt înregistrate și raportate corect pentru a fi întreprinse măsurile necesare.

Concomitent, din cele 970 sesizări rezultă că în perioada aflării lor în incinta clădirilor comisarierilor de poliție, polițiștii aplică cel mai des metode interzise, inumane, umilitoare și degradante (326 de astfel de sesizări sau 34%). Astfel, subliniem că riscul de intimidare și de rele tratamente fizice este cel mai mare în perioada aflării persoanei în aceste localuri.

De asemenea, sunt destul de frecvente abuzurile pretinse a fi săvârșite în stradă sau în alte locuri publice (24%).

În 126 de sesizări alegațiile despre maltratare se referă la aplicarea lor în instituțiile penitenciare (13%). Urmează, sesizările despre aplicarea violenței în incinta sectoarelor, posturilor de poliție sau alte încăperi de serviciu (11%).

Alte 41 de sesizări se referă la violențe comise în unitățile militare (4%).

Analiza sesizărilor, după criteriul scopului aplicării violenței, constată că acțiunile de tortură și alte forme de maltratare a persoanelor se aplică cu scopul:

- dobândirii prin metode ilegale a probelor, în scopul de a obține informații sau mărturisiri (312 sesizări de acest gen sau 32% din numărul total de 970 de adresări);
- pedepsirii victimei pentru comiterea unui act sau presupus act (245 sesizări de acest gen sau 25%);
- exteriorizării sentimentului de superioritate față de victimele acțiunilor sale și neglijarea regulilor generale de conduită (145 sesizări de acest gen sau 15%);
- utilizării excesive a forței în momentul reținerii persoanei, ca urmare a exercitării abuzive și fără cunoaștere a legislației și a obligațiilor de serviciu (177 sesizări din această categorie sau 18%);
- în scop de intimidare sau discriminare (91 sesizări sau 9%).

Astfel, în cele mai multe cazuri, colaboratorii de poliție recurg la aplicarea violenței cu scopul de a dobândi de la persoane mărturii autodenunțătoare, acțiuni care într-o măsură oarecare sunt generate și de tendințele dobândirii unor statistici favorabile la compartimentul descoperii infracțiunilor. Cu părere de rău, în pofida eforturilor depuse, aceste tendințe mai persistă în

Ministerul Afacerilor Interne în plan departamental. În acest context este necesar să se acorde prioritate instruirii profesionale a colaboratorilor de poliție în vederea refuzului fără ambiguitate al acestora de a practica maltrătarile; să se înfăptuiască o instruire profesională pertinentă, ce ar integra principiile dreptului uman, ca o componentă esențială a strategiei de prevenire a maltrătarilor.

În al doilea rând, recurgerea la maltrătară este o metodă fundamentală inefficientă pentru obținerea mărturiilor valabile care nu ar eficientiza lupta împotriva criminalității. Tehnicile de interogări și de anchetă mai evoluat vor da rezultate mai bune din punctul de vedere al securității persoanei și al legalității acumulării probatoriului pe fiecare caz în parte.

La 14 decembrie 2012 a intrat în vigoare Legea nr.218 din 19 octombrie 2012 privind modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc. Proiectul acestei legi a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne în scopul asigurării unui cadru legal unic ce reglementează acest domeniu pentru toți angajații organelor de ocrotire a normelor de drept. Însă această lege conține norme cu caracter general și nu conține dispoziții detaliate. Numai atunci când va fi elaborat un act normativ subordonat legii, care va prevedea reguli unice și concrete de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc, va fi posibilă punerea reală în aplicare a legii menționate. Apoi este strict necesară asigurarea instruirii colaboratorilor organelor de drept în vederea aplicării corecte a acestor reguli. Doar după întreprinderea acestor acțiuni se va favoriza evitarea cazurilor de aplicare necorespunzătoare sau excesivă a forței fizice, a mijloacelor speciale sau a armelor de către angajații autorităților publice.

Distribuirea sesizărilor despre tortură și alte forme de maltratare în dependență de scopul aplicării violenței

	art.166/1 din Codul penal	art.309 din Codul penal	art.309/ 1 din Codul penal	art.328 al.2) și 3) din Codul penal	art.36 8 din Codul penal	art.370 (violență) din Codul penal	TOTAL sesizări în- registrate în anul 2012
în scopul de a pedepsi victima pentru comiterea unui act sau presupus act	4		98	142	1		245
în scopul de a obține informații sau mărturisiri	2	16	239	55			312
în scop de intimidare sau discriminare		1	14	75	1		91
în scopul de a-și demonstra supremația sau importanța	2		23	81	35	4	145
utilizarea excesivă a forței în momentul reținerii	1	1	17	156		2	177
TOTAL sesizări înregistrate	9	18	391	509	37	6	970

Analizând specificul sesizărilor prin prisma metodelor de aplicare a actelor de tortură și rele tratamente, s-a constatat că acestea sunt structurate în special pe doi dintre indicatori.

Din totalul sesizărilor înregistrate predomină numărul celor în care acțiunile comise i-au forma bătăii prin aplicarea loviturilor cu mâinile și picioarele, constituind 641 reclamații sau 66 la sută.

Sesizări în care se invocă, drept metodă a violenței, aplicarea mijloacelor speciale, folosirea armei, instrumentelor speciale, altor obiecte adaptate acestui scop (bastoane, sticle de apă, cărți etc.), au parvenit 108, ceea ce reprezintă 11%.

Anume acești doi indicatori sunt cei despre care s-a menționat că se evidențiază printr-o structurare puternică a cifrelor privitor la specificul comiterii acțiunilor de tortură și rele tratamente.

În cadrul unei generalizări a fost studiat și gradul gravității vătămarilor corporale ale pretinselor victime ale torturii și tratamentelor inumane sau degradante

Astfel, s-a stabilit că cel mai mare număr al adresărilor, **635** din totalul de 970, adică în **65 la sută** din cazuri victimele au suportat dureri fizice sau suferințe psihice, fără a avea leziuni vizibile pe corp. În astfel de situații investigarea calificată a cazurilor și probarea crimei se face foarte dificilă.

Concomitent, au fost stabilite cazuri când maltratarea persoanelor s-a soldat cu vătămări:

- neînsemnate, în 214 de sesizări sau în 22%;
- ușoare, în 91 de cazuri, ceea ce reprezintă 9%;
- medii, în 25 cazuri, ceea ce constituie 2,5%;
- grave, în 5 sesizări sau în 0,5% .

Nu a fost înregistrată nici o sesizare în care maltratarea persoanei s-ar fi soldat cu decesul victimei.

**Repartizarea sesizărilor despre tortură și alte rele tratamente
conform criteriului gravității vătămarilor suportate**

Articol Cod penal	166/1	309	309/1	328 alin. 2) și 3)	368	370	TOTAL sesizări anul 2012
soldate cu decesul victimei							
soldate cu vătămări corporale grave			3	1	1		5
soldate cu vătămări corporale medii			8	16	1		25
soldate cu vătămări corporale ușoare			39	50	1		91
soldate cu vătămări neînsemnate	5		77	121	10		214
soldate cu alte dureri fizice sau suferințe psihice	4	18	264	321	24		635
TOTAL sesizări înregistrate în anul 2012 / inclusiv minori	9	18	391	509	37	5	970

După criteriul subiectului care a admis acțiuni de tortură sau alte rele tratamente, cea mai mare parte a sesizărilor se referă la colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne:

- acțiuni comise de colaboratorii MAI din cadrul poliției criminale - 387 sesizări (40% din totalul de 970 de sesizări);
- alți colaboratori MAI (inclusiv carabinieri) - 381 de sesizări (39%);

Celelalte sesizări se referă la alți subiecți, după cum urmează:

- colaboratori ai Departamentului instituțiilor penitenciare – 134 sesizări (14%);

- ofițeri de urmărire penală – 27 de sesizări (3%);
- colaboratori ai Ministerului Apărării – 14 sesizări (1,4%);
- procurori – 11 sesizări (1,1%);
- colaboratori ai Detașamentului cu destinație specială „Pantera” a Departamentului instituțiilor penitenciare – 10 sesizări (1%);
- alte persoane cu funcții de răspundere, publice sau cu demnitate publică – 5 sesizări (0,5%);

A fost înregistrată o sesizare privitor la acțiuni de maltratare din partea colaboratorilor CNA.

**Repartizarea numerică a sesizărilor după criteriul subiectului
căruia i se impută comiterea faptelor de tortură și alte rele tratamente**

Articol Cod penal	166/1	309	309/1	328 alin. 2) și 3)	368	370	TOTAL sesizări
acțiuni comise de procurori		2	7	2			11
acțiuni comise de ofițeri de urmărire penală		3	19	5			27
acțiuni comise de colaboratori ai poliției criminale	2	8	188	189			387
acțiuni comise de alți colaboratori MAI (inclusiv carabinieri)	4	5	109	237	21	5	381
acțiuni comise de colaboratorii DDS „Pantera” a DIP			5	5			10
acțiuni comise de alți colaboratori DIP (înafară de DDS „Pantera”)	3		62	69			134
acțiuni comise de colaboratorii CNA				1			1
acțiuni comise de cola- boratorii Ministerului Apărării					13	1	14
acțiuni comise de persoane cu funcții de răspundere, publice sau de demnitate publică			1	1	3		5
TOTAL sesizări înregistrate în anul 2012 / inclusiv minori	9	18	391	509	37	6	970

În perioada de bilanț procurorii au pornit urmărirea penală în 140 (108 în 2011) cauze referitor la preținse rele tratamente și tortură, respectiv în 2012 au fost pornite cu 32 dosare mai mult de cât în 2011.

Pe parcursul anului 2012 au fost remise cu rechizitoriu în instanța de judecată 46 (36 în 2011) cauze penale.

Pe parcursul anului 2012 a fost dispusă încetarea urmăririi penale în 68 cauze (dintre care 59 au fost încetate în baza art.275 pct.1)-3) din Codul de procedură penală, iar în 9 cauze urmărirea penală a fost încetată din alte motive).

Pe parcursul anului 2012 în baza art.309¹ din Codul penal, de către instanțele de fond, au fost pronunțate 13 sentințe în privința la 30 persoane. Dintre acestea, 5 sentințe de condamnare au fost pronunțate în privința la 10 colaboratori de poliție, dintre care 9 polițiști au fost condamnați cu pedeapsa închisorii, cu aplicarea art.90 din Codul penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, un alt polițist a fost condamnat la amendă. În privința la 8 polițiști condamnați a fost aplicată pedeapsa complementară privarea de dreptul de a activa în cadrul MAI. Au fost încetate 3 procese penale în privința la 5 colaboratori de poliție în temeiul art.391 din Codul de procedură penală. Instanțele de fond au pronunțat 4 sentințe de achitare în privința la 12 colaboratori de poliție. Sentințele de achitare au fost contestate cu apel de către acuzatorii de stat în instanța de judecată ierarhic superioară. În cadrul examinării cauzelor penale și condamnării colaboratorilor de poliție, în aceste procese penale au fost condamnate și alte 3 persoane (necolaboratori de poliție), care au fost condamnate cu pedeapsa închisorii, cu aplicarea art.90 din Codul penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, în privința la toate 3 persoane a fost aplicată pedeapsa complementară privarea de dreptul de a activa în organele de stat.

La 31.12.2012 în restanță în instanțele de fond, pe rol, în temeiul art.309¹ din Codul penal se aflau 17 cauze penale în privința la 36 persoane.

În baza art.328 alin.(2), (3) din Codul penal de către instanțele de fond au fost pronunțate 10 sentințe în privința la 15 persoane, inclusiv, 5 sentințe în privința la 6 colaboratori de poliție au fost de condamnare, iar dintre ultimele, 5 polițiști au fost condamnați cu pedeapsa închisorii, cu aplicarea art.90 din Codul penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, un alt polițist a fost condamnat la amendă. În privința la 5 polițiști condamnați a fost aplicată pedeapsa complementară privarea de dreptul de a activa în cadrul MAI. Au fost pronunțate 2 sentințe de încetare a procesului penal în privința la 4 polițiști, în temeiul art.391 din Codul de procedură penală. Au fost pronunțate 2 sentințe de achitare în privința la 3 polițiști.

La 31.12.2012 pe rol, în instanțele de fond, în temeiul art.328 alin.(2), (3) din Codul penal se aflau 21 cauze în privința la 40 persoane.

În baza art.368 din Codul penal de către Judecătoria militară au fost pronunțate 12 sentințe în privința la 15 militari, dintre care 10 sentințe au fost de condamnare în privința la 13 militari, iar din ultimii, 1 militar a fost condamnat real cu pedeapsa închisorii, alți 11 militari au fost condamnați la închisoare, cu aplicarea art.90 din Codul penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, iar 1 militar a fost condamnat la amendă. În privința la 2 militari condamnați a fost aplicată pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa funcții de natura aceleia de care s-au folosit la săvârșirea infracțiunii. Două procese penale în privința la 2 militari au fost încetate.

La 31.12.2012, pe rol, în Judecătoria militară se aflau 3 cauze penale în privința la 3 militari, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.368 din Codul penal.

În baza art.370 din Codul penal de către Judecătoria militară au fost examinate 2 cauze penale în privința la 2 militari. În ambele cauze militarii au fost condamnați cu pedeapsa închisorii, cu aplicarea art.90 din Codul penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă. La sfârșitul anului astfel de cauze în restanță în Judecătoria militară nu se aflau.

În cadrul proiectului „Atlasul Torturii”, în cooperare cu Centrul de Resurse Juridice din Moldova și Institutul de Reforme Penale, procurorii Secției combatere tortură au participat la elaborarea unui proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care vizează perfecționarea cadrului legal în materie de tortură și alte rele tratamente.

Toate modificările au servit drept obiect al Legii nr.252 din 08.11.2012 care fiind promulgată a fost publicată în Monitorul Oficial la 21.12.2012 și, respectiv, a intrat în vigoare.

Implementarea acestei legi va crea condiții pentru eficientizarea activității organelor Procuraturii în prevenirea și combaterea fenomenului torturii, deoarece se referă la modificarea prevederilor Codului de procedură penală și Codului penal, țin de asigurarea salvagărilor fundamentale împotriva relelor tratamente, includerea reglementărilor exacte privind competența

exclusivă a procurorului la examinarea cazurilor de tortură și rele tratamente, precum și modificarea articolului din legea penală ce prevede răspunderea pentru infracțiunea de tortură.

Astfel, prevederile legii menționate înăspresc considerabil sancțiunile penale pentru infracțiuni de tortură și alte rele tratamente. Mai mult ca atât, în premieră pentru Republica Moldova, completările Codului penal se referă la:

- incriminarea faptelor de tratament inuman și degradant, adică includerea prevederilor explicite, care cuprind în întregime componentele inuman și degradant ale relelor tratamente incriminate;

- includerea infracțiunii concrete care acoperă întreaga gamă a formelor grave de rele tratamente administrate de către oricare dintre reprezentanții organelor de drept sau alți agenți de stat, precum și clasifică actele de tortură, în conformitate cu gravitatea dată acestora de către dreptul internațional.

Au fost introduse reglementări speciale privind examinarea prioritară, rapidă și nediscriminatorie a plângerilor de tortură sau de alte rele tratamente. În cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau de constatare rezultă bănuirea de săvârșire a unei infracțiuni de tortură sau alte rele tratamente, procurorul urmează să-l examineze într-un termen ce nu va depăși 15 zile.

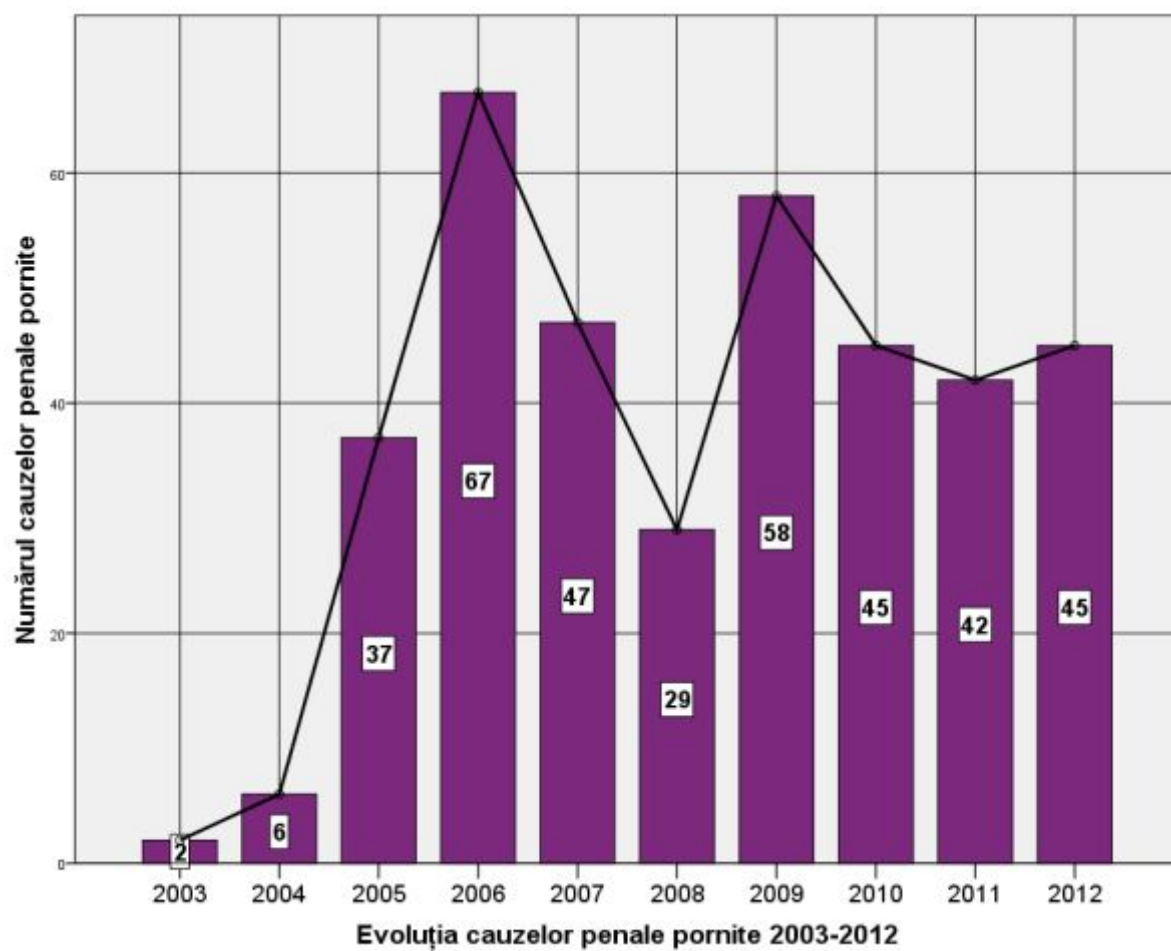
Au fost operate completări și în Codul de executare prin care s-a instituit obligația de a supune unei examinări medicale imediate persoana reținută atât la intrarea, cât și ieșirea acesteia din locul de detenție, dar și la cererea sa, pe toată perioada detenției. Examenul medical trebuie să fie efectuat în condiții de confidențialitate.

3.8. Investigarea infracțiunilor în domeniul informaticii

Pe parcursul anului 2012 activitatea de contracarare a criminalității cibernetice a fost realizată de către Procuratură în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane și Serviciul de Informații și Securitate sub conducerea și controlul exercitat de către procurori.

Activitatea Procuraturii a fost determinată de rolul care îi revine în virtutea atribuțiilor sale în cadrul procesului de combatere a criminalității, inclusiv a crimelor cibernetice.

Au fost pornite 45 de cazuri privind infracțiunile cibernetice, o stare de lucruri practic similară anilor precedenți 2010 și 2011.

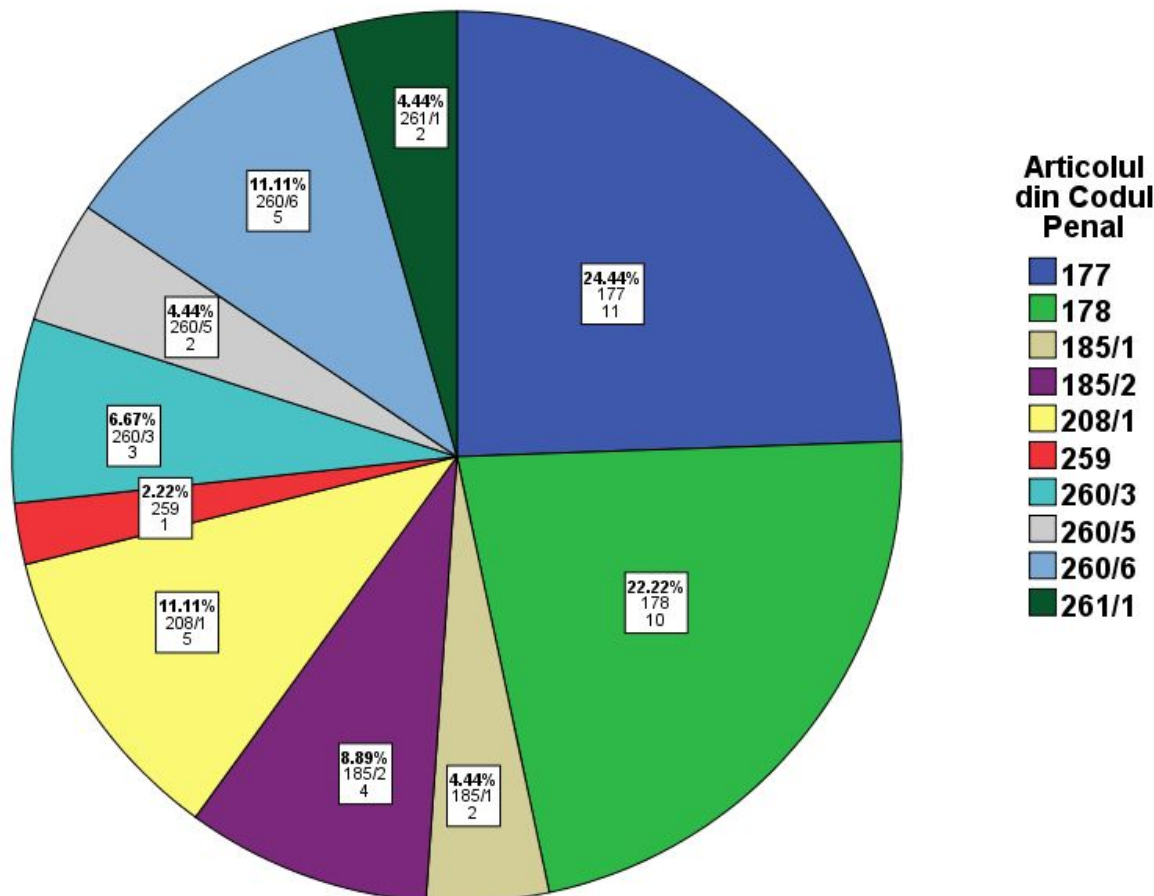

Rămânerea constantă a numărului cauzelor penale pornite în anul **2012**, dar și diminuarea față de anul 2009 se datorează modificărilor operate în Codul penal la **art.185¹**, care prescrie răspunderea pentru încălcarea dreptului de autor și drepturilor conexe, fiind introdus scopul obligatoriu de profit al faptei. Acest fapt a provocat diminuarea considerabilă a numărului cauzelor penale pornite pe faptul încălcării dreptului de autor și conexe cu **95%**.

	Numărul cauzelor penale intentate										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
177	2	2	3	2	2	2	4	4	7	11	39
178	0	0	1	1	2	0	4	10	7	11	36
185/1	0	1	25	60	38	20	41	16	7	2	210
185/2	0	0	0	0	0	0	2	3	3	4	12
185/3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
208/1	0	0	0	0	0	1	1	0	4	5	11
259	0	0	0	2	2	4	2	1	0	1	12
260	0	1	1	1	0	0	0	1	3	0	7
260/1	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	4
260/3	0	0	0	0	0	0	0	3	1	2	6
260/4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
260/5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	4
260/6	0	0	0	0	0	0	1	1	3	5	10
261	0	1	3	0	2	2	1	1	1	0	11
261/1	0	1	1	1	1	0	1	3	4	2	14
Total	2	6	37	67	47	29	58	45	42	45	378

Astfel în anul 2012 au fost pornite 11 (24,5%) urmăriri penale pe art.177 din Codul penal (încălcarea inviolabilității vieții personale), 10 (22%) urmăriri penale pe art.178 din Codul penal (încălcarea dreptului la secretul corespondenței), a câte 5 (11%) urmăriri penale pe art.208/1 și art.260/6 din Codul penal (pornografia infantilă și fraudă informatică) ș.a.

Categoria cauzelor penale pornite în anul 2012

În lumea tehnologiilor informaționale, păstrarea confidențialității informațiilor personale a devenit un lucru tot mai greu. Diferite rețele de socializare, sunt o pradă ușoară pentru infractorii cibernetici, fiind deseori atacate de hackeri. Armele răufăcătorilor virtuali: malware - softuri create pentru a se infiltra în computere private fără acordul sau știința proprietarilor, phishing - infracțiune care urmărește obținerea, prin înșelăciune electronică, a parolelor sau a numelor de identificare de la diverși clienți ai unor bănci, spam - mesaje nedorite.

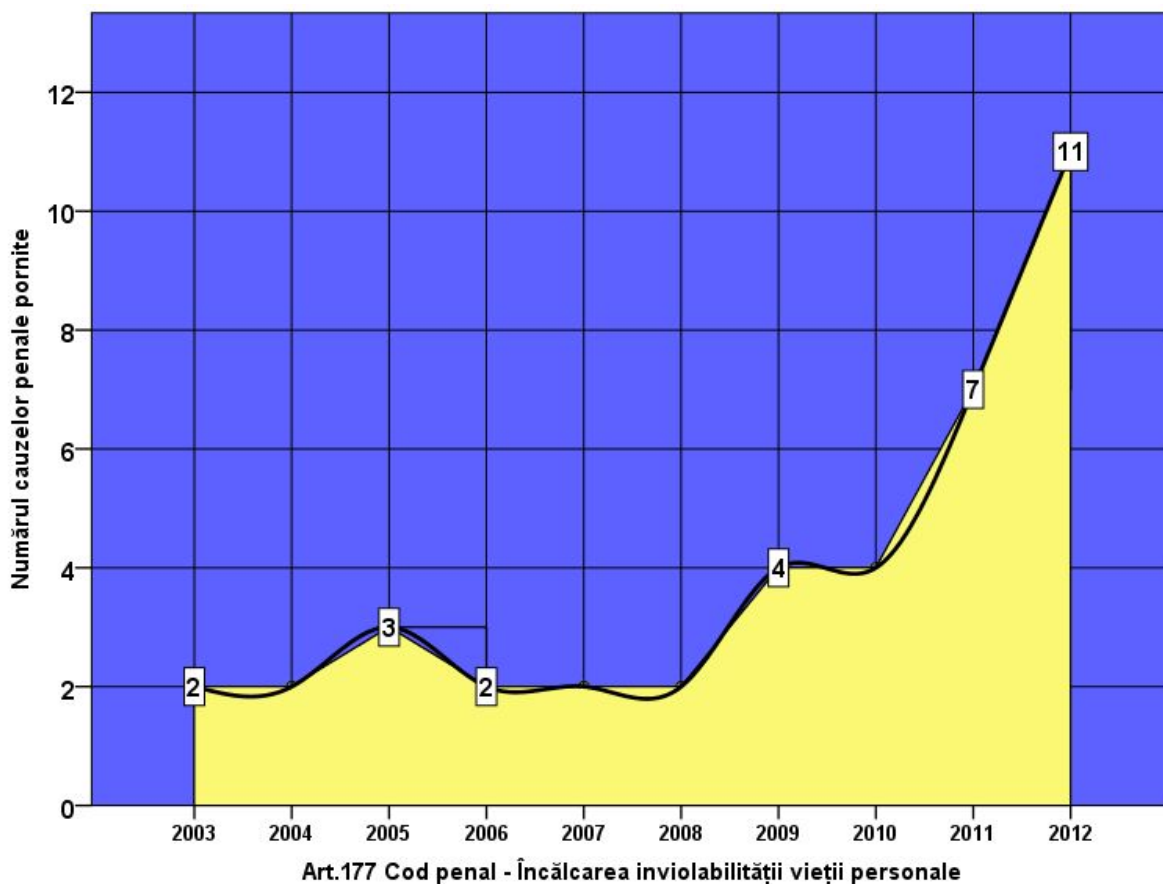
Orice site poate deveni ținta hackerilor. Obiectivul infractorilor cibernetici nu este atât instalarea unui virus pentru destabilizarea unui aparat, ci se caută introducerea unui mic program invizibil care să le permită să culeagă informații confidențiale pe care să le folosească apoi în scop propriu.

Utilizatorii și rețelele de socializare favorizează deschiderea profilelor on-line a unor persoane care nu sunt înregistrate ca utilizatori. Ei folosesc datele personale ale unor oameni pentru a le crea câte un profil în aceste rețele de socializare. Acest lucru se întâmplă chiar dacă indivizii respectivi nu au oferit ei informațiile. Este bine de știut, totuși, că multe site-uri adună și distribuie informații privitoare la oameni, fără a le cere acordul.

Cu un potențial de 800 de milioane de utilizatori rețeaua de socializare Facebook este considerată cea mai mare, dar tot ea este și campionul la critici când este vorba de securitatea utilizatorilor, precum că nu ar proteja intimitatea celor care o folosesc, că nu apăra datele personale

ale utilizatorilor minori, că ar folosi într-un mod neacceptabil reclamele care apar pe site sau că ar viola drepturile de autor.

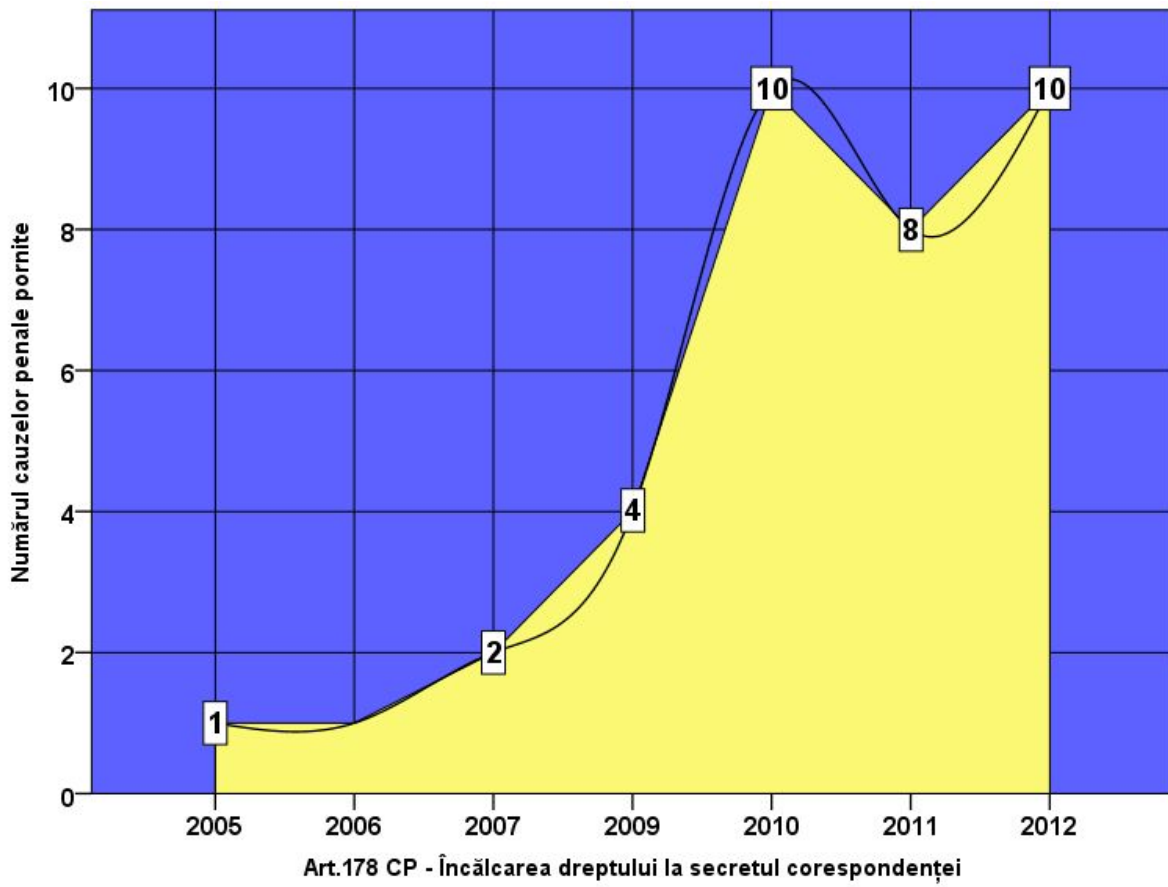
Se atestă o creștere continuă a numărului cauzelor penale pornite în baza art.177 din Codul penal, pe faptul încălcării inviolabilității vieții personale.

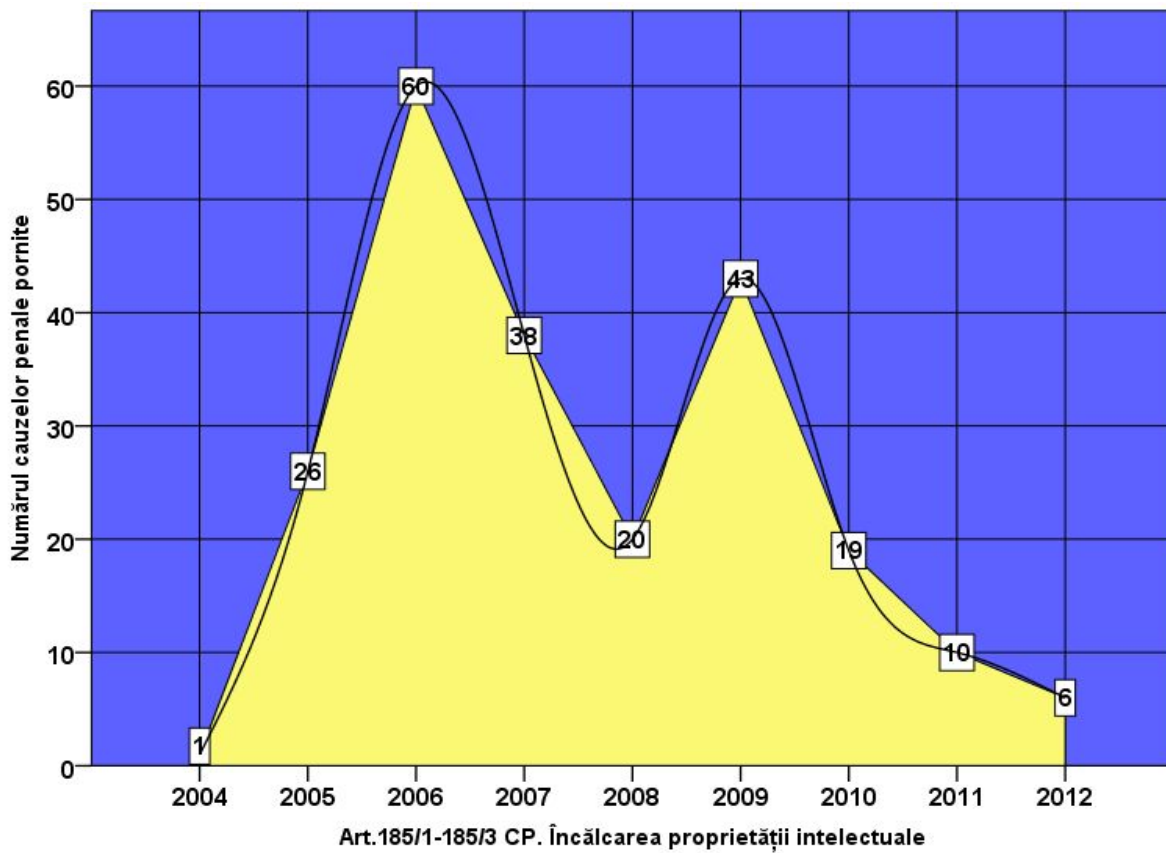
Secția tehnologii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii din cadrul Procuraturii Generale în ultimul timp este tot mai des sesizată despre falsificarea profilurilor personale de pe rețelele de socializare

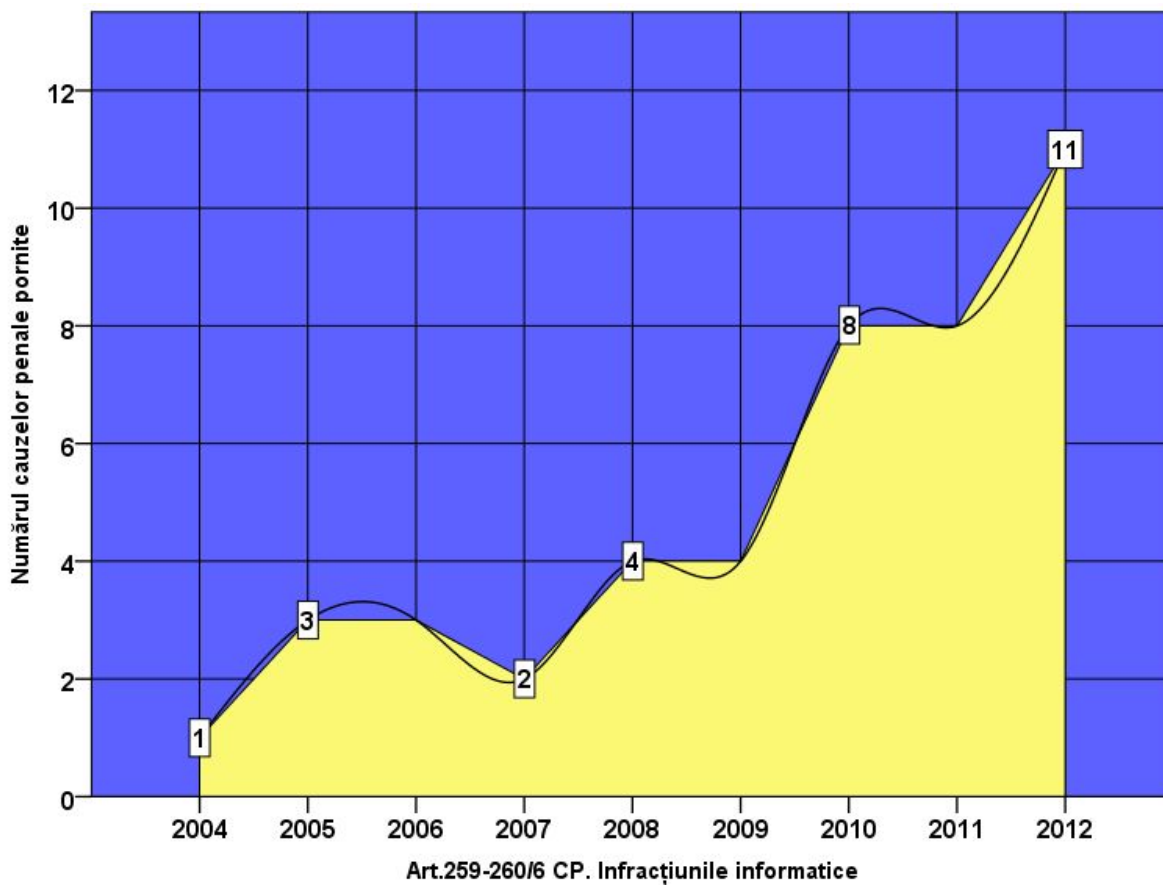
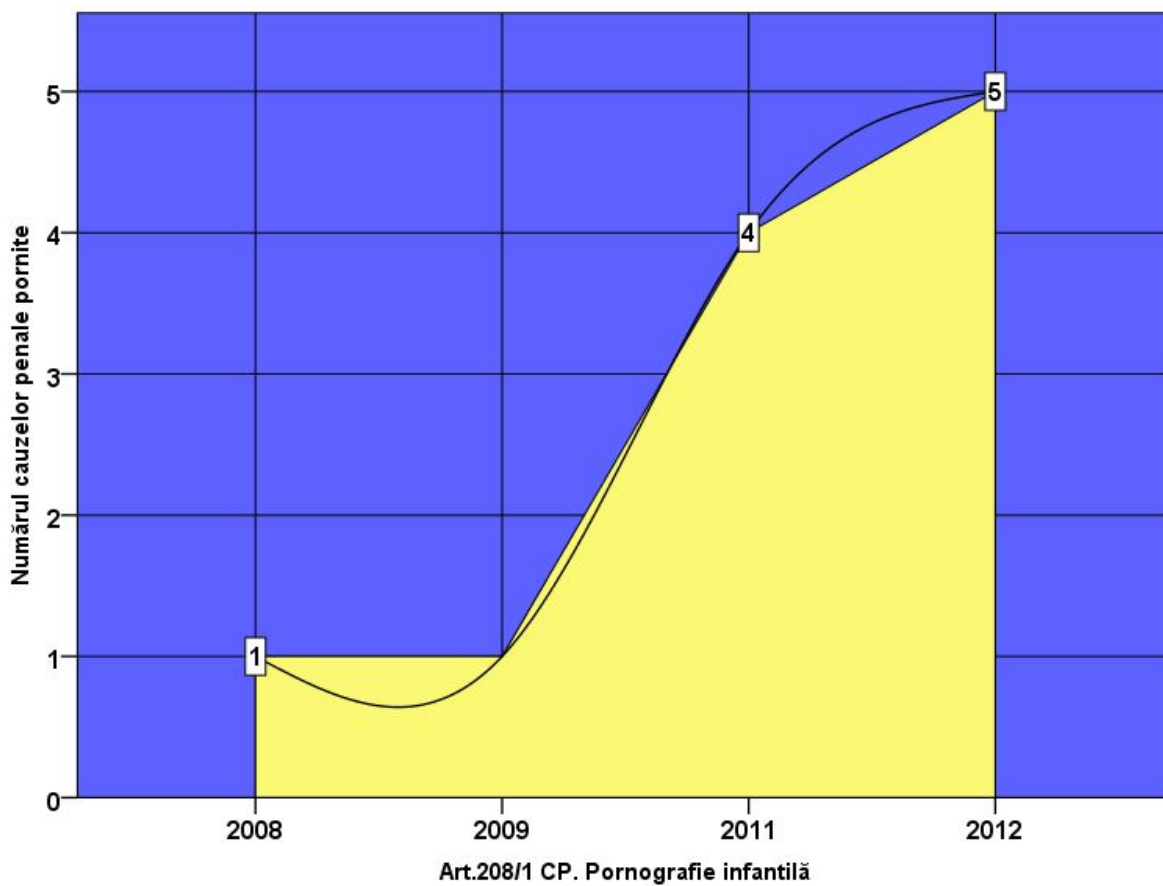
<http://www.facebook.com/>, <http://odnoklassniki.ru/>, <http://my.mail.ru/>, <http://www.youtube.com/>, <http://www.myspace.com/>, <http://photobucket.com/>, <http://www.wetpaint.com/>, <http://hi5.com/>, <http://www.singlespleasures.com/>, <http://www.neogen.ro/>, <http://www.trilulilu.ro/>, ș. a.

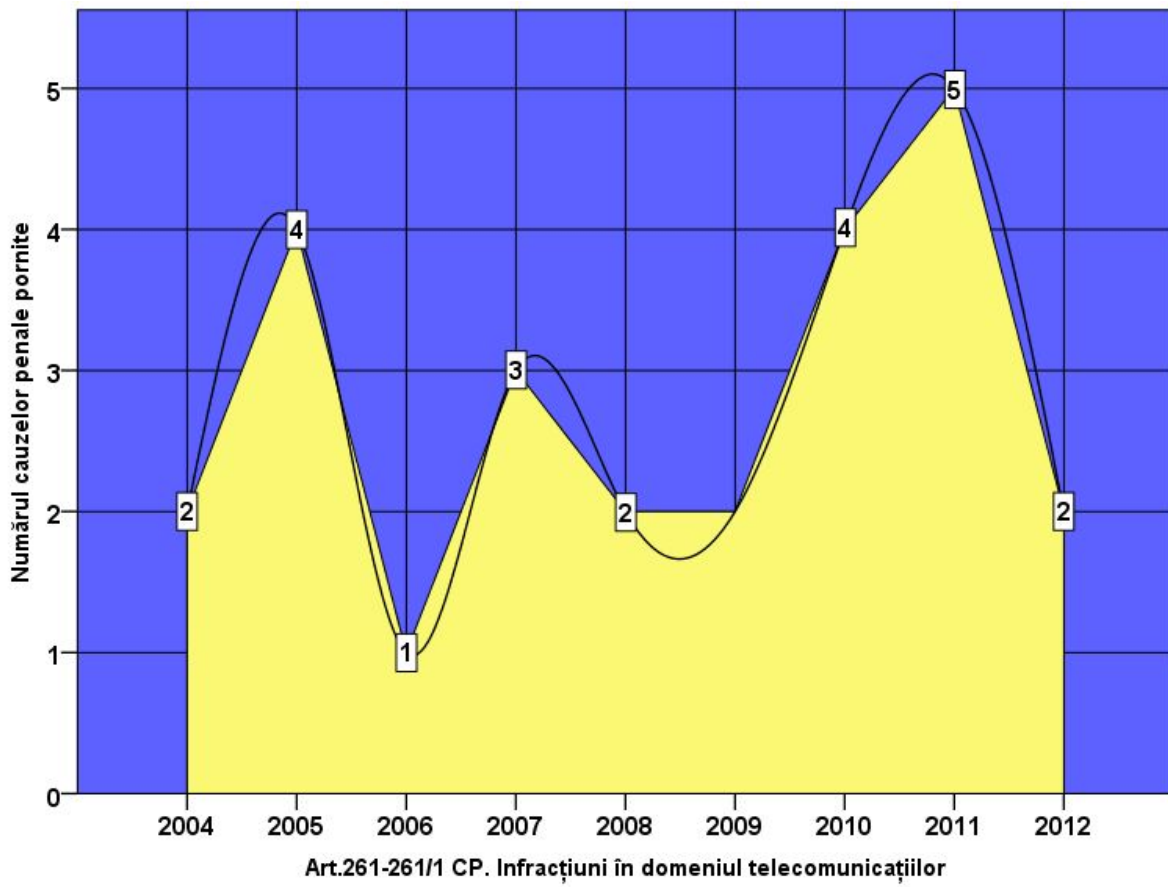
Prin urmare, de la începutul acestui an, pe adresa Procuraturii Generale au parvenit diverse plângeri de la persoane care invocă plasarea conținutului pornografic, denigrator, indecent, a datelor cu caracter personal, corespondenței străine, și nu în ultimul rând – declară că li se încalcă dreptul de autor și cele conexe.

Datorită modificărilor operate, în vara anului 2012, în Codul penal la art.185¹, care prescrie răspunderea pentru încălcarea dreptului de autor și drepturilor conexe, fiind introdus scopul obligatoriu de profit al faptei, a avut loc diminuarea considerabilă a numărului urmărilor penale pornite pe faptul încălcării dreptului de autor și conexe cu **57%**.

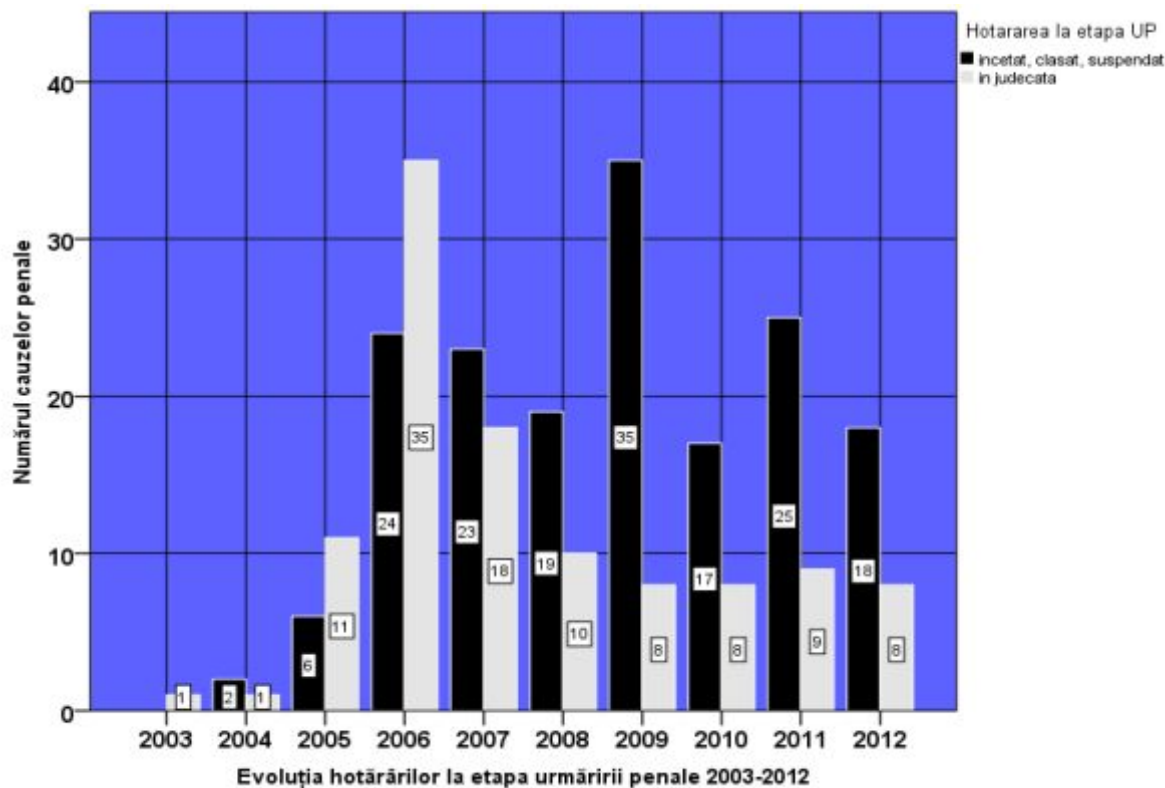

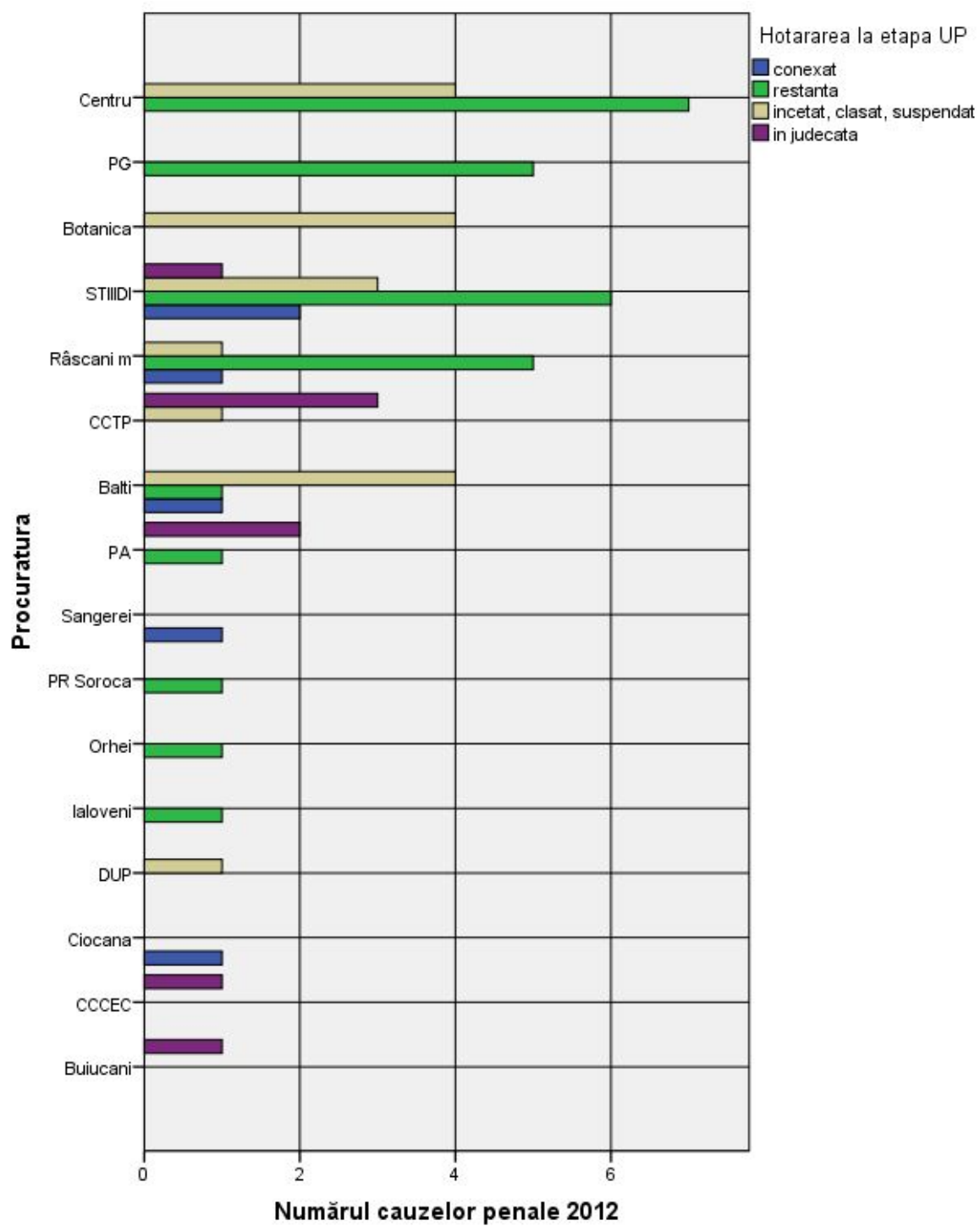
În perioada de anului 2012, din numărul total de cauze penale cu privire la infracțiunile cibernetice investigate de Procuratură și organele de urmărire penală ale MAI, au fost trimise în judecată pentru examinare în fond – **8** cauze, iar în **18** cauze s-a dispus clasarea cauzei penale, încetarea sau suspendarea urmăririi penale.

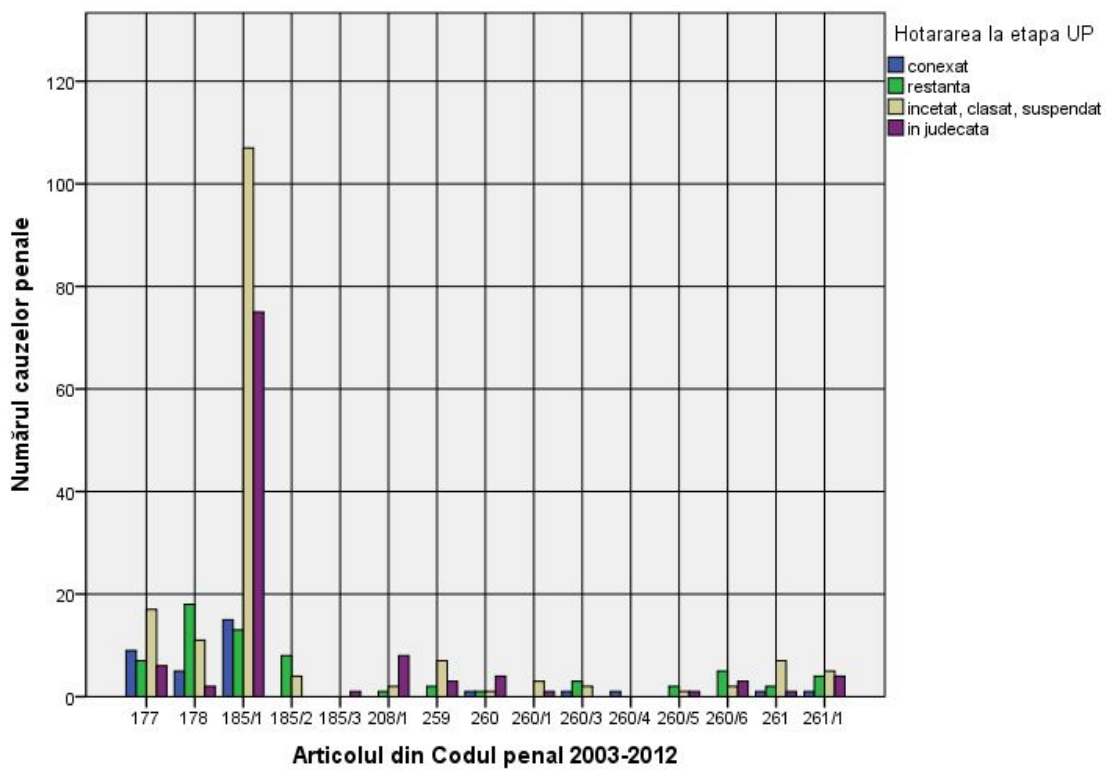
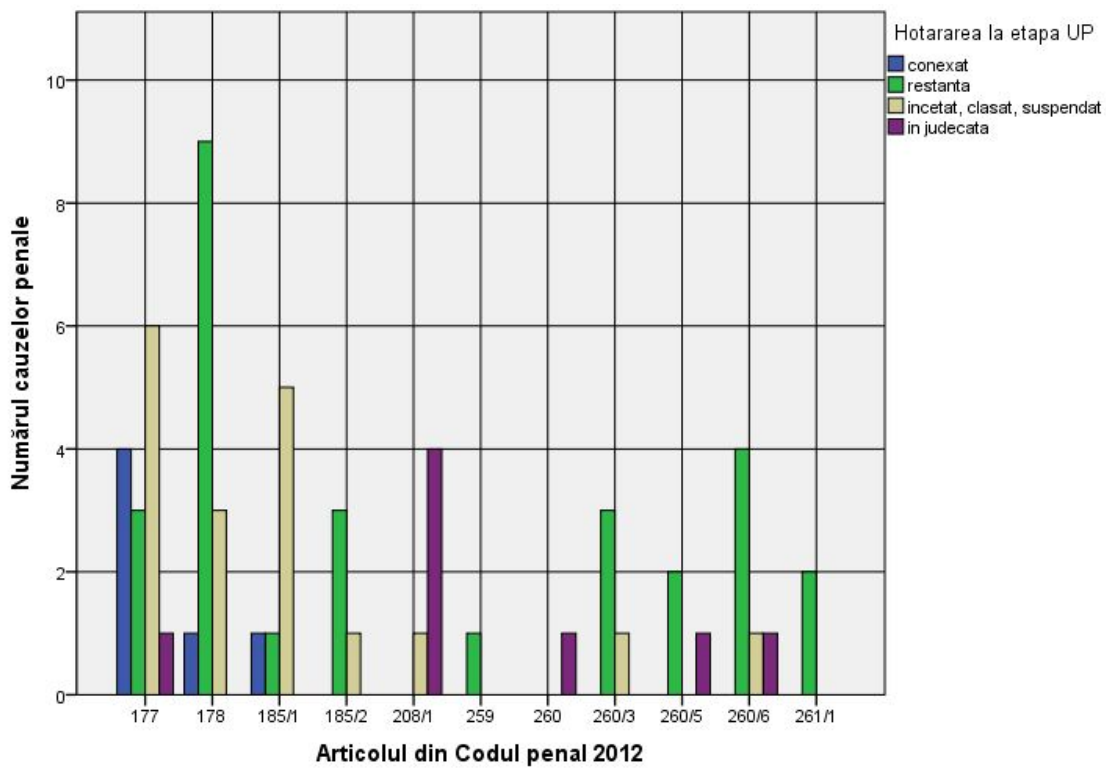
Datele statistice sunt reflectate în tabelele de mai jos:

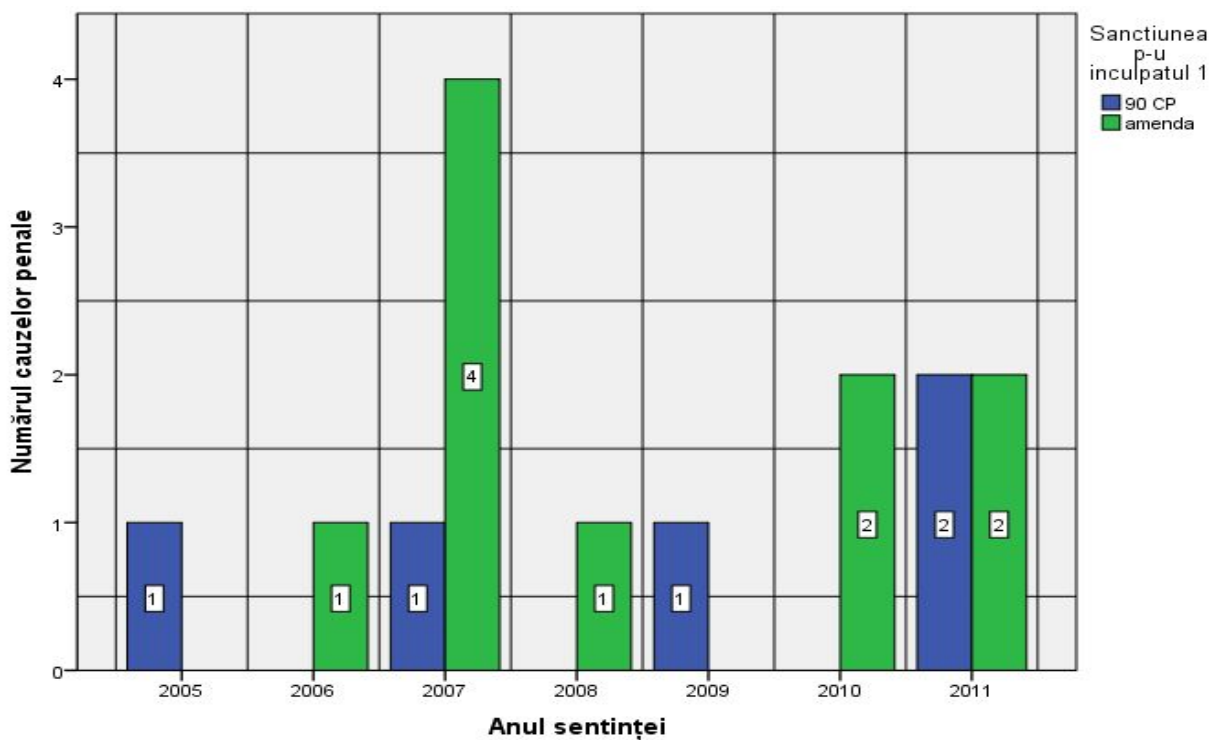

Efectuând o analiză comparativă a stării de fapt la acest capitol se atestă o constantă a indicelui cauzelor penale expediate în instanța de judecată similară ultimilor 5 ani **2008-2010**, dar o diminuare considerabilă cu **71%** și **45%** față de anii **2006, 2007**.

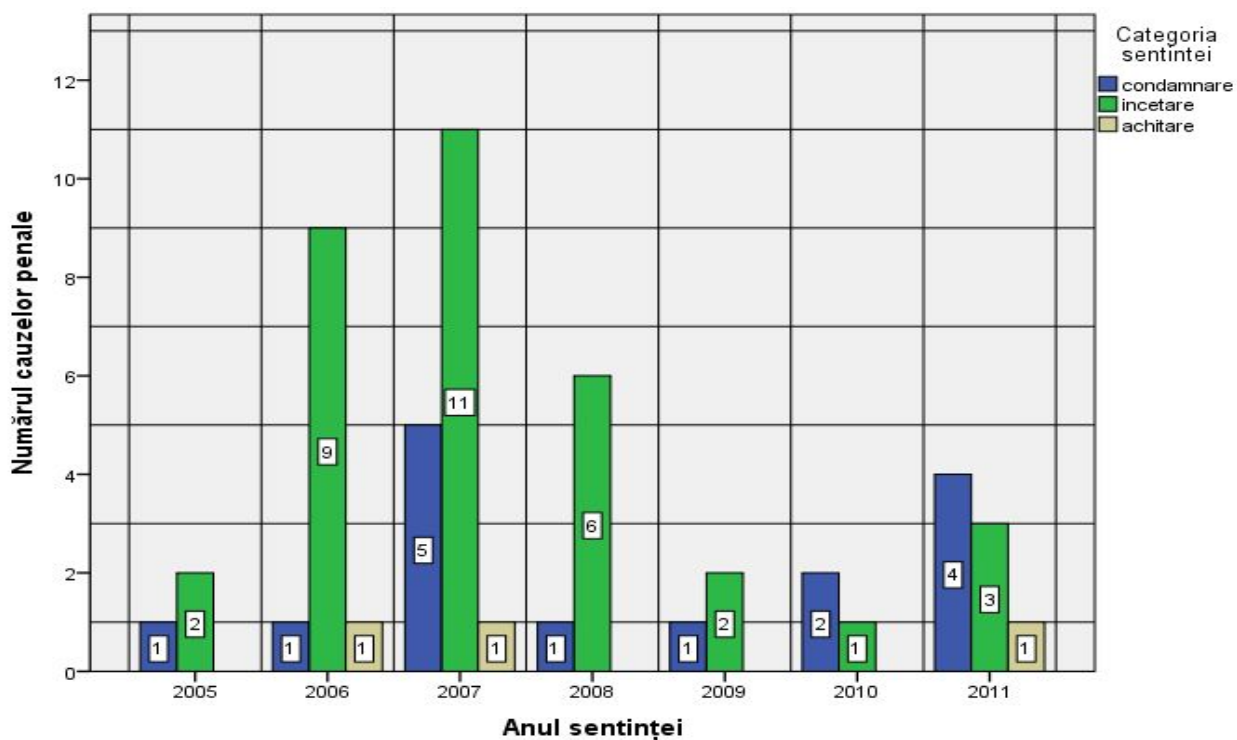
Mai jos sunt redate schematic categoriile hotărârilor adoptate la etapa urmăririi penale pe parcursul anului 2012, precum și după organul care exercită urmărirea penală:

Potrivit dinamicii aplicării pedepselor pe cauzele penale în perioada anilor 2003-2011 se constată următoarea stare de fapt conform diagramei ce urmează:

3.9. Aportul activității operative de investigații în combaterea criminalității

Conștientizând importanța activității operative de investigații în prevenirea, combaterea și descoperirea infracțiunilor, precum și pornind de la faptul că desfășurarea acestor activități speciale în

cea mai mare măsură se intercalează cu drepturile și libertățile persoanei, pe parcursul anului 2012 procurorii teritoriali și specializați au fost orientați la exercitarea sistematică a controlului executării legilor de către subdiviziunile specializate care efectuează activitatea specială de investigații și a legalității hotărârilor adoptate, controlul îndeplinirii sarcinilor, legalitatea și temeinicia pornirii, încetării dosarelor speciale, respectării drepturilor și libertăților persoanei în cadrul efectuării activității speciale de investigații.

Astfel, de către procurorii abilitați pe parcursul perioadei de raport au fost controlate 1766 dosare speciale, comparativ cu 1865 dosare verificate în aceeași perioadă a anului 2011.

În rezultatul controalelor a fost depistată o hotărâre ilegală (a.2010 - 10) au fost date 686 indicații, comparativ cu 430 în anul 2011.

În scopul lichidării cauzelor și condițiilor care au favorizat comiterea încălcărilor de lege conducătorilor subdiviziunilor specializate au fost înaintate 11 sesizări, în baza cărora au fost sancționați 3 ofițeri de investigație.

La începutul lunii ianuarie 2012 pe țară se aflau anunțați în căutare 3339 învinuiți, inculpați și condamnați, care se ascundeau de urmărirea penală, de judecată și de organele care pun în executare sentința, 107 persoane dispărute fără urmă și 69 cadavre depistate cu identitatea necunoscută.

Pe parcursul perioadei de raport au fost anunțați în căutare 3008 învinuiți, inculpați și condamnați, (a.2011- 2916), 26 persoane dispărute fără urmă și 5 cadavre depistate cu identitatea necunoscută.

În rezultatul măsurilor speciale de căutare și identificare au fost stabilite 2775 persoane (în perioada analogică al anului 2011-2499), 28 persoane dispărute fără urmă (a.2011-50), 11 cadavre din cele depistate cu identitatea necunoscută (a.2011- 8).

La sfârșitul perioadei analizate au rămas ca restante în căutare 3572 învinuiți, inculpați și condamnați, 105 persoane dispărute fără urmă și 63 cadavre neidentificate.

Principalele neajunsuri în activitatea procurorilor, organelor de urmărire penală și care efectuează activitatea specială de investigații la acest compartiment sunt:

În cadrul dosarelor speciale de către procurorii procuraturilor teritoriale și specializate și ai secțiilor respective ale Procuraturii Generale au fost examinate 12 ordonanțe de începere a procedurii autorizării măsurilor speciale de investigație (a.2011-110), judecătorilor de instrucție au fost înaintate 12 demersuri privind autorizarea măsurilor speciale de investigație (a.2011-101), a fost examinată, admisă și realizată o decizie privind controlul transmiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate (a.2011-17) .

În cadrul urmăririi penale și dosarelor de căutare a învinuiților, inculpaților și condamnaților au fost examinate 5616 ordonanțe de începere a procedurii autorizării efectuării măsurilor operative de investigații (a.2011-4341), inclusiv 1091 dispuse nemijlocit de către procurori (a.2011-896), judecătorilor de instrucție au fost înaintate 5616 demersuri de autorizare a măsurilor operative de investigație. În 26 cazuri în rezultatul examinării demersurilor a fost respinsă autorizarea îndeplinirii măsurilor operative de investigații.

De către procurori au fost examinate și admise 177 decizii privind controlul transmiterii banilor și altor valori materiale extorcate în cadrul urmăririi penale (a.2011-136).

Cele mai răspândite măsuri speciale autorizate pe parcursul a. 2012 în cadrul urmăririi penale și dosarelor de căutare a învinuiților, inculpaților și condamnaților au fost: interceptarea convorbirilor telefonice și altor convorbiri - 1732 (a.2011-1355), din care 640 dispuse în cadrul urmăririi penale efectuată de organele Procuraturii și culegerea informației de la instituțiile de telecomunicații și interceptarea -3830.

Întru executarea prevederilor art.41 din Legea nr.59 din 29.03.2012 „Privind activitatea specială de investigații”, a fost elaborat Regulamentul Consiliului de coordonare, constituit pe lângă Procurorul General, care a fost aprobat prin ordinul nr.82/6 din 30.11.2012.

De asemenea, întru executarea prevederilor alin. (6) art. 18 din legea menționată, de către grupul de lucru constituit prin ordinul Procurorului General, din componența căruia au făcut parte reprezentanți ai subdiviziunilor specializate, a fost elaborat Regulamentul comun cu privire la organizarea și efectuarea activității speciale de investigații.

În domeniul asigurării regimului secret în organele Procuraturii permanente s-a efectuat controlul primirii, păstrării, executării și expedierii documentelor secrete, efectuarea lucrărilor de secretariat secrete, a controlului asupra activității privind integritatea dosarelor și documentelor secrete.

Capitolul IV. CONTRIBUIREA LA ÎNFAPTUIREA JUSTIȚIEI.

4.1. Sarcinile domeniului de activitate.

Pentru anul 2012 pe întreaga dimensiune a segmentul judiciar, și-au păstrat actualitatea obiectivele principale ce țin de identificarea cauzelor penale aflate pe rolul instanțelor de judecată în care persistă riscuri de pronunțare a sentințelor de achitare sau, după caz, de încetare pe temeuri de reabilitare, reducerea cazurilor de pronunțare a sentințelor de achitare, sistarea fenomenului negativ al tergiversării judecării cauzelor penale, intensificarea aplicabilității procedurilor simplificate, ridicarea calității reprezentării învinuirii în instanțele de judecată, consolidarea și promovarea unor politici penal - punitive comunitare etc.

În condițiile funcționării în cadrul Direcției judiciare a subdiviziunii specializate în implementarea Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, s-a reușit eficientizarea activității de colaborare instituțională cu Agentul guvernamental, în aspectul formulării unor concluzii plauzibile pe marginea observațiilor înaintate de către Înalta Curte de la Strasbourg, inclusiv cu Ministerul Finanțelor (ulterior și cu Ministerul Justiției) pe segmentul de prezentare a rapoartelor în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

4.2. Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată. Date statistice, analiza în dinamică.

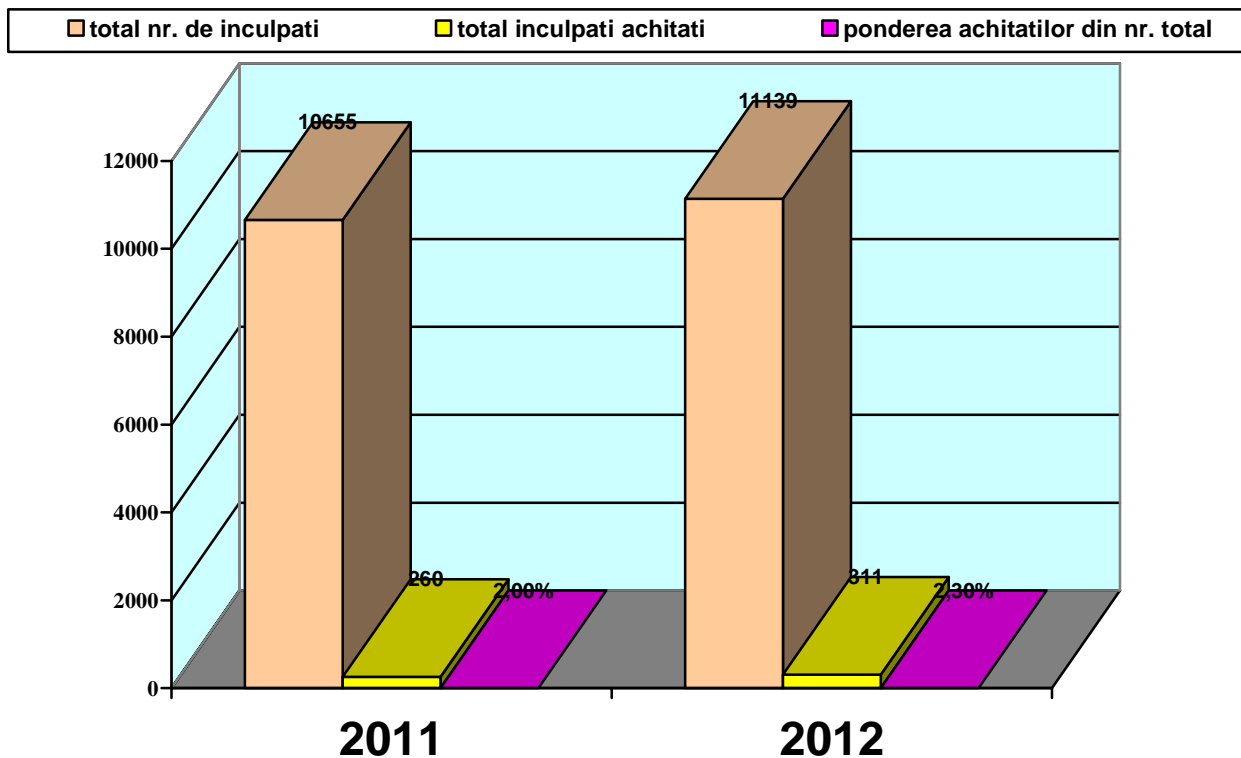
În perioada anului 2012 s-a atestat o creștere a numărului cauzelor penale examinate cu pronunțarea sentințelor. Concomitent, numărul sentințelor de condamnare a persoanelor și de încetare a procesului penal este în creștere, însă ponderea acestora din numărul total de sentințe rămâne a fi în continuare destul de mare.

În cauzele penale soluționate cu sentință, au fost pronunțate hotărâri după cum urmează:

- de condamnare – **7289** sentințe în privința a **8327** inculpați, (în anul 2011 – **7020** sentințe în privința a **8066** inculpați);
- de achitare – **218** sentințe în privința a **311** persoane, (în anul 2011 – 184 sentințe în privința a 260 persoane);

- de încetare a procesului penal – **2026** sentințe în privința a **2444** inculpați, (în anul 2011 - 1843 sentințe în privința a 2241 inculpați);
- de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical – **57** sentințe în privința a **57** persoane, (în anul 2011 – 86 sentințe în privința a 86 persoane).

Din procentajul categoriilor de sentințe pronunțate, în raport cu anul 2011, rezultă o creștere a ponderii sentințelor de condamnare și creștere neesențială a sentințelor de achitare.

Pe parcursul anului 2012, procurorii au declarat împotriva sentințelor ilegale și neîntemeiate 1246 apeluri și recursuri în privința a 1505 persoane. Din numărul total al apelurilor și recursurilor declarate de către procurori, 868 au fost admise, iar 747 respinse. În context, cota admiterii apelurilor și recursurilor declarate de către procurori constituie 53,7%.

În Curtea Supremă de Justiție procurorii au declarat 499 recursuri ordinare în privința a 636 persoane. Din ele, 344 au fost admise, 195 respinse, 124 declarate inadmisibile. Totodată, au fost declarate în Curtea Supremă de Justiție 49 de recursuri în anulare.

În pofida faptului că 64 % din recursurile ordinare care au trecut institutul admisibilității sunt admise, atât în cazurile hotărârilor de achitare, cât și celor ce țin de încadrarea acțiunilor, circa 70% se dispun spre rejudecare în Curțile de Apel, fapt care pune la îndoială calitatea actului de justiție realizat în instanțele de apel.

În conformitate cu prevederile art.3 și 5/2 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în scopul reabilitării persoanelor supuse represiunilor în perioada de 12 luni 2012 au fost primite și examinate 777 cereri de reabilitare a victimelor represiunilor politice. În baza cererilor depuse de către cetățeni au fost perfectate 661 certificate de reabilitare în privința a 1003 persoane.

Conform Legii din 23.11.1994 „Cu privire la interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice” de către Procuratura Generală sînt reabilitate și declarate victime ale represiunilor politice persoanele care s-au născut în locurile de represiune. Astfel, în perioada de referință au fost declarate victime ale represiunilor politice 102 persoane.

În scopul reabilitării persoanelor supuse represiunilor politice, au fost declarate la Curtea Supremă de Justiție 20 recursuri în anulare împotriva hotărârilor judecătorești, adoptate în privința

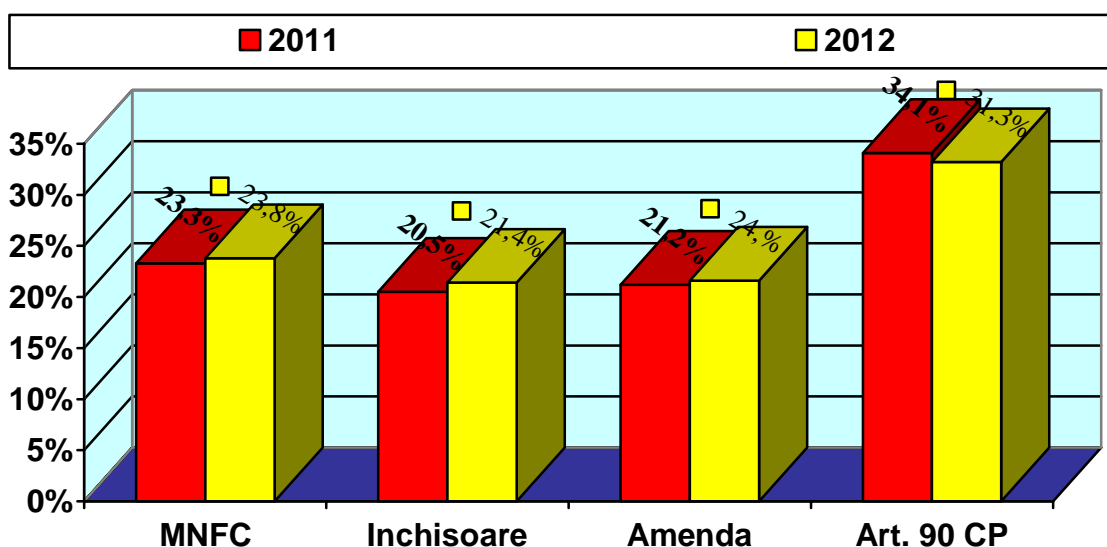
a 21 persoane, fiind solicitată anularea acestor hotărâri, încetarea proceselor penale și reabilitarea condamnaților.

4.3. Pedepsele penale.

Pe parcursul anului 2012, datele cu privire la practica punitivă, se prezintă după cum urmează:

- 1782 persoane la închisoare, sau 21,4%;
- 1795 persoane la amendă, sau 21,6%;
- 2760 persoane la închisoare cu suspendare conform art. 90 CP, sau 33,2%;
- 1984 persoane la muncă neremunerată, sau 23,8%.

Procentajul comparativ al aplicării categoriilor de pedepse, din numărul total al persoanelor condamnate, pentru perioada anului 2012 și perioada de 12 luni ale anului 2011, se prezintă după cum urmează:

În perioada anului 2011, la închisoare au fost condamnate **1655** persoane, ori **20,5%** din numărul total al persoanelor condamnate.

În ultimii ani procentajul mediu al persoanelor condamnate la amendă a fost următorul: în anul 2010 - 23%, în anul 2011 - 21,2% și 21,6% în 2012.

În ce privește categoria de pedeapsă munca neremunerată în folosul comunității, în ultimii ani se atestă același nivel redus de aplicabilitate, pe parcursul anului 2012 quantumul acesteia fiind practic același ca și în anul 2011.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei sub formă de închisoare a constituit o pondere de 33,2%, astfel realizându-se o descreștere neînsemnată.

Pedeapsa în formă de închisoare a cărei executare este suspendată condiționat pe anumite termene de probă conform art. 90 Cod penal, a constat o descreștere de circa 1% în anul 2012 fiind de 2760 (în anul 2011 fiind de 2745).

Nivelul înalt de aplicabilitate a acestei categorii de pedeapsă se menține pe parcursul ultimilor doi ani, fiind condiționat de eliminarea din art.90 Cod penal a unor interdicții de aplicare, dar și implementarea politicii de stat ce ține de aplicarea unor alternative detenției (atunci când sancțiunea normei penale nu prevede în calitate de pedeapsă principală alte categorii de pedepse).

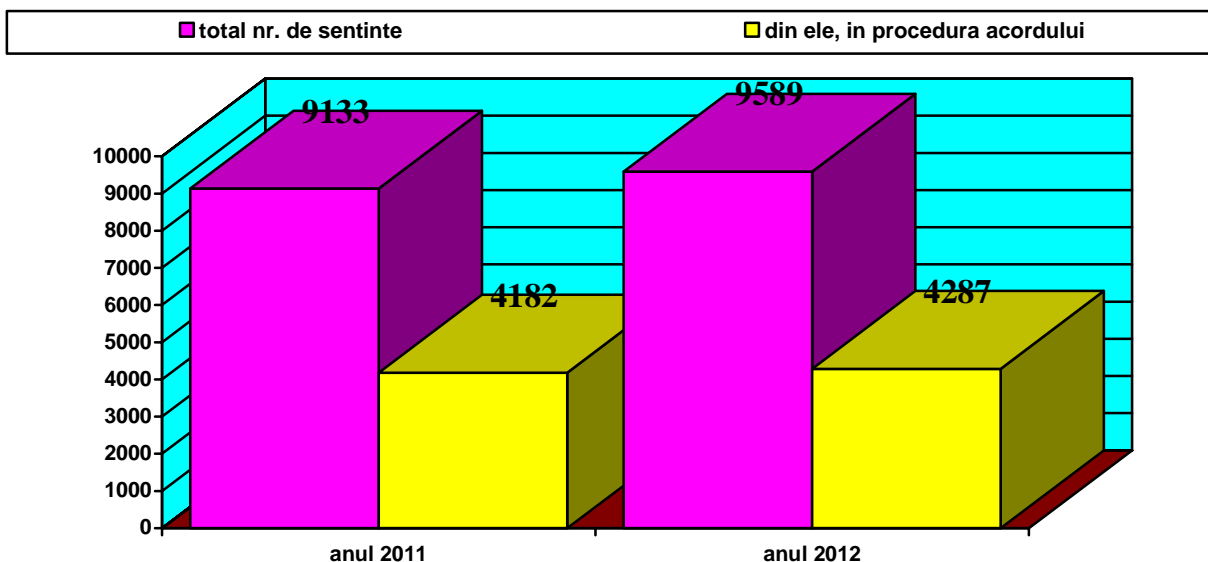
Pe parcursul perioadei de referință pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este aplicată cu rezerve de către instanțele de judecată, iar mecanismul punerii în aplicare a acestei pedepse rămâne a fi unul ineficient.

4.4. Proceduri speciale.

În perioada anului 2012 a fost constatată o creștere a numărului cauzelor penale examinate în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției.

Astfel, în procedura nominalizată, a fost finisată examinarea a **4287** cauze penale sau **44,7%** din numărul total al cauzelor penale soluționate cu sentință. Acest indice este relativ constant pe parcursul ultimilor 3 ani.

Aplicabilitatea institutului acordului de recunoaștere a vinovăției, pentru perioada anului 2011 și perioada de 12 luni a anului 2012, se prezintă după cum urmează:

Organele procuraturii urmează să mențină tendința de examinare a cauzelor penale în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției, precum și să aplice mai pe larg prevederile dreptului discreționar, urmând a se obține concentrarea eforturilor asupra calității și eficienței actului de justiție în cauzele penale de o complexitate și rezonanță sporită.

În condițiile actuale, procurorii aplicând pe larg discreția la soluționarea cauzelor penale, adoptă hotărâri definitive într-un număr tot mai mare de cauze privind infracțiuni din categoria celor ușoare sau mai puțin grave, fapt care în consecință ar determina micșorarea numărului cauzelor penale din aceste categorii, expediate în instanța de judecată, ar reduce esențial cheltuieli în vederea desfășurării proceselor penale. Concomitent, instanțele să fie sesizate cu examinarea judiciară doar a cauzelor penale despre infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

Urmare a modificărilor operate la Codul de procedură penală prin Legea nr.66 din 05.04.2012, au fost introduse noi institute procesual penale, menite să simplifice procedura examinării cauzelor penale, reducerea termenului de examinare, în speță procedura judecătii pe baza probelor administrate la urmărirea penală.

4.5. Contribuirea procurorului la înfăptuirea justiției pe cauze civile.

În perioada anului 2012, de către procuraturile teritoriale și specializate, în instanțele de judecată au fost înaintate **1596** acțiuni civile în valoare totală de **55.564.126** lei, dintre care au fost examinate **1363** acțiuni. Din numărul total al acțiunilor examinate, **1090** au fost admise, valoarea acțiunilor admise fiind de **24.643.619** lei.

În instanța de drept comun au fost înaintate 1523 acțiuni, în valoare de 52.877.252 lei, fiind examinate 1195 acțiuni. Din numărul total al cererilor examinate, 990 acțiuni au fost admise, în valoare de 22.756.143 lei.

La fel au fost înaintate 15 acțiuni în instanțele de judecată economice, valoarea acestora fiind de 2.620.964 lei. Pe parcursul perioadei nominalizate, de către instanțele economice au fost examinate 20 acțiuni, fiind admise 14 din ele în valoare de 1.822.379 lei.

De asemenea, în judecătoriile militare au fost înaintate 11 acțiuni în valoare de 65.910 lei, toate fiind examinate și admise integral.

În procedura contenciosului administrativ au fost înaintate 47 cereri, iar pe parcursul anului, inclusiv din cele înaintate în anii precedenți, au fost examinate 137 cereri. Din numărul total al acțiunilor examinate, 75 acțiuni au fost admise.

Delimitând după obiectul acțiunilor civile intentate în baza cererilor înaintate de procuror, acestea se clasifică după cum urmează:

- formarea și executarea bugetului – 28 acțiuni, în valoare de 8.439.324 lei, fiind examinate 14 în valoare de 1.275.961 lei, dintre care au fost admise 10 în valoare de 1.083.198 lei;

- protecția proprietății aflate în posesiunea exclusivă a statului – 4 acțiuni în valoare de 6.660 lei, fiind examinate 2, dintre care a fost admisă una;

- perceperea sumelor în beneficiul agenților economici în al căror capital statutar statul are cota parte – 126 acțiuni în valoare de 21.775.463 lei, fiind examinate 45, dintre care 33 au fost admise, valoarea acțiunilor admise fiind de 14.079.575 lei;

- declararea nulității actelor autorităților publice, persoanelor oficiale sau funcționarilor – 75 acțiuni fiind examinate 142 (inclusiv din anii precedenți) în valoare de 75.493 lei și admise 78 în sumă de 75.493 lei;

- perceperea în bugetul statului a bunurilor dobândite ilicit – au fost înaintate 2 acțiuni în valoare de 3.053.785 lei, fiind examinată și admisă o acțiune, în valoare de 5.618.792 lei;

- protecția mediului înconjurător – 4 acțiuni în valoare de 31.758 lei, fiind examinate 5 acțiuni, inclusiv din cele înaintate în anii precedenți, dintre care a fost admisă o acțiune;

- repararea prejudiciului de către persoanele care au comis infracțiunea – 68 acțiuni – în valoare de 3.859.789 lei, fiind examinate 28 în valoare de 229.912 lei dintre care admise 24 acțiuni în valoare de 222.034 lei;

- în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane – 1223 acțiuni în valoare de 5.419.350 lei, fiind examinate 842 acțiuni în sumă de 4.358.077 lei, dintre care admise 780 acțiuni în valoare de 2.689.522 lei;

4.6. Delicte contravenționale.

La compartimentul delictelor contravenționale urmează de menționat că, potrivit prevederilor Codului contravențional, procurorul participă la procesul contravențional în limitele competenței stabilite de cod. Procurorul este în drept: să pornească procesul contravențional; să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională; să solicite aplicarea de către instanța de judecată a unei sancțiuni contravenționale; să participe la examinarea cauzei în instanță de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el; să verifice legalitatea acțiunilor agentului constator; să atace decizia agentului constator sau a instanței de judecată; să exercite alte drepturi prevăzute de lege.

În perioada anului 2012, de către procuraturile teritoriale și specializate au fost intentate 2154 proceduri contravenționale.

Din numărul total al procedurilor contravenționale – 317 proceduri au fost înaintate în instanța de judecată cu participarea procurorului, dintre care 163 proceduri au fost admise, 4 proceduri au fost respinse, iar 36 proceduri au fost încetate.

Conform competenței procurorului în domeniul contravențional au fost examinate 4507 proceduri în privința a 4575 persoane, suma încasată fiind de 726.265 lei și au fost executate 2827 hotărâri. Din numărul procedurilor contravenționale examinate 635 au fost încetate.

De asemenea au fost înaintate 92 contestații împotriva deciziilor agentului constatator, 34 procedurii fiind admise, iar 9 proceduri au fost respinse.

Pe parcursul anului 2012, au fost înaintate 28 recursuri împotriva hotărârilor judecătorești contravenționale, dintre care – 4 recursuri au fost admise, iar 5 recursuri au fost respinse

Capitolul V. OBIECTIVE PENTRU ANUL 2013

Bilanțul activității desfășurate de organele Procuraturii pe parcursul anului 2012, analiza stării de fapt, succesele și rezervele înregistrate, impun trasarea următoarelor obiective prioritare în planificarea și organizarea activității și executarea eficientă a atribuțiilor și competenței procurorilor în anul 2013.

5.1. În domeniul apărării intereselor generale ale societății, drepturilor și libertăților cetățenilor.

- monitorizarea gestionării activelor în Forțele Armate, menținerii ordinii statutare precum și respectării legislației în domeniul asigurării apărării naționale potrivit Planului de mobilizare a Forțelor Armate;
- elaborarea unui proiect de reformare a Procuraturilor militare într-un sistem optimal la condițiile actuale în corespondere cu exigențele normative internaționale;
- generalizarea respectării legislației în cadrul achizițiilor de bunuri, executare de lucrări și prestare de servicii de către organele administrației publice locale, pentru anul 2012;
- controlul legalității gestionării fondului silvic de către întreprinderile silvice din teritoriu, pentru anul 2011 – 2012;
- generalizarea activității organelor procuraturii în domeniul protecției drepturilor și intereselor minorilor în procesul urmăririi penale, prevenirea și combaterea delincvenței în rândul copiilor;
- analiza practicii aplicării măsurilor de constrângere cu caracter educativ, prevăzute în art.104 CP, la liberarea de răspundere penală a minorilor în conflict cu legea, în perioada anilor 2010 - 2012;
- analiza respectării legislației în procesul spitalizării persoanelor în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ;
- elaborarea Regulamentului (Instrucțiunii) privind audierea copiilor-victime ale traficului de ființe umane și Ghidul privind protecția copilului victimă/martor în cadrul procedurilor legale, obligatorii pentru colaboratorii procuraturii și poliției;
- respectarea de către instanțele de judecată a prevederilor art.468 alin.(1) Cod de Procedură Penală - trimiterea spre executare a hotărârii judecătorești;
- legalitatea și modul de achitare a mijloacelor financiare pentru transferul condamnaților în Republica Moldova în vederea continuării executării pedepselor penale;
- legalitatea transferurilor bănești de pe contul de peculiu al condamnaților altor persoane;
- legalitatea deținerii condamnaților în Izolatoarele de urmărire penală;
- analiza executării pedepsei penale sub formă de amendă penală

5.2. În domeniul urmăririi penale

- elaborarea unei circulare cu privire la unele chestiuni din practica aplicării corecte și uniforme a prevederilor Legii nr.252 din 08 noiembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;
- elaborarea unui îndrumar metodic cu referință la acțiunile necesare a fi întreprinse de procurori pentru prevenirea și investigarea cazurilor de tortură sau alte rele tratamente;
- monitorizarea sistematică a activității procuraturilor teritoriale și specializate privind exercitarea controlului respectării legilor în activitatea subdiviziunilor care efectuează activitatea specială de investigații și organizarea ei în corespundere cu cerințele înaintate, asigurarea regimului secret în organele Procuraturii, perfecționarea cadrului legislativ ce ține de activitatea specială de investigații, verificarea stării de fapt în procuraturile teritoriale și specializate cu acordarea ajutor practic la organizarea lucrului pe această direcție de activitate;
- consolidarea capacităților profesionale individuale și instituționale de investigare a infracțiunilor de corupție și celor conexe acestora;
- intensificarea activității pro-active a organelor de drept la depistarea cazurilor de corupție, inclusiv la nivel înalt, cu demascarea concomitentă a persoanelor corupte și a celor care urmăresc coruperea persoanelor publice;
- ridicarea profesionalismului și a responsabilității persoanelor implicate în efectuarea justiției;
- sporirea transparenței și a eficienței sistemului judecătoresc;
- modernizarea sistemului de administrare a datelor evidenței statistice și a celui de evaluare a performanțelor profesionale la nivel individual și instituțional conform unor principii și indicatori unici sau similari;
- înlocuirea indicatorilor numerici cu cei calitativi prin accentuarea statisticilor referitor la sentințele pronunțate și categoriile de pedepse aplicate;
- întreprinderea măsurilor necesare în scopul urgentării investigării și judecării cauzelor penale privind infracțiunile de corupție și conexe acestora;
- promovarea unor politici penale punitive adecvate riscurilor și pericolului pe care îl comportă infracțiunile de corupție, uniformizarea practicii judiciare și orientarea acesteia la aplicarea unor pedepse proporționale gravității infracțiunilor de corupție și celor conexe acestora și gradului de pericol social pe care acestea îl comportă, inclusiv a pedepselor complementare pentru asemenea categorii de infracțiuni și a confiscării obligatorii a bunurilor rezultate din activități coruptibile;
- mediatizarea cauzelor de corupție pe parcursul întregului proces penal;
- dezvoltarea unei culturi de intoleranță față de fenomenul corupției și de declarare a actelor de corupție din partea societății civile.

5.3. În domeniul contribuției la înfăptuirea justiției.

- contribuirea la reducerea cazurilor de achitare a persoanelor și a cazurilor de încetare a proceselor penale în instanțele de judecată, în special, cele ce au drept consecință reabilitarea inculpaților, prin accentuarea calității efectuării urmăririi penale și reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești și implementarea unor pârghii eficiente în vederea ridicării responsabilității acuzatorilor de stat vis-a-vis de consecințele pe care le generează adoptarea sentințelor de achitare, respectiv de încetare a procesului penal, verificarea cauzelor și motivelor care au generat adoptarea unor astfel de hotărâri;

- implementarea unor măsuri menite să disciplineze corpul de procurori în vederea eradicării fenomenului tergiversării judecării cauzelor penale în instanțele de fond și apel, prin aplicarea mai promptă a tuturor pârghiilor prevăzute de legislația în vigoare;
- monitorizarea continuă și intensificarea activității de control, în special, asupra pedepselor aplicate, în cauzele penale de tortură, trafic de ființe umane, corupție și cele conexe corupției, circuitul ilegal al substanțelor narcotice, violența în familie în raport cu gravitatea faptei, pericolul social sporit, rezonanța socială și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și altor persoane;
- intensificarea activității de unificare a practicii de procuror și celei judiciare pe anumite categorii de infracțiuni sau, după caz, chestiuni de procedură, prin declanșarea recursului în interesul legii;
- eficientizarea activității de procuror în domeniul implementării în practică a prevederilor Codului contravențional;
- eficientizarea activității de procuror la capitolul înaintării cererilor de chemare în judecată și exercitării căilor de atac;
- eficientizarea și transparența procesului de înfăptuire a justiției;
- intensificarea dialogului instituțional între Direcția judiciară și Agentul Governamental la formularea poziției Republicii Moldova în fața Curții europene;
- intensificarea dialogului instituțional între Direcția judiciară și Ministerul Justiției la întocmirea rapoartelor în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești;
- amplificarea procesului de comunicare a practicii CEDO procuraturilor teritoriale și specializate.

5.4. De ordin organizatoric

- inițierea negocierilor de semnare cu alte Procuraturi Generale sau Ministere de Justiție a Acordurilor/Memorandumurilor de cooperare în domeniile:
 - în domeniul combaterii corupției,
 - spălării banilor,
 - traficului de ființe umane,
 - combaterii criminalității organizate,
 - relocarea martorilor, părților vătămate etc.
- organizarea instruirii procurorilor moldavi de către experți internaționali la diferite tematici actuale (instruirea a 15 procurori la Academia de justiție din Ankara);
- continuarea realizării măsurilor din Planul de Acțiuni pentru și liberalizarea regimului de vize și din Foaia de Parcurs.
- participarea la reuniunile organizațiilor de profil.

Capitolul VI CONCLUZII

În anul precedent activitatea Procuraturii Generale a decurs în ritm obișnuit, cu aplicarea procedeele clasice, caracteristice Procuraturii, dar și cu executarea altor sarcini care au reieșit din fenomenele și realitățile cu care s-a confruntat Republica Moldova.

Monitorizarea rezultatelor activității organelor Procuraturii în anul 2012, indică, că în pofida lacunelor, neajunsurilor și problemelor cu care s-a confruntat Procuratura, s-a reușit reformarea

acesteia, consolidarea capacităților instituționale, cristalizarea practicilor și metodelor noi de activitate, fapt ce va asigura productivitatea activității instituției în anul 2013, garantând executarea funcțiilor și competențelor în conformitate cu cerințele Constituției și cerințele actuale ale societății.

În plan general corpul de procurori și-a executat obligațiile la nivel, dând dovadă că este conștient de importanța rolului ce-i revine fiecărui procuror în asigurarea supremației legii și apărarea ordinii de drept, justificând, astfel, încrederea acordată instituției de cetățeni, societate și autoritățile statale.

Procuratura dispune de un potențial înalt și devotament profesional pentru realizarea funcțiilor și competențelor în conformitate cu Constituția, cu Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobată prin Legea nr.231 din 25.11.2011 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, aprobat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.6 din 16.02.2012, precum și cu cerințele actuale ale societății